

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SUCHÝ DŮL

pro

Školní vzdělávací program
základní vzdělávání

Motto:

Všechny hlavní větve, které má mít strom, vyháání STROM ze svého kmene hned v prvních letech, takže později není třeba nic jiného, než aby rostly. Tak tedy všechno, čím chceme člověka opatřit pro potřebu celého života, to všechno mu musí být vštěpováno hned, v této první škole.

J. A. Komenský

Motto žáků:

**MOŘE,
ZE KTERÉHO SE VODA VYLIJE,
JE JAKO BUDOUCNOST,
ZE KTERÉ ŠTĚSTÍ UTEČE.**

**MOŘE,
ZE KTERÉHO SE VODA NEVYLIJE,
JE JAKO BUDOUCNOST,
ZE KTERÉ ŠTĚSTÍ NEUTEČE.**

TAKOVOU BUDOUCNOST BY SI PŘÁL MÍT KAŽDÝ.

I JÁ.

Barbora Voláková, 4.roč., 2006

Obsah

1. Identifikační údaje	6
Předkladatel	
Zřizovatel	
2. Charakteristika školy	7
Historie a charakteristika školy	
Analýza SWOT	
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	16
Cíle základního vzdělávání	
Kroky k dosažení klíčových kompetencí	
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	
3. Učební plán	46
Detailní rozpracování učebního plánu	
Poznámky k učebnímu plánu	
4. Učební osnovy	48
Soupis vyučovacích předmětů školy	
Rozpracování jednotlivých vyučovacích předmětů	
Český jazyk	49
Anglický jazyk	69
Matematika	81
Informatika	99
Prvouka	108
Zeměpis	119
Historie	126
Přírodověda	134
Hudební výchova	145

Výtvarná výchova	151
Tělesná výchova	158
Pracovní činnosti	164
Praktický život	171
5. Zařazení průřezových témat	170
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	173
Pravidla pro hodnocení žáků	
Autoevaluace školy systém hodnocení	
7. Dodatek ŠVP- Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	
Vyhláška č. 27/2016 Sb.	181

1. Identifikační údaje

Předkladatel

školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

název školy: Základní škola a Mateřská škola Suchý Důl, okres Náchod
adresa školy: Suchý Důl 24
549 62 Suchý Důl
IČ: 75016311
Právní forma: Příspěvková organizace, od 1.1.2003
REDIZO: 600094111
tel. 491 541 136
email: skola@suchydul.cz
Statutární orgán:
Jméno ředitele: PaedDr. Lenka Formánková , od 2009 Lenka Soumaorvá

Zřizovatel příspěvkové organizace

Název zřizovatele: Obec Suchý Důl
Adresa zřizovatele: Suchý Důl 145
IČ: 00653683
tel. 491 541 139
email: obec@suchydul.cz
Statutární orgán:
Jméno starosty obce: Vítězslav Vítek, od 2018 paní Blanka Klímová

Platnost školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
Jak roste strom od 30.8.2006 pro školní rok 2006/2007.

č.j. 20 238/2006-22

1.úprava švp - platnost od 1.9.2007 č.j. 20 724/2007-22

2.úprava švp - platnost od 1.9.2008 č.j. 13 641/2008-22

aktualizace (**organizační změny ve šk. roce 2009/2010, schváleny Školskou radou a zřizovatelem z důvodu rekonstrukce školy do 30.6.2010 přechodně**)

od května 2021 je celý ŠVP upgradován pomocí systému INSPIS, tak aby plně odpovídal současnému pojetí výuky.

Protože z vážných organizačních důvodů nebyl tento systém 19. 2022 dokončen, vydává ředitelka školy po souhlasném stanovisku Školské rady, dodatek **Provizorium ŠVP k 1..9.2022 s platností do doby vytvoření nového ŠVP pomocí aplikace INSPIS. V tomto dodatku jsou zapracovány aktuální změny Učebního plánu a nových vyučovacích předmětů pro 20223/2023.**

2. Charakteristika školy

Z HISTORIE ŠKOLY:

V roce 1788 byla v Suchodole založena škola, ke které byly přiškoleny obce Hlavňov a Slavný. Vyučovalo se v obecní chalupě čp.58 až do roku 1821. V této chalupě byla též světnička, která „časem k zaopatření arestantův se potřebovala“, takže v tom čase měli suchodolští školu a obecní šatlavu pod jednou střechou.

První záznam o naší škole z roku 1809 však praví, že se učilo v čp.88, kde žil jakýsi Král. Dítěk v Suchodole bylo 70, v Hlavňově 38, na Slavném 16, z nich do školy však chodilo ze Suchodola 50, z Hlavňova 3 a ze Slavného 7.

V témž roce 1809 byla zavedena ve zdejší škole tzv. „Kniha cti“, do které „jména těch žáků, který skrze své pilné do školy chodění, skrze své ve všech předmětech příčinlivé učení jakož také skrze své mravné a chvalitebné chování zasloužili do Knihy cti při Triviální Škole suchodolské zapsané býti jsou.“ Zápisy v této knize končily rokem 1870...

2.května roku 1821 byl položen základní kámen k nové škole na vykoupeném pozemku Justově a 30.října téhož roku byla škola vysvěcena. Do Hlavňova a na Slavný docházeli učitelé ze Suchodola. Hlavňov se odškolil již v roce 1817, Slavný v roce 1876.

5.května 1878 na pokyn c.k.školní rady bylo započato s bořením staré školy a 21.května byl položen základní kámen ke škole nové. 12.října 1879 byla nová škola posvěcena. Na 19 stránkách školní pamětnice popsal průběh slavnosti tehdejší řídící učitel Jan Stahl. Po slavnosti byla vystrojena hostina pro více jak 100 osob.

Škola se do dnešních dnů zachovala v původní podobě. V r.1968 proběhla rozsáhlá modernizace budovy a v r.1974 nahrazeno lokální topení uhlím elektřinou –akumulačními kamny.

30.5.1977 došlo k uzavření základní devítileté školy a výuka započala v Polici.

V roce 1991-92 prošla budova školy generální opravou a znova k 1.září 1992 otevřena. Zahájení bylo slavnostní za přítomnosti starosty, školského úřadu a okresu. Vybavení na začátku bylo skromné. Ve školním roce 1992-1993 měla škola jen 8 žáků ve 2 ročnících. V dalším školním roce 1993-1994 výuka tří ročníků probíhala v jedné třídě. Ve školním roce 1994-1995 byla zřízena druhá třída pro 1. až 4.ročník.Když obec získala peníze za kulturní dům, musela tuto částku investovat do veřejně prospěšného zařízení. Proto se provedla přístavba tělocvičny(herny) ke školní budově. Mateřská škola u Pášmovy chaty byla zrušena. Od školního roku 1995-1996 byla mateřská škola umístěna v budově školy a zařazena pod vedení základní školy. Původní místnost pro přípravu jídel (obědy se dovážely) byla dovybavena a od 1.2.1996 se zde vaří obědy pro základní i mateřskou školu.Ve školním roce 1996-1997 byla výuka rozšířena na 5 ročníků ve dvou třídách. Celkový počet žáků byl 25. Prvním ředitelem školy byl p.Lukáš a od 1.9.1995 p.Hejlek Stanislav a od 1.8.2005 Lenka Formánková.

Škola je od 1.1.2003 příspěvkovou organizací obce s právní subjektivitou.

Z historie školy - Obecní kronika....

Úplnost a velikost školy

Jsme málotřídní školou, která přes svá historická období si vytvořila důstojné místo v obci se 450 obyvateli. Školu navštěvují žáci 1.-5.roč. ve dvou třídách. Škola integruje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami z okolí Suchého Dolu. Žáci jsou rozděleni do dvou tříd , rozdělení jednotlivých ročníků se zohledňuje podle počtu žáků (většinou 1.-2.-roč. a spojení 3.-5.roč.)

Předškolní zařízení je umístěno v přízemí školy a tvoří propojenou vzdělávací složku pro děti ve věku 3 –11 let.

Základní škola je umístěna společně s mateřskou školou v budově, která je vlastnictvím obce Suchý Důl. Provoz školy byl z podnětu Obecního úřadu obnoven po 15 letech k 1.9.1992. Nejprve vznikla škola jednotřídní s 8 žáky ve dvou ročnících. V dalším školním roce probíhala v jedné třídě výuka tří ročníků. Ve školním roce 1994/95 byla ZŠ zřízena jako dvojtřídní pro 1. až 4.ročník. Byla zahájena přístavba tělocvičny ke školní budově. Mateřská škola u Pášmovy chaty byla zrušena a od 1.9.1995 byla umístěna do budovy Základní školy a zařazena pod její vedení. Ve školním roce 1996/97 byla výuka rozšířena na 5 ročníků ve dvou třídách.

Vybavení školy:

V budově jsou 2 třídy pro 1.st., 1 třída pro předškolní děti. Přístavbou získala škola malé prostory tělocvičny a herny pro ŠD. Součástí školy je modernizovaná školní kuchyně a místnost školní jídelny pro 40 dětí. Velká půdní prostora je v současnosti rekonstruována. V měsíci listopad 2005 byla provedena celková oprava střechy, včetně nové kovové konstrukce s možností využití do budoucna na dostavbu prostor pro výuku) plánována výstavba informačního centra a prostor pro školní družinu).

Ve špatném stavu je sociální zařízení pro děti. Přívod teplé vody zajištěn pouze v umyvárce sociálního zařízení a šatna správních zaměstnanců byla rekonstruována společně s kuchyní v roce 2002.

Škola je starou budovou, čímž hlavní schodiště působí tmavým dojmem. Je však dostatečně vyzdobováno pracemi dětí, tak aby působilo příjemným vzhledem. Pro přesun tělesně postižených žáků je k dispozici schodolez.

V době přestávek mohou děti využívat prostory jídelny, hracích koutků ve třídách a prostory tělocvičny.

Součástí budovy je místní knihovna umístěná v 1.patře, která je vhodně využívána také k výuce.

Materiální vybavení je postačující dle stávajících podmínek. Vybavování novými pomůckami je rozšířeno o pomůcky z oblasti pedagogiky Maria Montessori, který je jedním z pilířů strategie školy.

Velká pozornost je věnována žákům integrovaným (*tělesné postižení, 1x Downův syndrom, 3x specifické poruchy učení s doporučením o integraci*). Pro žáky s SPU zavedeny ve škole doplňkové hodiny zvláštní péče o žáky s dys poruchami za spolupráce s Pedagogicko psychologickou poradnou a Speciální centrem v Náchodě.

Charakteristika pedagogického sboru:

- Pedagogický sbor má 5 členů:
- Ředitelka školy

- Učitelka 1.st.
- Učitelka MŠ
- Vychovatelka ŠD
- Asistentka pedagoga

Kvalifikovanost není stoprocentní, chybí pro 1.st. , učitelky na 1.st. ovládají anglický jazyk, chybí však kvalifikované jazykové vzdělání. Učitelé prošli vzděláváním kritického myšlení, Step by step, Montessori pedagogikou, vzdělávání školních zdravotníků atd. Úzká spolupráce se speciálním pedagogem.

Charakteristika žáků:

Školu navštěvují děti přímo ze Suchého Dolu, Slavného a Hlavňova. Začátek a konec vyučování je limitován autobusovým spojením. Máme dobré zkušenosti s integrací žáků SPU i tělesně postižených.

Do budoucna je snahou školy rozvoj individuálního přístupu od MŠ a zachování počtu žáků.

Projekty a spolupráce se složkami:

Škola dobře spolupracuje se Svazem žen, který se snaží podporovat kulturní akce školy, pořádá společně se školou výlety a sportovní akce. Dále jsou prostory školy (tělocvična) využity k činnosti oddílu Sokola, oddílu Sboru dobrovolných hasičů pro mládež, kroužku zdravotnického a Tvořeníčka.

Zájem dětí o tyto akce je dosti široký. Největší popularitu si získal kroužek lidové tvorby Tvořeníčko, který je pro tento školní rok částečně dotován z krajského grantu environmentální výchovy „ Za minulostí a budoucností obce.“. Dále škola spolupracuje s oblastní pobočkou ekovýchovy Horní Maršov, Rezekvítek Brno, a nadací TEREZA a se správou CHKO Broumovsko. Za přínosné lze hodnotit rozvíjející se spolupráci s Ústavem primární pedagogiky a psychologie Pedagogické fakulty v Hradci Králové. Přímou ve výuce je čerpáno z dlouhodobých zkušeností doc. Vladimíra Václavíka, který je vedoucím praxe studentů na naší škole. V současnosti využívá možnosti přímé práce mezi dětmi studentka 1roč., která se seznamuje se stylem otevřeného vyučování, zaváděním prvků Montessori do výuky a s prvky projektového vyučování.

Pedagogové si společně stanovují měsíční projekty, do kterých jsou děti zainteresovány aktivním přístupem při práci s výukovými pomůckami různých dalších vzdělávacích subjektů.

Z řad kulturních a sportovních akcí školy se výtěžky používají na další akce pro děti, které si školní parlament sám navrhne a odsouhlasí.

Z akcí v tomto roce:

- Suchodolské posvícení
- Víla podzimu

- Den ovoce a zeleniny
- Měsíc barev
- Poznej naše památné stromy
- Les
- Moře- návštěva Obřího akvária v Hradci Králové
- Ochrana přírody (společně s CHKO Broumovsko)
- Stará řemesla- přástky , dráteník, barvíř
- Adventní jarmark
- Pověsti Policka
- Významné osobnosti okolí

Dobrá spolupráce v příhraniční oblasti se základní školou na polské straně ve Vambeřicích- vzájemné výletní akce, školní sportovní zápolení jednotlivých škol, výtvarná výstava, návštěva na lidových oslavách obou obcí. Poznávání zvláštností a zvyků země, rozvoj jazykové komunikace.

V rámci grantů a projektových schémat kraje a evropských sociálních fondů získávají pro obec a školu další finanční prostředky, sloužící k modernizaci a vybavení školy, uspořádání kulturních a sportovních akcí a výměnných pobytových akcí s partnerskou obcí Vambeřice (Polsko) v rámci fondu Euro- Glacensis .

V letních měsících připravovaná akce Za minulostí obce- uspořádání výstavy starých předmětů a hraček v historické budově Muzea Police nad Metují.

I když škola patří mezi ty malé, přesto zde, a to také díky zájmu představitelů obce, rozvíjejí žáci prvního stupně podobně rozmanitou činnost, jako jejich vrstevníci ve školách větších..

Spolupráce s rodiči:

Naše škola úzce spolupracuje s rodičovskou veřejností. forma spolupráce je směřována jednak prostřednictvím Školské rady a také formou konzultací rodič- dítě- učitel. Využíváme možnosti rozvoje spolupráce s rodiči přímou podporou a výpomocí při nejrůznějších besedách a aktivitách sportovního a kulturního významu a také možností vyhodnocení dotazníkové ankety k rozvoji školy .

Spolupráce se Základní uměleckou školou v Polici nad Metují:

Škola úzce spolupracovala se Základní uměleckou školou v Polici nad Metují. ZŠ propůjčovala po celý školní rok učebnu k výuce hry na flétnu a violoncello. Výuka probíhala již od 1.ročníku a také u některých dětí z mateřské školy. Pro místní děti to bylo velmi výhodné především proto, že odpadlo dojíždění do Police nad Metují.

Spolupráce se Střediskem služeb školám:

Spolupráci se Střediskem služeb školám lze hodnotit velmi kladně. Ředitel střediska i jeho spolupracovníci vždy velmi ochotně vycházeli vstříc požadavkům školy (distribuce učebnic, zajišťování oprav audiovizuální techniky, zásobování školy různými pomůckami). Služby plně vyhovovaly potřebám školy a velmi usnadňovaly práci řediteli školy.

Příhraniční spolupráce

Dobrá spolupráce v příhraniční oblasti se základní školou na polské straně ve Vambeřicích- vzájemné výletní akce, školní sportovní zápolení jednotlivých škol, výtvarná výstava, návštěva na lidových oslavách obou obcí. Poznávání zvláštností a zvyků země, rozvoj jazykové komunikace.

V rámci grantů a projektových schémat kraje a evropských sociálních fondů získávají pro obec a školu další finanční prostředky, sloužící k modernizaci a vybavení školy, uspořádání kulturních a sportovních akcí a výměnných pobytových akcí s partnerskou obcí Vambeřice (Polsko) v rámci fondu Euro- Glacensis .

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

SLABÉ STRÁNKY

- Dobrá týmová spolupráce
- Ochota pracovníků ke změnám
- Ochota vzdělávat se pro všechny pedagogické pracovníky
- Rozmístění počítačů do tříd a přístup k internetu i při běžné výuce
  - Dobrá spolupráce s MŠ
- Propojení mezi předměty- vytváření bloků
- Stanovení měsíčních projektových témat
- Oproštění se od naprosté strikce učebnic
- Změna přístupu k hodnocení žáků
- Snaha o individuální přístup k žákům integrovaným
- Dobré zapojení dětí s postižením do běžné výuky
  - Snaha o propojení základů učiva s denním životem na vesnici
  - Důraz kladen na pochopení více smysly
  - Dobrá spolupráce se zřizovatelem
- Pouze ženský potenciál pracovníků školy
- Odborná kvalifikace učitelů 1.st-odraz zákona č. 563/2004
- Menší prostory pro další zpestření výuky
  - Dovybavení pomůcek, zejména pomůcky Montessori, vhodné i pro integrované žáky
    - Malá tělocvična
- Nedostatečná prostora pro ŠD
  - Malá šatna pro žáky
- Nevhodné prostory toalet
- Absence sprchového koutu
- Posílení prostor pro učitele (kabinet, pomůcky)
- Málo pedagogů, nevhodnost rozšíření pro volnočasové aktivity
  - Omezená aktivita žakovské spolupráce
- Nedostatek odborných prostor a pomůcek

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Vstřícná spolupráce s ostatními složkami v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoké nároky na učitele
<ul style="list-style-type: none"> • Ochota zapojení rodičů do dění ve škole, ochota naslouchat 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokles dětí do budoucna
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce s ekologickými stanicemi, správou CHKO a dalšími <ul style="list-style-type: none"> • Přístup obce k technickému zdokonalení prostor (<i>nová střecha, okna</i>) • Pro žáky motivující přístup 	<ul style="list-style-type: none"> • Nezaměstnanost rodičů v kraji • Strach rodičů ze spádové školy
<ul style="list-style-type: none"> • Bližší seznámení s osobností žáka 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekonstruktivní přístup úplné školy v blízkosti
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření životaschopné organizace v obci po stránce výchovně, vzdělávací, i kulturní 	<ul style="list-style-type: none"> • Otázka finančního zabezpečení , zejména provoz pro obce menšího charakteru • Nejednotnost učiva při přechodu na spádovou školu
<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření výuky v prostředí vesnice 	<ul style="list-style-type: none"> • Nesplnění kvalifikačních požadavků zákona č. 563/2004 Sb.,

- Zapojení do krajských i státních projektů a grantů
- Půdní vestavba pro ŠD a učebnu

Rozbor SWOT analýzy provedena základě brainstormingu pracovníků školy a dotazníků pro rodiče v roce 2005. Pro zkvalitnění vztahu učitel-žák zaveden od školního roku 2005/2006 žákovská samospráva po 2 žácích z každé třídy, která spolurozhoduje o akcích a plánech školy, účastní se na tvorbě školního časopisu Strom a řídí komunikativní kruhy žáků a učitelů.

*Jak dlouho si ještě můžeme dovolit
připravovat dnešní děti
ve včerejších školách
s předvčerejšími metodami
na zítřejší problémy?*

K. Rýdl

Jak lze správně pochopit nutnost změny v našich školách? Pokud se podívám o několik let zpět, není tajemstvím, že škola by pro mnohé zaklínadlem. Proč? Tvrdý autoritativní přístup řady učitelů, memorování učiva a znalost leckdy nesmyslných definic, pouček a frází, zanechalo na mnoha mladých lidech odraz doby. Dnes je psychologicky ověřeno, že obava dítěte a strach z neúspěšného působení ve škole je dlouhodobý jev a přináší do života člověku blok s oblasti rozhodování, řízení, komunikačních dovedností a vlastního názoru na život.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Důvody proč RVP ZV a odlišnosti RVP ZV

V 90. letech byl proveden na základě požadavků Evropské unie rozbor české vzdělanosti, který se opíral o čtyři pilíře evropské vzdělanosti (Zelená kniha):

- Učit se poznávat
- Učit se jednat
- Učit se spolupracovat
- Učit se být sám sebou

Posunem a odrazem pro změny cílů českého školství bylo zasedání Evropské rady v Lisabonu 2000, jehož zásadní cíle ovlivnily strategii Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR:

1. zlepšování kvality a efektivnosti systémů vzdělávání
2. zajištění přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě pro všechny
3. otevření systémů vzdělávání a odborné přípravy okolnímu světu

Dalším posunem vedoucí ke změně pojetí českého školství byla Bílá kniha – Národní program rozvoje vzdělání v ČR . Tento dokument byl schválený vládou ČR v únoru 2001. Vychází z analýzy a hodnocení českého školství a z diskuse „Výzva pro deset milionů“. Cílem této vzdělávací reformy byl rozvoj:

- lidské individuality- maximální uplatnění schopností jednotlivce
- výchova k ochraně životního prostředí
- posilování soudržnosti společnosti- rovný přístup ke vzdělávání
- podpora demokracie a občanské společnosti
- výchova k partnerství, spolupráci a solidaritě v evropské i globalizující se společnosti.

Bílá kniha se stala právním předpokladem pro změnu pojetí českého školství a kurikulární reformy. Z ní později i nový školský zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních:

- STÁTNÍ
- ŠKOLNÍ

Statní úroveň představuje Národní program vzdělávání a rámcový vzdělávací program (RVP ZV). Národní program vzdělávání vymezuje počáteční vzdělávání jako celek pro jednotlivá období vývoje dítěte. Jedná se o závazný rámec výchovných a vzdělávacích aspektů, na které navazují konkrétní školní vzdělávací programy (ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých typech škol. Každá škola tak získává možnost využít svých profilací a předností k hledání ideálního typu ŠVP .

NÁRODNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ   *STÁTNÍ ÚROVEŇ*

RÁMCOVĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

- **Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání**

- **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání**

**Rámcový vzdělávací program
střední odborné**

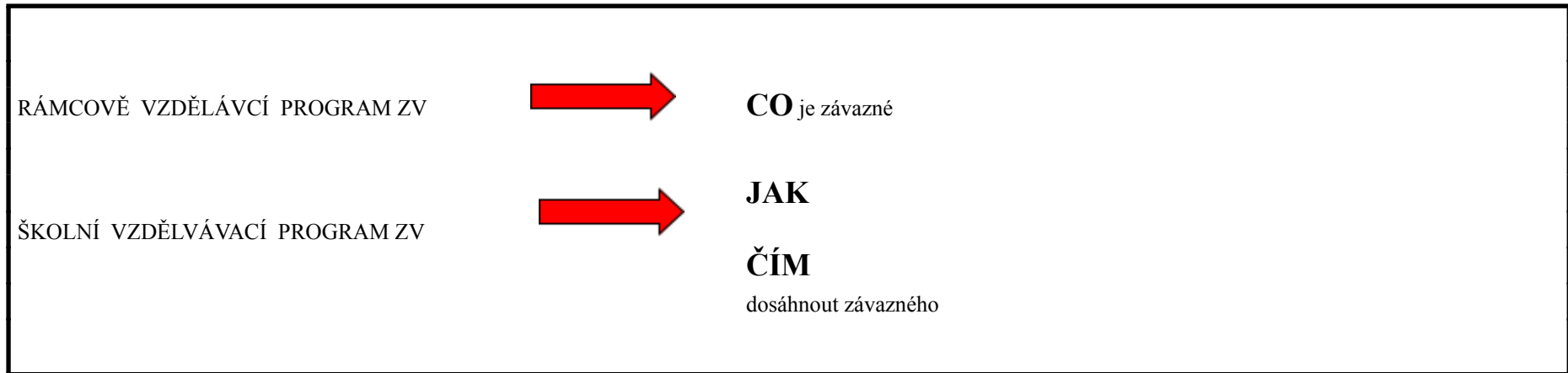
Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

pro

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY ŠKOLNÍ ÚROVEŇ

Schéma dvojstupňového kurikula:

V čem dosavadní vzdělávání nevyhovuje?

Hlavní rozdíl mezi vzděláváním, které se dostalo a dostává v jednotlivých zemích do krize (stává se neefektivním) a mezi nově zaváděnými modely lze naznačit jednoduchou charakteristiku – „vzdělávání o životě“ a „vzdělávání pro život“.

Na první pohled nepatrný rozdíl, ale jde o velmi zásadní posun, především v chápání toho, o co má stát i škola v dnešní době usilovat, co brzdí další rozvoj a efektivitu vzdělávání.

Poznání první:

Nelze naučit vše, ale lze k učení motivovat, učinit je potřebné a zajímavé v každém věku, lze ukázat v čem tkví podstata objevování a učení a jakými způsoby lze dosahovat nejlepších a trvalejších výsledků (koncept celoživotního učení).

Poznání druhé:

Je nesmyslné usilovat o stejné výsledky u všech žáků, ale je možné snažit se dosáhnout předpokládaných výsledků na úrovni individuálního maxima každého žáka v závislosti na jeho možnostech a potřebách (koncept rozvoje individuality každého žáka).

Poznání třetí:

Neexistuje jediné a nejlepší pojetí vzdělávání, které by vyhovovalo všem, stejně jako neexistuje jediná cesta k dosažení stejných výsledků, lze ale vymezit prostor, který by umožnil různé pojetí vzdělávání a uplatnění různých metod výuky při zachování společného vzdělávacího základu (koncept dvojstupňového kurikula).

Poznání čtvrté:

Pro kvalitu vzdělávání není rozhodující množství poznatků, které si žák osvojuje, ale jejich propojenost, smysluplnost, trvalost a využitelnost pro život (koncept vzdělávání pro život).

Poznání páté:

Z centra nelze postihnout rozmanitost potřeb žáků a podmínek škol, ale lze přenést pravomoci a odpovědnost na učitele, kteří jsou v každodenním styku se žáky (koncept posílení pedagogické autonomie).

Poznání šesté:

Žák není formován jen vzděláváním, ale celou atmosférou školy, vztahy, jednáním, způsoby hodnocení, prostorem pro vlastní potřeby a iniciativy, možností ověřit si osvojené v životě (koncept proměny klimatu školy).

Poznání sedmé:

Efektivitu vzdělávání nelze založit na posouzení chyb žáků a na přípravě pro přijímací zkoušky, ale lze vytvářet nové mechanismy a nástroje monitorování výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činnosti žáků a na ověřování schopností řešit komplexní dovednosti, na akceptování výsledků nižší etapy vzdělávání (koncept monitorování a evaluace vzdělávání).

Odlišnosti nového pojetí Rámcově vzdělávacích programů :

- strategie klíčových kompetencí., jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatněním získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě.
- koncepce celoživotního učení
- formování očekávané úrovně vzdělání pro určitou etapu –očekávané výstupy

- podpora specifík jednotlivých škol a jejich autonomie a profesní odpovědnost učitelů za kvalitu vzdělávání
- volba různých vzdělávacích postupů, odlišných metod práce za předpokladu dodržení individuálních potřeb žáků
- umožňuje začlenění a vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími a jinými potřebami

Zmíněný princip individuálního přístupu, vnitřní diferenciací a změny v hodnocení žáků, využití slovního hodnocení žáků je jeden z předpokladů užití prvků pedagogiky Maria Montessori v současné škole.

Co lze chápat pod smyslem ŠVP? Je nutné nový program ve škole vytvářet?

Správné pochopení hlavních principů Rámcově vzdělávacího programu základního vzdělávání vede přes prvotní změnu přístupu a osobnosti učitele.

Tato změna mne vedla k tomu, abych se pokusila shrnout hlavní zásady učitele- profesionála, který je ochoten se vzdělávat a pracovat na svých kvalitách .

Velkým odrazem pro utvoření vlastního názoru osobnosti učitele bylo pro mne setkání s pedagogikou M.M. Pochopení principů výchovy M.M. přineslo pro mne zcela nový pohled na význam RVP. Uvědomila jsem si významnou roli **učitele z pozice rádce a pozorovatele** dítěte v cestě za poznáním. Přirozená touha dítěte dozvědět se a prozkoumávat nové dobrého učitele vede sama vpřed. Přístup učitele je dán na rovnocenné úrovni vůči žákovi. Je nutné si také uvědomovat osobnost dítěte, sledovat jeho komunikaci s okolím, uplatňovat důslednost a spravedlnost, jednotu pravidel, navozovat atmosféru bezpečného prostředí.Zde je dobré připomenout ochotu nechat se dítětem vést, přenechat vedoucí roli na dítěti., pokud situace dovolí. Přitom zde být v roli pomocníka a vést dítě k řešení.

Umět vidět očima dítěte se mnohdy zdát být banálním problémem, avšak tato dovednost učitele vyžaduje obrovský díl **tolerance, porozumění a vnitřní klid**. Tyto vlastnosti učitele jsou propojeně přenášeny na konání a chování dítěte. Stejně důležitou roli hraje i emoční stránka učitele, jeho reakce a uvážené řešení krizových situací.

Učitelova **otevřenost, upřímnost** je velmi citlivě vnímána dětskou duší.

Učitelova **moudrost** není ve vztahu k dítěti chápána pouze po stránce vědomostních dovedností, ale právě především z pohledu intelektuálních schopností a vlastností. Z řad pedagogické literatury je možné se dozvědět, že opravdový učitel není pouze odborník po stránce znalostí, ale především osobnostním přístupem a vnitřním klidem, kterým na děti působí. Zde je dobré si také uvědomit, že v počátečním stádiu výchovy a vzdělávání je dítě schopnost rozvíjet samo, pouze za naší asistence. Na místě je pravdivý výrok Marie Montessori: „Pomoz mi, abych to dokázal sám.“ Dobrý učitel tak umožňuje dítěti zažít neopakovatelný zážitek a uchovat prožitkový vjem se samostatně zvládnuté činnosti.

K moudrosti učitele dále přísluší základní pedagogická dovednost **láska k dětem**, vnímání jejich potřeb a rovnováha přístupu. Stavem učitelova osobního klidu souvisí i otázka procvičování a **význam ticha a koncentrace** pro děti. Ticho přispívá k zklidnění a vhodné atmosféře, která vede účinněji k soustředění, pochopení určitého řádu, ovládnutí sebe sama a procítění a harmonickému uvolnění. Za tímto účelem je dobré do výuky zařazovat prvky zklidnění a uvolnění jako relaxaci či zklidnění před následnou motivací. Všechny zážitky, které dítě získává v počátečním období vývoje (zhruba do 7 let), se ukládají v jeho emoční sféře, která je základem pro řadu řešení situací v životě. Mezi prvky emočních cvičení je vhodné zařazovat problémy sociálních rolí a jejich řešení s prožitkem.

K kladným vlastnostem učitele patří také schopnost vystupovat před dětmi jako člověk, který se dovede **poučit z chyb** a není neomylný. Umět dětem přiznat a vystihnout chybu je základem pro nácvik dobrého sebehodnocení dětí. Umět se kriticky či s uznáním podívat na výsledek své práce je odrazovým můstkem pro zdravý rozvoj osobnosti dítěte. Význam chyby je vnímán jako prvek výchovný nikoli důvodem stresového hodnocení a trestání dítěte. Z uvedených prvků osobnosti učitele vyplývá vážnost a zodpovědnost profese.

Filozofie školy

K ztotožnění se se smyslem a významem ŠVP, vytýčení klíčových kompetencí je dalším důležitým krokem vytvořit analýzu školy a sestavit pro konkrétní školu filozofii školy.

Filozofie školy vychází z podmínek, regionálních zvláštností a dalších typických jevů školy.

Základní myšlenkou filozofie naší školy je :

- **Pohoda prostředí**
- **Zdravé učení**- možnost výběru, přiměřenost nároků, individuální přístup, spolupráce žák-žák, žák-učitel, učitel-žák-rodíč, klidná a otevřená atmosféra, uvědomění si vlastní odpovědnosti, rozvoj komunikace, včasná diagnostika žáka, integrace postižených žáků. Aktivní zapojení žáka do výuky, střídání metod a forem práce. Projektová výuka zařazována do práce školy v souladu s událostmi ve škole – roční období, svátky v roce, významné události v regionu. Témata širšího obecného základu sestavovány podle zájmu žáků. Vyučování v blocích umožňuje učiteli i žákům neomezený přístup k otevřené komunikaci a diskuzi nad problémy. Časté využívání hracích a tématických koutků. Práce s pomůckami na koberci. Využívání prvků dramatické výchovy a životních situací k výuce a osobnostně sociálnímu rozvoji žáků. Vhodně volené vyučovací bloky, pohyblivá délka vyučovacích hodin. Netradiční uspořádání třídy, o přestávkách možnost využít veškeré pomůcky a materiál ve třídě a ostatních prostor školy (tělocvična) k relaxaci.

Kladen důraz na zvýšení odpovědnosti žáků za své jednání, ustanoven žakovský parlament po dvou žácích z každé třídy. O průběhu vyučování a akcích školy společně s dětmi vydáván školní časopis STROM. Setkávání s rodiči řízena formou besedy za účasti dítěte se staly odrazovým můstkem pro atmosféru důvěry a spolupráce s rodiči. Na všechny účastníky takových to setkávání přenesena zodpovědnost rozhodování a dalších akcí ve škole. Prodiskutována otázka hodnocení žáků společně i s dětmi. Velmi kladně přijata rodiči možnost slovního hodnocení dítěte.

- **Otevřené partnerství** - škola je partnerem pro další vzdělávací a kulturní složky v obci. Tím se škola stává nejen osou výchovy a vzdělávání v působišti, ale vytváří široký kulturně sportovní článek pro širokou veřejnost.

První zásada Pohoda prostředí	druhá zásada Zdravé učení	třetí zásada Otevřené vyučování
dobrá komunikace mezi lidmi	aktivní zapojení žáků - rozvoj životních	programy pro děti i veřejnost
kompetencí	společná školní projektová činnost	

Při výuce v málotřídní škole se přirozeně začleňují do práce i alternativní pedagogické směry, o kterých pojednává následující kapitola.

Odras prvků alternativního vzdělávání v ŠVP

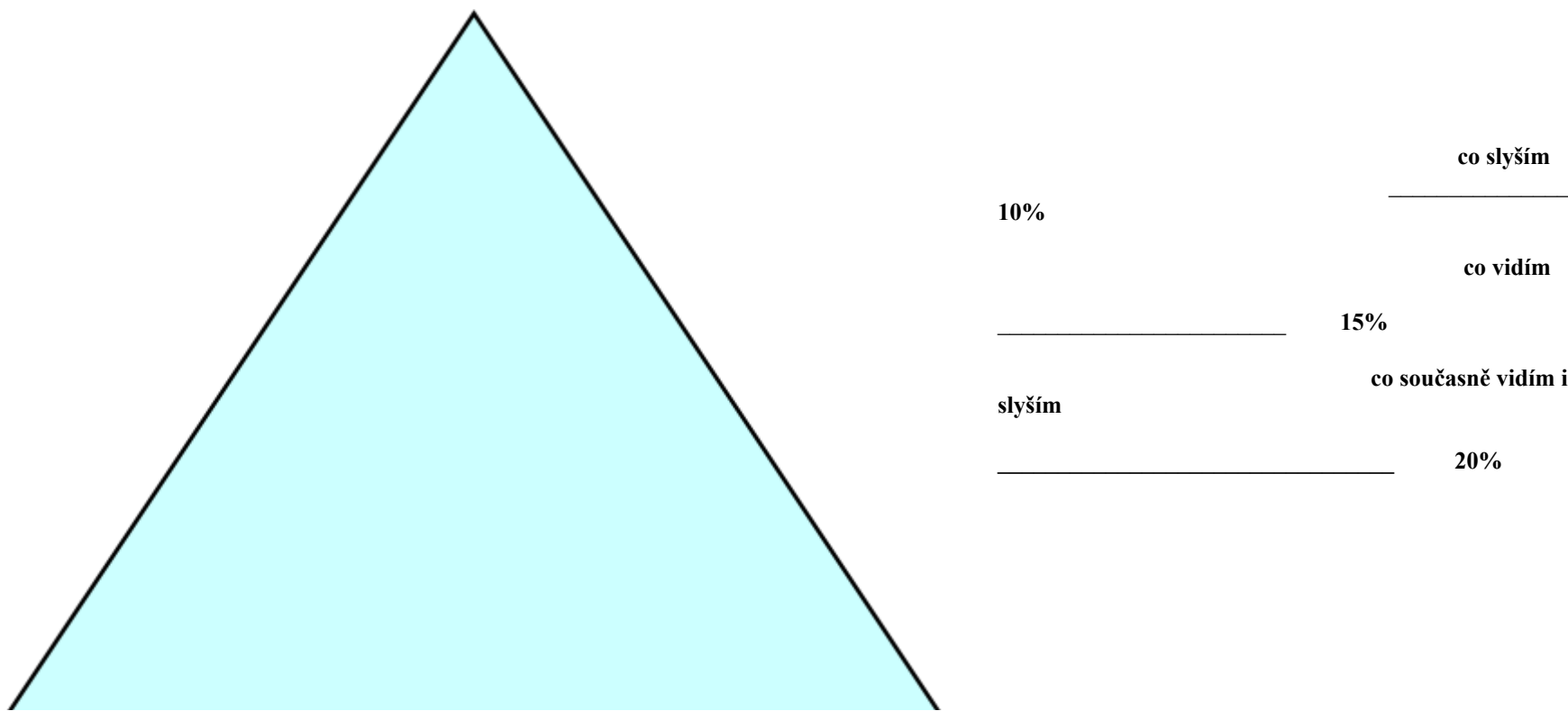
Pro výuku na málotřídní škole je ideální možností propojení a začlenění alternativních pedagogických směrů do ŠVP. Pestrá nabídka vzdělávacích směrů a metod práce nabízí dítěti aktivnější zapojení do školní práce, je motivujícím faktorem a vede k vytvoření pohodového výukového prostředí s respektem na možnosti a potřeby každého žáka. Do konkrétní práce s dětmi jsou zařazovány prvky těchto pedagogických směrů:

- ❖ **Daltonský plán** – svoboda, samostatnost, možnost výběru práce, spolupráce s druhými žáky. Zaznamenávání splněných úkolů do „daltonských metrů“, které udávají konkrétní informaci o aktivní účasti žáka na splnění problému.
- ❖ **Začít spolu** – vytvoření pracovního plánu ve spolupráci s dítětem, činnost podle výběru možností, práce ve skupině.
- ❖ **Otevřené vyučování** – začlenění učiva do každodenního života, utváření sebedůvěry, příprava na život v modelových situacích.

- ❖ **Integrovaná tématická výuka** – projektová výuka – formou motivace seznámení s řešením problému či tématu , na kterém je vhodně skloubeno základní učivo českého jazyka, matematiky a všeobecného přehledu do konkrétní podoby. Výstupem z daného problému mohou být plostery, žákova kniha, portfolio.
- ❖ **Pedagogika Marie Montessori** – je blíže specifikována v následující kapitole.

Mnoha výzkumy bylo dokázáno, že trvalost a schopnost obnovitelnosti probraných jevů a učiva je úměrná tomu, kolik smyslů a prožitků je zapojeno do osvojení učiva.

Schéma pyramida osvojení si problému:

co čem diskutuji	40%
co přímo zažiji a vykonám	80%
co se pokouším naučit druhé, aktivní předávání naučeného	90%

Montessori pedagogika:

Maria Montessori

(1870 – 1952)

Z myšlenek Maria Montessori:

„Jen pomocí svobody a vlastních zkušeností z okolí se může člověk rozvíjet.“

"Radost, vědomí vlastní důležitosti, uznání a láska druhých, pocit, že je člověk potřebný a schopný tvořit, to vše má pro lidskou duši nesmírnou hodnotu. "

"Pomoz mi, abych to mohl udělat sám".

„Přeměna tedy neleží ani tak ve škole, jako v duši dospělého: záleží na jeho dobrotě a poznání jeho chyb; nezáleží tolik na přípravě učitele, ale také na přípravě rodičů a všech, kdo se na výchově podílejí.

Stále znovu opakují, že není na úlohu vychovatele připraven ten, kdo věří, že může utvářet psychiku dítěte, dát mu charakter, inteligenci a ctnost. Vychovatel musí poznat, že v dítěti, jako už v nejmenším živém tvorovi, je zakotven směr vývoje, který je silnější než všechen vliv zvenčí, kterým se my ani nedotkneme stébla, ani se sami o milimetr nepřiblížíme.

Protože lidská duše je není živena chlebem, nýbrž duševní velikostí, protože intelligence roste věděním, vůle spontánní aktivitou, musíme dítěti, aby bylo zdravé, dát, co potřebuje: zážitky, zkušenosti a vědomosti, příležitosti k rozvíjení

vlastní aktivity. Nesnažme se jeho život stále řídit, ale dát mu příležitost rozvíjet svůj charakter a mysl, čímž ho vyučujeme tím nejlepším způsobem. nebude potom zaostávat ani ve vědomostech. Pak mu nebude scházet ani krása a zdraví těla, protože i tělo je živeno nejen chlebem, ale i spokojeností srdce.“

Z přednášky M. Montessori před otevřením vychovatelského kurzu v Miláně v roce 1926.

„Duše člověka čerpá z jistoty, že pravda, kterou hledá, skutečně existuje.“

„Je nutné respektování senzitivních fází vývoje dítěte.“

„Ruka je nástrojem ducha. Práce rukou je základem pro pochopení věcí a jevů, rozvoj myšlení a řeči.“

a) *Život Maria Montessori*

Maria Montessori se narodila v Itálii 31. srpna 1870, v obci Chiaravalle v provincii Ancona.

Její otec byl nejdříve vojákem, později finančním úředníkem. Matka byla neobyčejně vzdělaná žena, oddaná ideálům patriotismu, osvobození a sjednocení Itálie. Maria byla jejich jediným dítětem a hlavně díky vlivu matky se u ní vyvinulo hluboké sociální citění, které ovlivňovalo její pozdější činnost. Od roku 1875 žila rodina v Římě, kde Maria získala vzdělání. Navštěvovala střední přírodovědecko-technickou školu a jejím přáním bylo stát se inženýrkou. Po maturitě svůj plán změnila a prosadila si studium na lékařské fakultě, která byla v té době vyhrazena pouze mužům. O své svolení ke studiu žádala přímo u papeže. Toto studium dokončila v roce 1896 a byla jako první žena v Itálii promována lékařkou. Zdárné dokončení studia dokazovalo tehdy pokrokovou myšlenku, rovnocennosti mužů a žen.

Vedle lékařské činnosti se zabývala i výzkumem a zúčastnila se mezinárodních kongresů za práva žen v Německu, Itálii a Anglii.

Po dokončení studií pracovala 2 roky jako asistentka na psychiatrické univerzitní klinice v Římě. Zde přišla na myšlenku, že duševně postižené děti jsou vychovatelné. v roce 1898 vznikla v Římě Národní liga pro výchovu postižených dětí a Výbor na podporu zřízení veřejné medicínsko-pedagogické instituce. Tato dvě sdružení založila v roce 1900 lékařsko-pedagogický institut pro vzdělávání učitelů, kteří pracovali s postiženými dětmi. Ten to institut byl spojený s Modelovou školou pro 22 dětí. Maria Montessori tuto školu řídila a experimentálně ověřovala didaktický materiál, který neustále upravovala podle potřeb dětí.

S praktickou péčí o postižené děti se seznamovala i v zahraničí. Při pobytech v Londýně a v Paříži studovala odborné práce psychiatrů, lékařů a speciálních pedagogů. Největší vliv na její práci měly podněty francouzských lékařů Jeana Maria Itarda a Edoarda Séguina.

V roce 1902 ukončila studium pedagogiky, experimentální psychologie a antropologie na univerzitě v Římě. Osobně zde působila jako profesorka antropologie a biologie. Mimo tuto činnost se stále více věnovala práci s postiženými dětmi a dospěla k přesvědčení, že její zkušenosti a metody práce s dětmi lze aplikovat i na děti zdravé. proto využila nabídky Eduarda Talama, tehdejšího ředitele Římské společnosti pro účelné stavebnictví, který ji nabídl, aby v nájemních domech zřídila útulky. Tato zařízení byla převážně v římské chudinské čtvrti San Lorenzo. První škola byla otevřena v lednu roku 1907 a nazvána Casa dei bambini. (Dům dětí). Význam těchto institucí byl sociální ale i pedagogický. Zde si děti ve věku od tří do sedmi let hrály ve velké místnosti a pracovaly s různými předměty, které M. Montessori nechávala volně k dispozici. O tuto činnostjevily děti velký zájem a byly při ní velmi koncentrované.

Svoje teoretické znalosti i výsledky studijních cest shrnula v několika publikacích, které ji proslavily po celém světě. V roce 1913 vychází její první kniha Metoda vědecké pedagogiky, užitá v Domě dětí. Následující rok vyšla druhá kniha Můj deník. Zde popisuje, jak zacházet s didaktickým materiálem. v další knize Sebevýchova v elementární škole se zabývá výchovnou problematikou dětí školního věku."

V roce 1911 se vzdává lékařské praxe a věnuje se výlučně pedagogice. V roce 1912 uspořádala M. Montessori v Římě první mezinárodní vzdělávací kurz pro učitele a vychovatele. V roce 1913 poté odjíždí na zahraniční cestu do USA, kde s velkým úspěchem přednáší o principech a cílech své výchovného systému.

Maria Montessori šířila svoje poznatky i v jiných zemích. Dalších dvacet let žila ve Španělsku. Kde vzniká mnoho mateřských škol. Další její činnost nepříznivě ovlivnila občanská válka. Několikrát se vrací do Itálie, ale zde z důvodů zhoršené politické situace je několik jejich škol zrušeno.

Do počátku válečného období druhé světové války je v řadě zemí zřízeno několik škol. Její myšlenky pronikly do Anglie, Belgie, Holandska, Rakouska, Skandinávie a do Německa.

Společně se synem zakládá v roce 1929 mezinárodní montessoriovskou společnost (Association Montessori Internationale- AMI). Tato společnost do roku 1935 v Berlíně, poté do 1945 v Londýně. má za úkol organizovat vzdělávací kurzy, řídit spolupráci národních sdružení a šířit myšlenky montessoriovské ideje.

V roce 1936 se přestěhovala do Holandska, kde vzniklo během jejího působení téměř 200 škol.

Přes vysoký věk je plna optimismu a síly šířit své myšlenky, proto se v roce 1939 vydává na cestu do Indie. Zde prožila období 2. světové války, za kterého byla řada evropských montessoriovských škol zrušena.

Z Indie se vrací v roce 1946. další její zahraniční působení směřovalo do Asie na Cejlon a do Pakistánu. Poslední návrat do Evropy v roce 1950 znamenal její obrovskou působnost po celém světě. Poté podniká přednáškové turné do Norska a Švédska. V tomto roce také naposledy navštívila rodnou vesnici a Miláno.

Byla organizátorkou mezinárodních Montessori kongresů v Dánsku, Itálii, Anglii, a v Londýně (1951).

Za svoji humánní činnost byla třikrát navržena na Nobelovu cenu, kterou získala v roce 1951.

Zemřela 6. května 1952 v Holandsku, kde je pochována na katolickém hřbitově.

Slova , která jsou napsána na jejím náhrobním kameni, vystihují hloubku myšlenek a velikost osobnosti Maria Montessori.

„Prosím, milé děti, všechny vy, které můžete, budujte se mnou mír mezi lidmi na celém světě.“

Hluboké myšlenky a význam pedagogické koncepce je živý stále na celém světě. Další kurzy jsou připravovány AMI v Torontu za podpory následovníků M. Montessori.

b) Historický pohled na výchovu

Jak lze charakterizovat pedagogiku jako vědu koncem 19. stol.?

Lze vysledovat trend vůdčí osobnosti učitele, kladení důrazu na rozřídění schopností dětí a nesystematického násilného postupu výchovných metod, které byly soustředěny na podřízení se dítěte dospělé autoritě.

Montessori dobře chápe nutnost doby a změnu epochy. Vidí také negativní stránky lidského vývoje. Jako nevyhnutelní vidí principy spravedlnosti a lásky. Není to však postačující. Sama říká:

„musíme lidi připravit na nový svět, který se kolem nás spontánně vytvoří jako evoluční fenomén, musíme si být vědomi nového života, který nám v budoucnosti může přinést mnoho změn.“

(Montessori, M: Friden und Erziehung. Freiburg 1973).

Toto vše lze uskutečnit podle M. Montessori jen prostřednictvím nové orientace výchovy. Lidské síly musí být orientovány především na rozvoj vnitřních dispozic člověka.

Doktorka Maria Montessori tvůrce tak zvané „Montessori metody vzdělávání“, založila tento nový systém výchovy na svém vědeckém pozorování chování malých dětí. Hlavní myšlenkou jejího programu byla idea, kterou založila na výsledcích svého pozorování, že malé děti se učí nejlépe v prostředí připomínajícím jejich domov, které je vybaveno materiály odpovídajícími jejich vývoji. Získávají tak zkušenosti, které přispívají k poznání vlastních zájmů a rozvoji nezávislosti.

Dospěla k překvapivému zjištění – dítě se naučí chodit, mluvit, manipulovat s předměty skrze svou vlastní tvořivost – nikoli proto, že ho to dospělí učí.

Základní vymezení principů pedagogiky

Maria Montessori

Svojí pedagogickou koncepcí se snažila M. Montessori nabídnout možnost získávání plnohodnotné výchovy a vzdělání tím, že bude umožněna prožívat svobodu nebo sebeurčení a samostatnost prostřednictvím vlastní činnosti. Dítě se tak stává subjektem výchovy a vzdělávání, projevuje vlastní aktivitu a sám si vlastně učební procesy na základě vlastního tempa řídí. Úkolem školy a učitelů potom je, aby byly vytvořeny vhodné podmínky a prostředí pro rozvoj potřeb každého dítěte. Ve vzdělávacím procesu jde o znovuodhalování poznatků a nikoliv o opakování slovních pouček.

Cíle Montessori vzdělávání

- Cílem Montessori vzdělávání je vychovávat samostatné, schopné, odpovědné a přizpůsobivé občany, kteří budou mít po celý život schopnost učit se a řešit problémy.
- Učení probíhá v atmosféře zájmu, spolupráce a péče. Děti si rozšiřují znalosti pomocí zkušeností iniciovaných jimi samými nebo učitelem.
- Učení probíhá za pomoci smyslů. Děti se učí opakovaným použitím praktických materiálů a spoluprací s ostatními. Tyto zážitky předcházejí abstraktnímu pochopení představ.
- Tělesné, emoční, společenské, estetické a poznávací potřeby a zájmy jsou neoddělitelné a mají stejnou důležitost.

- Respekt k sobě, k ostatním, k prostředí a životu je nutný pro rozvoj svědomitého přístupu k lidem a planetě.

V čem je jedinečnost systému Montessori?

- **Přístup k celistvému dítěti.** Primárním cílem Montessori programu je pomoci každému dítěti dosáhnout plného potenciálu ve všech oblastech života. Montessori přístup podporuje u dítěte rozvoj sociálních schopností, emoční růst a tělesnou koordinovanost stejně jako poznání. Tento princip pod vedením speciálně připraveného učitele umožňuje dítěti zažívat radost z učení, mít čas radovat se z postupu a zajistit vývoj sebevědomí a poskytnout zkušenosti, ze kterých děti vytvářejí své znalosti.
- **Připravené prostředí.** Proto, aby se dítě mohlo učit vlastním tempem, je musí podporovat prostředí, kde se učí, učební pomůcky a atmosféra třídy. Učitel poskytuje potřebné zdroje a umožňuje dítěti pracovat v bezpečném a pozitivním prostředí. Děti učitelů důvěřují a odvažují se zkoušet nové věci a budují si sebedůvěru.
- **Montessori materiály.** Na základě pozorování věcí, kterými se děti baví a jimiž se opakovaně zabývají, vytvořila Maria Montessori učební pomůcky, jež stimulují smysly, postupují v logické řadě a mají v sobě zabudovanou kontrolu správnosti. Děti jejich používáním získají určité dovednosti, zvláště při pochopení abstraktních představ.
- **Učitel.** Montessori učitel vytváří prostředí třídy, je zdrojem informací, vzorem, předvádí učební pomůcky, dokumentuje a pečlivě pozoruje chování a vývoj každého dítěte. Učitel funguje jako zprostředkovatel znalostí.

Porovnání: Tradiční versus montessori vzdělávání

<i>Traditional</i>	<i>Montessori</i>
☐ Učebnice, tužky, pracovní sešity.	☐ Připravené materiály se zapracovanou kontrolou chyby. Zvláště vytvořené didaktické materiály.
☐ Práce a učení bez zdůraznění sociálního rozvoje.	☐ Práce a učení odpovídá stupni vývoje dítěte.

☐ Úzké učební osnovy.	☐ Jednotné, mezinárodně vytvořené osnovy.
☐ Čas rozdělený do bloků, hodinové lekce.	☐ Integrované předměty, učení založené na vývojové psychologii.
☐ Jednotlivé předměty.	☐ Nepřerušované pracovní cykly.
☐ Třída s dětmi jednotného věku.	☐ Třída s dětmi různého věku.
☐ Děti pasivně a tiše sedí za stolem.	☐ Děti jsou aktivní, hovoří nebo spontánně pracují potichu, mají volnost pohybu.
☐ Dítě se přizpůsobuje potřebám školy.	☐ Škola se přizpůsobuje potřebám dítěte.
☐ Vysvědčení se soustředí na výsledek.	☐ Hodnocení podle vývoje, přehled zvládnutých dovedností.

Hovoříme-li o škole Montessori, pak je nutno si připomenout následující zásady:

1. Dítě je postaveno do středu všech našich snah a aktivit. Jde o to, aby mu dospělí pomohli k rozvíjení vlastní svobodné osobnosti prostřednictvím samočinnosti a samostatnosti. To ostatně vyjadřuje motto celé Montessori pedagogiky, které zní *"Pomoz mi, abych to mohl udělat sám"*.
2. Na základě principu **senzitivních fází**, formulovaných z dlouholetých pozorování dětí rozvinula M. Montessori učení, které popisuje čtyři vývojové fáze dětství. Podle nich existují v životě každého dospívajícího jedince období, během nichž obzvláště otevřený k získání

určitých dovedností nebo schopností. Z toho je potom odvozen pedagogický požadavek, aby dospělými byla tato citlivá období respektována a optimálně podpořena.

3. Z výše uvedeného požadavku potom vyplývá potřeba tzv. připraveného prostředí, s jehož pomocí dítě aktivně získávanými zkušenostmi utváří vlastní osobnost a rozvíjí kognitivní struktury.

4. Chování učitele potom musí přispívat k tomu, aby nebránilo dítěti stát se samostatnou osobností. Vzájemný vztah dospělého a dítěte musí být partnerský a dialogický.

5. Podle M. Montessori prochází dítě více vývojovými fázemi. např. třetí období (12-18 let) se vyznačuje vznikem sociálního člověka. Fyziologicky podmíněná labilita této fáze odpovídá potřebě mládeže po ochraně a bezpečí. Montessori proto v této fázi odmítla čistě recepční metody a poukázala na uspokojení požadavků dítěte po činnostech na experimentální bázi. Pokusila se tak vyvinout model "školy zkušeností sociálního života". Protože se ale již M. Montessori vzhledem k času nedostala k praktické realizaci školy druhého stupně, byly na základě její teorie takové školy rozvíjeny až v průběhu padesátých a šedesátých let. Dodnes se velmi úspěšně rozvíjejí na základě následujících metodických principů:

- svobodný výběr aktivity (práce, partner a čas podléhají svobodné volbě),
- dostupnost pracovních prostředků (materiálu) v připraveném prostředí,
- klidná a soustředěná individuální práce,
- volné seskupování se žáků,
- instruktážní lekce pro jednotlivé třídy,
- škola jako životní prostor dítěte, která rozvíjí speciální metody a formy práce, jež jsou v současné době stále rozvíjeny i v masových školách (projektové učení, tématické bloky výuky, skupinová a týmová práce se společným cílem, ale členěnou odpovědností, samostatná práce se společným cílem, apod.).

Pedagogická koncepce Montessori je koncepcí otevřenou, využívající stálé objevy a nové poznatky věd o člověku. Vhodným příkladem je např. potvrzení řady Montessori zásad posledními výzkumy mozku, na nichž spočívají pedagogické koncepce např. "Integrované tematické výuky" (ITV) nebo "Koncepce jednotného mozku" (One Brain systém) umožňující respektovat ve vývoji dítěte např. sedm typů inteligencí H. Gardnera.

„Dítě není prázdná nádoba, kterou naplňujeme naším věděním a která nám musí být za všechno vděčná. Ne dítě je stavitelem člověka a neexistuje nikdo, kdo by byl stvořen dítětem, kterým každý z nás jednou byl.“

Podle Montessoriové disponuje každé dítě vnitřním plánem vývoje, který ozřejmuje to, co dítě v určité době dělá a co si právě v té době osvojuje. Jakým způsobem si vlastně dítě něco určitého osvojuje? Jak se učí běhat nebo mluvit? Po dlouhou dobu dítě vnímá globálně a současně veškeré dojmy a dané skutečnosti svými smysly ze svého okolí. Dítě přímo tyto dojmy nasává jako mycí houba a nevědomě si je

ukládá. Na svém vývoji pracuje dlouhou dobu „ v tajnosti“. To se týká jak rozvoje pohybu, tak i mateřské řeči. Tuto nevědomou formu ducha malého dítěte nazývá Marie Montessori „absorbujícím duchem“.

Pozorujeme-li malé dítě, ukazuje se, že jsou v určitých obdobích obzvláště otevřené, zaujaté a připraveny se učit se speciálním činností a zručností. Během těchto období se dítě učí velmi lehce, pokud mu jsou ze strany dospělých poskytnuty vhodné podmínky v přípravném prostředí. Marie Montessoriová nazývá tato období „**senzitivními fázemi**“. V jiných obdobích se dítě stejné činnosti naučilo také, ale s mnohem větší námahou, záměrným úsilím a s menší radostí.

M. Montessori viděla potřeby dítěte širokým pohledem. Vytvořila materiál, který není pouze vyučujícím, ale materiál názorný rozvíjející poznání a logické uvažování dítěte. Sama říká, že dítě se nejlépe učí, když ho nenutíme. Přirozenou touhou každého dítěte je se vyvíjet a zdokonalovat. Takto jsou položeny základy inteligence. Zřizuje věkově smíšené třídy, které jsou „jako zahrádky plné nejrůznějších květin a jsou předpokladem pro společný růst v různosti. Jsou bližší i realitě a životu ve společnosti. Děti se v takových skupinách učí mnohem lépe důležitým sociálním schopnostem.

Každé dítě potřebuje svůj čas pro vlastní rozvoj své osoby. K tomu potřebuje i čas svých rodičů a učitelů. Zde platí moudro: „Dej mi čas“. Individuální přístup se zde odráží zejména v uvědomění si nutnosti trpělivosti a tolerance k výukovým a výchovným možnostem dítěte. Pro dítě je v počátečním období výchovy kromě rozpoznání senzitivních fází velmi důležité přípravné prostředí, role Montessoriho učitele a sžití se s pravidly řádu a pořádku. „ Pro dítě je pořádek to, co pro nás země, na které stojíme, co je pro rybu voda, ve které plave.“

Shrnutí: Principy pedagogiky Maria Montessori

- ☼ **Dítě se učí v prostředí, které mu vyhovuje.**
- ☼ **Učí se pomocí speciálních pomůcek formou pokusů a omylů a díky tomu se učí samo.**
- ☼ **Učení probíhá spontánně od konkrétního k abstraktnímu.**
- ☼ **Dítě si samo vybírá činnost, kterou chce vykonávat.**
- ☼ **Dítě dokáže porovnat svoji vlastní práci s předlohou.**
- ☼ **Dítě se učí pečovat o sebe a životní prostředí.**

Výchovné a vzdělávací strategie školy

Vychází z definice cílů základního vzdělávání daného RVP ZV.

1. **umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení**
2. **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**
3. **vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**
4. **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a**
5. **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti**
6. **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě**
7. **učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**
8. **vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**
9. **pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**

Jedinečnost málotřídních škol umožňuje pedagogům přirozenou formou začlenit do výchovy a vzdělávání prvky jmenovaných alternativních pedagogických směrů, které upřednostňují dítě jako jedinečnou osobnost, která je středem dění a role učitele se do jisté míry omezuje na roli poradce. Spojení více ročníků a různá věková skladba tříd umožňuje dítěti prožívat daleko přirozenější spolupráci s vrstevníky různého věku, podporuje u dětí samostatnost, ale na straně druhé daleko větší možnosti spolupráce a komunikace. Vhodně kombinované pracovní skupiny žáků motivují žáky rozdílných schopností a dovedností.

Protože škola pracuje jako jeden výchovně vzdělávací celek společně s předškolním vzděláváním, je cílem ŠVP vytvořit jednotnou linii, která si klade za cíl umožnit dítěti přirozený přechod z předškolního věku do období povinné školní docházky.

ŠVP pro předškolní vzdělávání je v současnosti předmětem vyhodnocení a analýzy tak, aby cíle a kompetence předškolního vzdělávání a základního vzdělávání v (1.-3. roč.) a 2.období (4.-5.roč.) na sebe účelně navazovaly. Do obou školních programů budou

zařazeny prvky uvedených pedagogických směrů, zejména prvky pedagogiky Maria Montessori. Klíčové kompetence jsou souhrnem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro život a uplatnění člověka ve společnosti.

Pro období základního vzdělávání jsou v RVP ZV stanoveny tyto klíčové kompetence:

- ❖ Kompetence k učení
- ❖ Kompetence k řešení problémů
- ❖ Kompetence komunikativní
- ❖ Kompetence sociální a personální
- ❖ Kompetence občanské
- ❖ Kompetence pracovní

Na základě základních cílů ZV rozvíjí škola stanovené klíčové kompetence.

ŠVP je proto strukturován tak, aby se naplnění všech klíčových kompetencí uskutečnilo komplexně v práci celé málotřídní školy. Naplněním jednotlivých dílčích výstupů ve vzdělávacích oblastech dojde k dosažení a realizaci klíčových kompetencí RVP ZV:

Výchovné a vzdělávací strategie školy vycházejí ze základních principů práce v málotřídní škole s odrazem na využití principu pedagogiky Montessori, Začít spolu a metod RWTC.

Klíčové kompetence z pozice

žáka: *Kompetence k učení*

- Samostatně žák reaguje na zadání a pozoruje
- Plánuje svoji práci (otevřená práce, volná práce, týdenní plán učiva)
- Třídí informace a orientuje se v základních možnostech, kde potřebné informace získat

Kompetence k řešení problémů

- Vnímá daný problém a přemýšlí o jeho řešení
- Logicky se snaží najít sled a posloupnost problému
- Je schopen o problému diskutovat
- Dovede předat svůj způsob řešení druhým a ví jak postupoval
- Nechá se odradit případným nezdarem

Kompetence komunikativní

- Dovede se vyjadřovat správným jazykem
- Má dotvořenu správnou výslovnost všech hlásek
- Dovede sdělovat svoje poznatky v krátkých srozumitelných větách
- Čte v úrovni srozumitelnosti
- Čte s porozuměním texty odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- Dovede spolupracovat ve skupině
- Je zodpovědný za svoji práci a jednání
- Dodržuje dohodnutá pravidla
- Poskytne pomoc druhým
- Váží sám sebe
- Přispívá k dobré atmosféře ve třídě
- Dovede se ohodnotit i slovně ne pouze známkou
- Uznává práci všech

<p style="text-align: center;">Kompetence občanské</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Dodržuje pravidla chování, nepoužívá násilí ● Poznává základní tradice vesnice a okolí ● Váží si národní hrdosti ● Chápe základní ekologické požadavky doby ● Chová se šetrně k životnímu prostředí 	<p style="text-align: center;">Kompetence pracovní</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Dovede pracovat s psací potřebami, nůžkami, štětcem ● Přistupuje k práci nejen z hlediska rychlosti a kvantity, ale také kvality- pracuje přesně a pečlivě- je zodpovědný za svoji práci ● Dovede se orientovat v základních osobních potřebách, při této činnosti projevuje samostatnost a zručnost
---	--

Klíčové kompetence z pozice učitele:

Kompetence k učení:
☐ Snažíme se, aby výuka byla vedena v týmovém duchu
☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
☐ Používáme formy skupinové práce
☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfólií
☐ Používáme k práci výukové programy na PC
☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším
☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)

☐	Učíme žáky vyhledávat informace
☐	Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům, ale čtvrtletním sebehodnocením žáků: <i>umím, ovládám odvedu, chci vysvětlit...</i>
☐	Žáky postupně vedeme k samostatnosti
☐	Žákům umožňujeme realizaci vlastních nápadů a námětů a jejich svobodnou volbu
☐	Vyvozujeme předpoklady pro prvopočáteční čtení s porozuměním(syntéza a analýza slova, vnímání hlásek)
☐	Klademe důraz na čtení s porozuměním
☐	Vytváříme náměty na projektové vyučování z vlastní žakovské iniciativy
☐	Vedeme žáky k účasti na školních i mimoškolních soutěžích
☐	Vedeme žáky ke schopnosti obhájit svůj vlastní názor a jeho prezentaci před ostatními
Kompetence k řešení problémů:	
☐	Úlohy zadáváme problémově, tak aby žáci sami hledali možná řešení
☐	Vedeme žáky, aby otevřeně řešili problémy , se kterými seznamují v okolí
☐	Neporozumění daného učiva se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi
☐	Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí

☐	Žákům není bráněno při vlastním tempu a volbě úkolu
☐	Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
☐	Vedeme žáky ke skupinové práci, hledání více řešení, obhajoba svého řešení, přijmutí kritiky a uznání řešení druhého
☐	Hledáme spojení problému s běžným životem, aplikace učiva na denní činnost
☐	Utváříme schopnost tvorby myšlenkových map, jako formy ujasnění problému
☐	Zapojujeme žáky do hledání řešení – společná vyhodnocení a do plánování akcí školy
☐	Samostatné výstupy žáků v MŠ- Připravme si pohádku...
☐	Učíme žáky vyhledávat v běžných slovnících a knihách
☐	Seznamujeme s popisem formou pětilístku
Kompetence sociální a personální	
☐	Učivo je předkládáno formou skupinového hledání odpovědí, hraní rolí
☐	Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
☐	Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
☐	Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
☐	Seznamuje se s druhými lidmi, odmítá hrubé zacházení a násilí

☐	Seznamuje se orientačně s příslušnými zákony společnosti
☐	Seznamuje se s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
☐	Poznávání kulturní a přírodní tradice vesnice
☐	Vedeme žáky k uvědomění si nutnosti správného chování ve třídě, v obci, na silnici
☐	UČÍM SE PRO SEBE, ALE S KAMARÁDY- spolupráce, vytváření skupin, týmové řešení problému
☐	Hra na ROLE- jak v životě poznat co mám a co nemám dělat, jak se správně chovat(hygiena, výživa, základní obsluha člověka)
☐	Vedeme žáky k respektu druhých občanů a lidí s jiným smýšlením (projekt- Poznej svoje okolí a svět)
☐	Při týmové spolupráci dbáme na uznání práce každého a učít žáky, aby si uměli práci ve skupině rozčlenit
☐	Zapojujeme rodiče různých profesí do výuky- seznámení s činnostmi dospělých a uznávání každé práce
Kompetence komunikativní	
☐	Žáky vedeme k vzájemné pomoci
☐	Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
☐	Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
☐	Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
☐	Ke komunikaci s rodiči a veřejností vedeme žáky k tvorbě školního časopisu Strom

☐ Žáci jsou zapojujeme do kulturního života obce a okolí (účast na besedách, vystoupeních a besídkách v obci)
☐ Připravujeme žáky na samostatný ústní i písemný projev – malá maturita- formou komunikačních hovorů s učiteli
☐ Podporujeme komunikaci s ostatními školami v okolí a s málotřídními školami v republice prostřednictvím zapojení školy v asociaci ředitelů základních škol
☐ Vedeme žáky k vhodné komunikaci mezi sebou navzájem, společná setkávání, stanovení pravidel, hodnocení a plánování
☐ Vytvoříme školního parlamentu
☐ Tvoříme vlastní školní časopis STROM
☐ Zapojujeme žáky do organizace zápisu do 1,.roč.
☐ Spolupracujeme s partnerskou školou v Polsku (Wambeřice) v oblasti výchovné i sportovní
☐ Vedeme žáky k prezentaci školy na veřejnosti- vystoupení žáků, jarmarky, oslavy narozenin, akce školy, kulturní akce pro obec
☐ Spolupracujeme s rodiči a ostatními složkami v obci
☐ Spolupracujeme s málotřídními školami v okolí- sportovní akce, sledování a hodnocení výsledků na konci výstupu v 5.roč.
☐ Začlenění lyžařského výcviku do plánu školy- rozvoj samostatnosti+ dovednosti v oblasti sportu a běžného chování ve skupině

Kompetence občanské
☐ Vedeme žáky k přímému zapojení na sestavení společných pravidel vzájemného soužití
☐ Vedeme žáky k cítění vlastního prožitku při projektových dnech
☐ Do výuky zapojujeme mladší děti z předškolního zařízení
☐ Klademe důraz na environmentální výchovu- činnost zájmového útvaru tvořeníčko, putování za historií a kulturním bohatstvím obce, poznávání přírodních zajímavostí (spolupráce s CHKO Broumovsko a muzeem v Polici nad Metují)
☐ Vedeme žáky, aby si uvědomovali zodpovědnost svého chování i při akcích mimo školu
☐ Stanovujeme si navzájem pravidla společné práce a soužití
☐ Respektování rozdílných schopností žáků (nadání, postižení- SPU, mentální a tělesné postižení)
☐ Klademe důraz na prožitek při práci- zařazeny prvky prožitkové pedagogiky – projekt VÍLA ročních období,
☐ Zdůrazňujeme roli environmentální výchovy- spolupráce s CHKO Broumovsko
☐ Zapojení školy do grantové oblasti MŠMT
☐ Spolupráce s ostatními složkami v obci (Sokol, Sbor dobrovolných hasičů, Svaz žen, kroužek Tvořeníčka, ZUŠ Police nad Metují)
Kompetence pracovní
☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek

☐	Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek
☐	Žáky vedeme k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný
☐	Na praktických ukázkách běžného života motivujeme žáky k poznání základních principů komunikace, matematiky, ..
☐	Vedeme žáky k tomu, aby uměli svoji práci zhodnotit
☐	Do výuky zařazujeme praktické návštěvy různých provozů(zemědělství, textilní výroba, pekárny, tiskárny, keramická výroba...)
☐	Rozšiřujeme nabídku zájmových aktivit, zejména v oblasti jazykové (zavedení zájmového útvaru anglického jazyka od 1.roč.)

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Na základě :

2005/73 Sb. Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

ŠVP vychází z předpokladu integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Do běžných tříd je možné v tomto případě zařadit dítě

- s poruchami SPU (na základě doporučení PP
- se zdravotním znevýhodněním(na základě doporučení PP a SPC)
- se zdravotním postižením(na základě doporučení PP, pediatra)
- se sociálním znevýhodněním

□ mimořádně nadané (po souhlasu se zákonným zástupcem)

ŠVP Jak roste strom předpokládá účast všech složek žáků se speciálními potřebami. Pro daný školní rok je v závislosti na výskytu počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami stanoven v příloze ŠVP konkrétní učební plán, který vychází zejména z RVP ZV – příloha pro žáky s lehkým mentálním postižením a dále učební plán po konzultaci s odborným psychologickým zařízením pro žáky mimořádně nadané.

Konkretizace specifik vzdělávacích potřeb:

Specifické poruchy učení- u žáků s předpokladem k SPU se souhlasnou žádostí zákonného zástupce následuje odborné vyšetření v PP a vytýčení cílů a výstupů ZV. Tyto žáci jsou zařazeni do reedukační péče s časovou dotací 2 hodiny týdně. (forma práce s dys pomůckami a sledování náprav chyb). Tato péče je poskytována na základě písemné dohody školy a zákonného zástupce, který zodpovídá za přípravu žáka do výuky. Zohlednění žáků při hodnocení, využívání sebehodnocení a práce s chybou. (**upraven učební plán-** součást přílohy ŠVP).

Žáci s lehkým mentální postižením- tito žáci jsou zařazeni do běžné výuky s omezeným učebním plánem a omezenými výstupy pro jednotlivá období (3. + 5.roč.). pokud je v možnostech školy, zajišťuje pedagogického asistenta k těmto žákům, který dohlíží na sled žákovi sebeobsluhy, orientace, pochopení a porozumění projevu a začlenění do dětského kolektivu. (**upraven učební plán-** dle konkrétních potřeb upravován dodatek k učebnímu plánu podle přijetí takového žáka na školu)

Žáci s zdravotním postižením+ zdravotním znevýhodněním - jsou po souhlasu zákonného zástupce zařazeni do běžné výuky s požadavkem na asistenci. Pokud rozvoj psychických a sociálních dovedností a možností umožní žákovi omezení pouze v oblasti pohybové (omezení běžné TV a nahrazení zdravotní TV za přítomnosti asistence), je učební plán omezen pouze o pohybové aktivity a činnosti s tím spojené. Individuální vzdělávací plán⁷⁾ se stanoví v případě potřeby především pro individuálně integrovaného žáka, žáka s hlubokým mentálním postižením, případně také pro žáka skupinově integrovaného nebo pro žáka speciální školy.

Žáci se sociálním znevýhodněním

jsou přijímány na základě žádosti zákonného zástupce a příslušných sociálních úřadů. Těmto žákům je podle stavu a potřeb sestavován IVP po dohodě s odbornými pedagogicko psychologickými a sociálními úřady.

Individuální vzdělávací plán vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů speciálně pedagogického vyšetření, popřípadě psychologického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka . rozhodnutí o výuce podle individuálního vzdělávacího plánu je konkretizováno pro daný školní rok.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- údaje o obsahu, rozsahu, průběhu a způsobu poskytování individuální speciálně pedagogické nebo psychologické péče žákovi včetně zdůvodnění,
- údaje o cíli vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, včetně případného prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu konání závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek nebo absolutoria,
- vyjádření potřeby dalšího pedagogického pracovníka nebo další osoby podílející se na práci se žákem a její rozsah; u žáka střední školy se sluchovým postižením a studenta vyšší odborné školy se sluchovým postižením se uvede potřebnost nezbytných tlumočnických služeb a jejich rozsah, případně další úprava organizace vzdělávání
- seznam kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů nezbytných pro výuku žáka nebo pro konání příslušných zkoušek
- jmenovité určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka
- návrh případného snížení počtu žáků ve třídě běžné školy, kde se žák vzdělává,
- předpokládanou potřebu navýšení finančních prostředků nad rámec prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle zvláštního právního předpisu⁹⁾, kterou se stanoví členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení, jednotky výkonu pro jednotlivé krajské normativy, vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu, ukazatele pro výpočet minimální úrovně krajských normativů a zásady pro zvýšení krajských normativů (vyhláška o krajských normativech).,
- závěry speciálně pedagogických, popřípadě psychologických vyšetření.

Individuální vzdělávací plán je vypracován zpravidla před nástupem žáka do školy, nejpozději však 1 měsíc po nástupu žáka do školy nebo po zjištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby.

Žáci s mimořádným nadáním-

Mimořádně nadaným žákem se podle vyhlášky č. 73/2005Sb., rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení.

Specifika mimořádně nadaných žáků

- *žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky*
- *problematický přístup k pravidlům školní práce*
- *tendence k vytváření vlastních pravidel*
- *sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní*
- *vlastní pracovní tempo*
- *vytváření vlastních postup řešení úloh, které umožňují kreativitu*
- *malá ochota ke spolupráci v kolektivu*
- *rychlá orientace v učebních postupech*
- *záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním*
- *kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů*
- *zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte*
- *potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí*

Preferován je individuální přístup k žákovi, tak aby se mohlo dítě rozvíjet co možná nepřirozeněji ve svých senzitivních obdobích. Pokud organizace školy a souhlas zákonného zástupce dovolí, je možné na základě odborného vyjádření psychologické poradny přeradit žáka do vyššího postupného ročníků.

Obdobně jako pro žáka se SPU je i u žáka mimořádně nadaného zachována potřeba Individuálního vzdělávacího plánu.

Přeřazení do vyššího ročníku

Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí, kterou jmenuje ředitel školy. Komise je nejméně tříčlenná a tvoří ji vždy:

- předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti, v prvním až pátém ročníku základního vzdělávání vyučující daného ročníku,
- přísedící, kterým je učitel vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti.

Termín konání zkoušky stanoví ředitel školy v dohodě se zákonným zástupcem žáka. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín zkoušky.

Žák může v 1 dni skládat jen 1 zkoušku.

Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky s ohledem na věk žáka. Zkouška ověřuje vědomosti a dovednosti umožňující žákovi plynulý přechod do vyššího ročníku a je zaměřena na jednotlivý předmět nebo vzdělávací oblast.

Výsledek zkoušky určí komise hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhodne hlas předsedy.

O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka.

Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka nebo zletilému žákovi.

Za neabsolvovaný ročník nebude žákovi vydáno vysvědčení. V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

3. UČEBNÍ PLÁN ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PRGRAMU

vzdělávací oblast	vzdělávací obor	vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	z toho DČD
1. Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7	8	8,5	8	8	39,5	1,5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	*	1	3	3	4	11	2
2. Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	5	23	1
3. Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5	1,5
4. Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Kosmická výchova	2	2	*	*	*	13	1
		Zeměpis	*	*	1	1	1		
		Historie	*	*	1	1	1		
		Přírodověda	*	*	1	1	1		
5. Umění a kultura	Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
		Výtvarná výchova	1,5	1,5	1	1,5	1,5		
6. Člověk a zdraví	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
7. Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	7	2
		Praktický život	1	1	*	*	*		
celková časová dotace			20	22	25	25	26	118	9

Poznámky k učebnímu plánu

Výuka probíhá ve spojených ročnících s využitím možnosti spojení vyučovacích hodin do bloků.
Časová dotace disponibilních hodin je rozdělena následovně:

- ✓ Do vzdělávací oblasti **Jazykové a komunikační výchovy** je integrovaný doplňující vzdělávací obor **dramatická výchova**. Časová dotace je posílena o **1,5** hodin, a to 0,5 hod ve 3. roč. a 1 hod v 5 roč. .
- ✓ Výuka **cizího jazyka** je zavedena již od 2.roč. (1 hod),formou mluveného slova a metodou her a obrázků se základy výslovnosti.
- ✓ **Matematika** je na 1.st. posílena o **1**hodinu.

- ✓ **Informatika** je rozšířena o **2,5** hodiny, kladen důraz na praktickém použití PC a využití výukových softwarů při výuce, k vyhledávání informací a opakování učiva.

Rozčlenění hodin výuky Informatiky :

1.roč. 0,5 hod (25 min)

2. roč. 0,5 hod (25 min)

3. roč. 0,5 hod (25 min)

4. roč. 0,5 hod (25 min)

5 roč. 0,5 hod (25 min)

Celkem 125 min ...2,5 hod

- ✓ Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je členěna do vyučovacích předmětů:
    - Kosmická výchova- 1.+2. roč. po 2 hodinách
    - Zeměpis- 3.-5.roč. po 1 hod
    - Historie – 3.-5.roč. po 1 hod
    - Přírodověda – 3.-5.roč. po 1 hod
- Celková časová dotace vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je posílena o **1** hodinu.

- ✓ Vzdělávací oblast **Umění a kultura** je rozvržena do všech ročníků s celkovou časovou dotací odpovídající rámcovému učebnímu plánu.

✓ Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** je rozložena do všech ročníků po 2 hodinách tělesné výchovy. Pro ročníky 1. -5. je vymezena časová dotace 20 hodin výuky plavání v každém ročníku.

✓ Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** je rozšířena o 2 hodiny na osvojení základů praktického života a činností spočívajících na základech a principech pedagogiky Maria Montessori. Tato dotace je soustředěna do 1.+2.roč.

4.UČEBNÍ OSNOVY

Soupis vyučovacích předmětů:

- Český jazyk
- Anglický jazyk
- Matematika
- Informatika
- Kosmická výchova
- Zeměpis
- Historie
- Přírodověda
- Hudební výchova
- Výtvarná výchova
- Tělesná výchova
- Pracovní činnosti
- Praktický život

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Dovednosti získané ve vyučovacím předmětu **Český jazyk** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vyučovacího předmětu se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Z chápání jazyka z pohledu pedagogiky Maria Montessori:

M. Montessori označuje jazyk za základ veškerého sociálního života, z kterého potom odvozuje své pedagogické snahy. Jazyk je pro ni nadále konstitutivní nejen pro každý druh skupinového vzdělání, ale M. Montessori z něho vytváří základní předpoklad identity národa. Za tím se skrývá její pojetí jazyka jako podstatného výrazového i kulturního prostředku, přičemž ústředním bodem národnosti je právě kulturní identita. M. Montessori jde ale ještě dále a poukazuje na to, že teprve prostřednictvím jazyka by byla možná vzájemná mezilidská dohoda, a je to právě jazyk, který umožňuje lidem interpersonální a interakční myšlení a jednání. „Jazyk způsobuje každou změnu ve světě, označovanou jako civilizační. Nástrojem, který umožňuje vzájemné porozumění je jazyk, řeč – je to prostředek společného myšlení“

Organizace výuky:

Vyučovací předmět **Český jazyk** je vyučován ve všech ročnících 1.st. s celkovou časovou dotací 39,5 hodin, takto:

1.ročník – 7,5 hodin

2.ročník – 8,5 hodin

3.ročník – 8,5 hodin

4.ročník – 7,5 hodin

5. ročník –7,5 hodin

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby členěna do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Verbální i neverbální komunikace je rozvíjena doplňkovou částí dramatické výchovy, která je součástí vyučovacího předmětu český jazyk.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Mateřský jazyk je pro rozvoj dítěte klíčový – má nesmírný význam z hlediska osobnostního i sociálního, je zároveň prostředkem výchovy a vzdělávání i výchovným cílem. Vyučování mateřskému jazyku vybavuje člověka pro aktivní vstup do situací mezilidského styku mluveným i psaným slovem. Žák si osvojuje a přejímá duchovní bohatství národní a světové kultury. Proces osvojování českého jazyka tedy směřuje k:

- osvojení počátečního čtení a psaní (osvojení plynulého čtení hlasitého a zejména tichého čtení, aby se mohlo stát prostředkem „seberozvoje“ (viz Anotace programu),
- osvojení kultury mluvené řeči (spontánní řeč i projevy při recitaci, dramatizaci),
- zvládnutí grafického projevu – čitelného, funkčního
- rozvoji komunikace
- osvojení schopnosti, dovednosti a návyků kultivovaně komunikovat ve všech oblastech,
- osvojení písemné komunikace
- osvojení poznatků o jazykových prostředcích a jazykovém systému,
- výchově v oblasti literatury (pochopení literárního textu, uvědomovat si slovesné a dramatické umění.

Konkrétnější charakteristiky učiva předkládáme ve formě dílčích specifických cílů, kterých mají žáci dosáhnout v průběhu vzdělávání...
v komunikaci:

- přijímat okamžitý kontakt,

- ochota přijímat řeč,
- schopnost dorozumět se jednotlivými slovy,
- schopnost opakování větných vzorů,
- schopnost samostatného formulování vět,
- schopnost „nasměrovat“ větu na někoho,
- schopnost naslouchat a sledovat skupinový rozhovor,
- schopnost respektování pravidel rozhovoru uvnitř skupiny,
- schopnost podílet se na rozhovorech, konstruktivně bez pokynů učitele,
- schopnost přijmout účast na dramatických hrách
- formulovat vlastní názor,

v utváření jazyka:

- správně pojmenovávat předměty,
- spontánně vyprávět,
- popsat jednoduché věcné postupy
- vylíčit situaci v souvislostech,
- vyprávět zážitků (ústně, písemně),
- smysluplně vyprávět podle obrázků (ústně, písemně),
- obsahově převyprávět historiky (ústně, písemně),

- smysluplně doplnit části vyprávění (začátek, střed, konec – ústně, písemně),
- utvořit z několika slov příběh (ústně, písemně),
- volně formulovat podle hlavních bodů,
- schopnost popsat (ústně, písemně),
- schopnost informovat (ústně, písemně),
- schopnost vysvětlit (ústně, písemně),
- osvojit psaní dopisů,
- recitovat dětské verše, báseň (i další báseň s výrazovým přednesem),

ve schopnosti čtení:

- vnímat a rozlišovat hlásky (na začátku slov, uprostřed a na konci),
- vyjmenovat slova, která obsahují určité hlásky,
- hláskovat jednotlivá slova,
- zacházet s písmenkovou tabulkou,
- přiřadit každé hlásce jedno písmeno (pomocí písmenkové tabulky i bez ní),
- napsat slova (text) hláskově věrně,
- přiřadit jednotlivých písmenům hlásky,
- předčítat slova a pochopit jejich význam – smysl,
- přečíst věty a pochopit jejich smysl, (přečíst text s pochopením smyslu),

- chápat krátký návod a jednat podle něho,
- rozpoznat podstatné výpovědi,
- zjistit věcnou správnost,
- zjistit správnou následnost,
- rozpoznat rozpory,
- samostatně číst všeobecné texty, rozpoznat podstatná místa textu,
- orientace v obsahovém seznamu i seznamu hesel,
- orientace ve slovníku nebo jiné příručce,
- schopnost předčítat,
- schopnost výběru knihy a přečíst ji,

v psaní:

- ovládnout koordinaci oka a ruky s pisátkem,
- opsat písmena podle vzoru,
- používat formy z kurzu psaní,
- psaní podle normových forem,

v pravopise:

- napsat hláskově věrně slova podle diktátu (krátký diktát, dlouhý diktát),
- zacházet s jednoduchým tvaroslovím a změnami slov (jednotné a množné číslo, zdvojnásobení, rýmová slova, doplňování slov apod.),

- znalost abecedy,
- znalost samo– a souhlásek, dvojhlásek a přehlásek,
- používat slovník,
- oddělovat slova podle slabik, zvláštnosti rozdělování slov
- odvozovat slovní skupiny a rozpoznat souvislosti,
- používat pravidla prodlužování samohlásek,
- zvládat používání sykavek,
- schopnost psaní často se vyskytujících cizích slov,
- vytvářet ze sloves a přídavných jmen jména podstatná,
- znalost způsobů psaní substantivních sloves a adjektiv,
- používat čárku při vypočítávání,
- používat čárku při oddělování vět a u jednoduchých vedlejších vět,
- zapsat doslovně mluvený projev,

v mluvnici:

- poznat podstatná jména a jejich skladbu,
- poznat pojmy určovací slovo a základní slovo,
- rozeznávat slovesa a jejich skladbu,
- rozeznávat skladbu přídavných jmen,

- dosazovat tečku na konci oznamovací věty (otazník na konci tázací, vykřičník u rozkazovacích vět),
- měnit oznamovací věty v tázací a rozkazovací,
- rozeznat v textu druhy vět,
- určovat formy sloves (infinitiv, časování, čas přítomný, minulý, budoucí),
- určovat druhy slov (podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, příslovce, předložky, spojky, citoslovce, částice),
- stupňovat přídavná jména,
- vytvářet slova téhož kmenu,
- přemísťovat větné členy.

Obsahově vychází z tematických celků:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Učí se vytvářet základní slohová cvičení. Tato oblast se odráží v průřezových tématech mediální výchovy (viz specifikace PT).

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí

základní čtenářské návyky, interpretace. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk jsou zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

charakteristika předmětu	Předmět Český jazyk je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ze vzdělávacího oboru český jazyk a literatura.
Organizace výuky	Výuka Českého jazyka je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY
Časová dotace	1.ročník – 7,5 hodin 2.ročník – 8,5 hodin 3.ročník – 8,5 hodin 4.ročník – 7,5 hodin 5. ročník –7,5 hodin
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Vedeme žáky k potřebě znalosti cizího světového jazyka pro budoucí povolání a další život
	☐ Používáme formy skupinové práce

	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově,tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Vedeme žáky,aby otevřeně řešili problémy , kterými se seznamují v okolí
	☐ Při neporozumění danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí(braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci

▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪	☐ Dbáme na slovní komunikativní složku jazyka, formou konverzace
▪	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Seznamujeme s společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedeme žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ČESKÝ JAZYK 1.ročník

Tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Komunikační a slohová výchova	<i>Pečlivě vyslovuje, opravuje nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Pečlivě vyslovuje, opravuje nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Správná výslovnost hlásek ☐ Logopedická cvičení ☐ Základy techniky mluveného projevu(dýchání, tvoření hlasu, výslovnost hlásek) ☐ Pozdrav, oslovení, omluva 	<i>OSV- osobnostní rozvoj Mediální výchova Rozvoj komunikace</i>

	<i>Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Dodržuje základní pravidla správného sezení a držení psacího nástroje při psaní 	☐ Uvolňovací cviky ☐ Návčik držení těla a relaxační techniky	<i>Propojení s výtvarnou výchovou- kresba na velký formát- uvolnění ruky</i>
	<i>Píše správné tvary písmen a číslic , správně spojuje písmena i slabiky</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Píše správné tvary písmen a číslic , správně spojuje písmena i slabiky 	☐ Technika psaní ☐ Návčik písmen a číslic ☐ Spojování písmen ☐ Psaní slabik ☐ Psaní slov	Přechod od hůlkového písma na psací,
Jazyková výchova	<i>Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozliší mezi slovem psaným a zvukovou podobou, ● Dovede v mluveném slovu analyzovat jednotlivé hlásky ● Provede syntézu hlásek v celé slovo , ● Rozliší danou hlásku na začátku, uprostřed a na konci slova ● Vnímá rozdílnost v délce samohlásek ● Dovede do slova zaznačit délku samohlásky ● Dovede ve slově rozpoznat jednotlivé 	☐ Sluchové rozlišení hlásek ☐ Skladba a rozklad slova na jednotlivé hlásky ☐ Ovládá užití dvojhlásek ou, au ☐ Slabika slova ☐ Slabikotvorné rl,	Hry s kartičkami- rozklady slov a hledání hlásek Domino na slabikotvorné r,l,

		slabiky		
Literární výchova	<i>Vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	☐ Dětská říkadla ☐ Poslech a reprodukce ☐ Dramatizace jednoduchého textu	Důraz kladen na správnou výslovnost Čtením poznáváme lidské vlastnosti(kniha příběhů o vlastnostech lidí a zvířátek).. DRAMATICKÁ VÝCHOVA
	<i>Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Přednáší ve správném tempu a se správnou výslovností dětská říkadla přiměřeného věku 	☐ Přípravná sluchová a zraková cvičení ☐ Čtení snadných slov a krátkých vět. ☐ Práce s textem – poslech, rozpočítadla, hádanky, přísloví, básničky, pohádky. ☐ Vyprávění. ☐ Rozpoznávání – hádanka, pohádka, báseň, loutkové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace	prožitková pedagogika

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ČESKÝ JAZYK 2.ročník

Tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Komunikační a slohová výchova	<i>Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ● Pokyny se dovede řídit 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Čtením zadání ☐ Naslouchání mluveného slova ☐ Prosba , vzkaz, ☐ Dodržování zásad správného , úhledného tvaru psaného projevu ☐ Základní formy společenského styku. ☐ 	<i>OSV- osobnostní rozvoj</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Rozvoj komunikace</i> <i>Mediální výchova</i>
	<i>Píše správné tvary písmen a číslic , správně spojuje písmena i slabiky</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Píše správné tvary písmen a číslic ● Správně spojuje písmena i slabiky 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Velká tiskací písmena – pro geometrii. ☐ Nácvik psacích písmen – štíhlost, oblouky, kličky, výška písmen tvarově podobných, spojování, diakritická znaménka. ☐ Psaní nadpisů, odstavců ☐ Technika psaní ☐ Nácvik písmen a číslic ☐ Spojování písmen ☐ Psaní slabik ☐ Psaní slov 	

	<i>Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti 	☐ Obsah a děj příběhu ☐ Popis děje ☐ Zaznamenávání děje ☐ Kresba posloupnosti	Výtvarná výchova- tvorba dětských knih- reprodukce mluveného slova pomocí ilustrace
Jazyková výchova	<i>Rozpoznává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</i>	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná 	☐ Abeceda a písmo. ☐ Význam slov – slova nadřazená, podřazená a souřadná. ☐ Slovo, slabika a její význam pro dělení slov, hláska a jejich rozdělení, písmeno ☐ Antonyma, synonyma, hononyma	Hry s kartičkami- rozklady slov a hledání hlásek Domino na slabikotvorné r,l,
	<i>Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<ul style="list-style-type: none"> Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	☐ Věta, souvětí, spojka ☐ Slovosled ve větě ☐ Druhy vět	Kartičky – slovosled věty, věta tázací a oznamovací
	<i>Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, Ovládá dě, tě, ně,ú/ů, bě, pě, vě, mě, Velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<ul style="list-style-type: none"> Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, Ovládá dě, tě, ně,ú/ů, bě, pě, vě, mě, Velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	☐ Pravopis ú/ů ☐ Tvrdé souhlásky ☐ Měkké souhlásky ☐ Pravopis ě ☐ Velká písmena ☐ Vlastní jména	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ČESKÝ JAZYK 3.ročník

	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Komunikační a slohová výchova	<i>V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, ● Dovede intonačně rozlišit ● Druhy textu 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Dialog a reakce při komunikaci s partnerem ☐ Zdvořilé vystupování ☐ Pantomima ☐ Techniky a způsoby dorozumívání 	<i>OSV- osobnostní rozvoj Mediální výchova Rozvoj komunikace</i>
	<i>Píše správné tvary písmen a číslic , správně spojuje písmena i slabiky</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Píše správné tvary písmen a číslic , správně spojuje písmena i slabiky 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Techniky sdělování informací písemným sdělením ☐ Adresa ☐ Blahopřání, pozdrav ☐ Dopis(druhy dopisu) ☐ Vyplňování jednoduchých tiskopisů 	Upevňování správných tvarů písmen a číslic. Celková úprava písemného projevu, zápisky, poznámky.
	<i>Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Automatizace psaného projevu 	
	<i>Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, ● (pro tiché i hlasité čtení) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Plynulé čtení, upevňování čtenářských dovedností a návyků. ☐ Vyprávění pohádky nebo povídky, přednes, dramatizace. 	

			☐ Základ děje, hlavní a vedlejší postavy. ☐ Základy literatury – poezie, próza, divadlo, <u>umělecká a věcná literatura</u> ,	
Jazyková výchova	<i>Odůvodňuje a používá pravopis i/y v obojetných souhláskách</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Odůvodňuje a používá pravopis i/y v obojetných souhláskách</i> 	☐ Vyjmenovaná slova	Hry s kartičkami
	<i>Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru,</i> • <i>Rozumí rozdíl slov ohebných a neohebných,</i> • <i>chápe význam koncovky</i> 	☐ Slovní druhy ☐ Slova ohebná a neohebná ☐ Pádové otázky ☐ Skloňování podstatných jmen	
	<i>Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i> 	☐ Děj příběhu ☐ Popis daného problému ☐ Popis konkrétní věci ☐ Formy popisu	Myšlenkové mapy Pětílístek Osнова děje
	<i>Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i> 	☐ Koncovky slovních druhů ☐ Časování sloves	
Literární výchova	<i>Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> 	☐ Rým, verš(vlastní báseň) ☐ Básnické přirovnání ☐ Volné vyprávění	Divadlo-divadelní obory

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ČESKÝ JAZYK

4.ročník

	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Komunikační a slohová výchova	<i>Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 	☐ Presentace výpisků z tichého čtení ☐ Zaznamenávání slyšeného	OSV- osobnostní rozvoj Mediální výchova Rozvoj komunikace
	<i>Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 	☐ Zaznamenávání informací ☐ Vyhledávání informací ☐ Čtení vyhledávací ☐ Klíčová slova	Řešení problému- vyhledávání informací (internet, encyklopedie)
	<i>Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 	☐ Stěžejní myšlenka děje ☐ Souvislosti děje ☐ Pořadí a průběh děje a činnosti ☐ Dokončení děje podle vlastní představy	
	<i>Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	☐ Formy dialogu ☐ Telefonické hovory(osobní, úřední) ☐ Email, SMS	komunikace
Jazyková výchova	<i>Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	☐ Význam slova – slova jednoznačná, mnohoznačná, spisovná, nespisovná, citově zabarvená	
	<i>Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou , předponovou a koncovku</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou , předponovou a koncovku 	☐ Stavba slova – kořen, předpona, přípona. ☐ Předpony a předložky	
	<i>Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 	☐ Spisovná slova ☐ Slova hanlivá a lichotivá	

	<i>Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách, • Odůvodní pravopis koncovek podstatných jmen, • Používá správné tvary sloves 	☐ Vyjmenovaná slova ☐ Koncovky podstatných jmen- vzory rodu středního, ženského a mužského ☐ Skloňování podstatných jmen ☐ Časování sloves	
	<i>Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 	☐ Skladba ☐ Podmět a přísudek ve větě ☐ Shoda podmětu s přísudkem ☐ Jednoduchá věta a souvětí ☐ Spojovací výrazy	
Literární výchova	<i>Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 	☐ Zážitekové čtení a naslouchání ☐ Volné čtení ☐ Využití brainstormingu ☐ Reflexe z přečteného textu	Divadlo-divadelní obory
	<i>Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 	☐ Volné psaní ☐ Dramatizace textu	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK 5.ročník

	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Komunikační a slohová výchova	<i>Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 	☐ Střídání rolí ☐ Dramatizace textu ☐ Rozbor hereckých rolí	<i>Divadlo- divadelní role, druh ztvárnění</i>
	<i>Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 	☐ Reklama a její význam ☐ Negativní vliv reklamy ☐ Vytvoření vlastního námětu na reklamní poutač	Výtvarné zpracování reklamy
	<i>Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně jí užívá podle komunikační situace</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně jí užívá podle komunikační situace 	☐ Zdvořilá a osobní komunikace - dialog	
	<i>Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	☐ Formy písemné komunikace ☐ Typy dopisu ☐ Popis pracovní činnosti	Úprava a členění textů. Písemné vyjadřování informací
	<i>Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti 	☐ Osnova děje ☐ Uspořádání textu do srozumitelné podoby	
Jazyková výchova	<i>Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 	☐ Vzájemná komunikace	
	<i>Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu, • Používá správný pravopis v tvarech přídavných jmen, zájmen, 	☐ Přídavná jména- druhy, vzory, skloňování ☐ Druhy číslovek a zájmen ☐ Stavba slova ☐ Předpony s-, z-, vz-, předložky s, z	

		číslovek	☐ Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně ☐ Dělení slov na konci řádku ☐ Pravopis i/y po obojetných souhláskách. ☐ Slovní druhy – mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves.	
	<i>Vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	☐ Základní skladební dvojice ☐ Druhy podmětu ☐ Druhy přísudku ☐ Přísudek ve větě ☐ Věta holá a rozvitá ☐ Rozvíjející větné ☐ Přímá řeč a její užití a forma zápisu v textu	Důraz na správnou intonační výslovnost přímé řeči
	<i>Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách, • Odůvodní pravopis koncovek podstatných jmen, • Používá správné tvary sloves 	☐ Vyjmenovaná slova ☐ Koncovky podstatných jmen- vzory rodu středního, ženského a mužského ☐ Skloňování podstatných jmen ☐ Časování sloves	
	<i>Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i> <i>Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje 	☐ Skladba ☐ Podmět a přísudek ve větě ☐ Shoda podmětu s přísudkem ☐ Jednoduchá věta a souvětí ☐ Spojovací výrazy	
	<i>Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Volně reprodukuje text podle svých schopností, 	☐	Divadlo-divadelní obory

Literární výchova	<i>literární text na dané téma</i>	tvoří vlastní literární text na dané téma		
	<i>Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 	☐	Druhy textů
	<i>Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	☐ ☐ ☐ ☐	Výrazové čtení textů. Hlavní myšlenky díla postoje lit. postav Literární formy

Učební osnovy vyučovacího předmětu : ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování anglického jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován ve ročnících 2.-5.. s celkovou časovou dotací 11 hodin, takto:

- 2.ročník - 1 hodina – orální forma
- 3.ročník – 3 hodiny - orální forma + počátky psaní
- 4.ročník – 3 hodiny
- 5. ročník – 4 hodiny, z toho 1 hod konverzace

Na výuku Anglického jazyka navazuje zájmový útvar Anglická konverzace a hry , který je realizován jako zájmový předmět nad celkovou časovou dotací a je vyučován externím pracovníkem se státní jazykovou zkouškou. (nabídka dle aktuálního stavu v běžném školním roce)

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby členěna do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Obsahově vychází na 1. stupni z tematických celků:

Receptivní řečové dovednosti

Který klade důraz na počáteční znalosti výslovnosti a schopnosti komunikace v běžném základním styku. Důraz je kladen na ústní podobu jazyka formou hry a zábavného učení.

Osvojení cizího jazyka jako nástroje dorozumívání je v Montessori škole velmi důležité. Výchova k míru předpokládá uvědomění si potřeby mezinárodní spolupráce, komunikace. Žáci si mají uvědomit význam osvojení cizího jazyka v tomto procesu. Žáci mají získat:

- zájem o studium cizích jazyků,
- osvojit si zvukovou podobu cizího jazyka, později i grafickou podobu,
- rozvíjet řečové a komunikační dovednosti.

Ústní osvojování jazyka je založeno na písních, hrách, říkankách a krátkých básničkách, na vyprávění příběhů. Žák prožívá zvukovou podobu znění a rytmus jazyka. Krátké rozhovory o tom, co se ve škole učí v hlavním vyučování a dalších předmětech. Spontánně si žák osvojuje také prvky mluvnické stavby jazyka, neboť mluvení také zahrnuje základní gramatické struktury. Některé z těchto struktur žáci i záměrně nacvičují již v prvních třech letech. Užívají je, aniž si uvědomují, že se jedná o gramatické jevy, což odpovídá mateřskému pojetí ovládnutí jazyka v předškolním období. Žák si osvojuje přítomný čas včetně průběhového, jednotné i množné číslo podstatných jmen, osobní a ukazovací zájmena, minulý čas. Z počátku se tak děje na jednoduchých textech, které se již dříve učili ústně. Na četbu navazují krátké rozhovory. První písemná

cvičení mají za úkol upevňovat grafickou podobu slov. Jsou to diktáty a krátká sdělení reprodukováná podle paměti. K tomu učitel volí vhodný text.

Obsah vyprávění a konverzace je dán bezprostředním světem dětí (žáků) a jeho prožíváním:

- příběhy (škola, domov, rodina, jídlo, oděv, roční období, prožívání volného času, datum),
- seznamování se s poměry v zemi "cizího jazyka", jednoduché reálie, písně a říkadla, jednoduché básně,
- jednoduché a často se vyskytující nepravidelnosti, přivlastňovací pád,
- množné číslo podstatných jmen, určitý a neurčitý člen,
- různé druhy zájmen,
- různé, zejména řadové číslovky, předložky a spojky,
- činný rod slovesa v přítomném, budoucím a minulém čase, různá nepravidelná slovesa,
- otázka, zápor, příkaz, zákaz,
- jednoduchý pořádek slov.

charakteristika předmětu	Předmět Anglický jazyk je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace , ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk.
Organizace výuky	Výuka Anglického jazyka je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY)
Časová dotace	2.ročník - 2 hodiny – orální forma 3.ročník - 3 hodiny – orální forma 4.ročník – 3 hodiny 5.ročník – 3 hodiny

Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Vedeme žáky k potřebě znalosti cizího světového jazyka pro budoucí povolání a další život
	☐ Používáme formy skupinové práce
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově,tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Vedeme žáky,aby otevřeně řešili problémy , kterými se seznamují v okolí
	☐ Při nepochopení danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je

	až v konečné fázi
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí(braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪	☐ Dbáme na slovní komunikativní složku jazyka, formou konverzace
▪	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Seznamujeme s společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedem žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat

	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojení principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ANGLICKÝ JAZYK
2.ročník**

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
<p>Žák reaguje na základní ústní pokyny běžné komunikace. Ve výuce v 2.roč. jsou zařazována témata tak, aby byla podávána žákovi pouze v orální podobě, formou obrázků, her a kartiček. Žák je veden uvědomění si rozdílu mezi mluvenou a psanou angličtinou. Základní slovní zásobu žák vnímá ústně a vizuálně pomocí obrázků s názvy v anglickém jazyce. Nevyžaduje se psaný projev slovní zásoby. Důraz je kladen na správnou výslovnost. Do výuky jsou zařazovány fonetické říkanky a dětská cvičení.</p>				
Receptivní řečové dovednosti	<i>Rozumí jednoduchým větám a pokynům</i>	Reaguje na jednoduché základní pokyny, Rozumí a umí použít základní slovní zásobu z daných tematických celků	☐ Pozdrav ☐ Moje jméno	OSV- osobnostní rozvoj , + VV(kresba škola, obec), PROJEKT- Let me introduce My name is....
	<i>vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i>	Se správnou výslovností vyslovuje základní slovní zásobu jednoduchých tematických celků	☐ Domácí zvířata ☐ Základní barvy ☐ Číslice 1-5	PROJEKT s kroužkem Tvořeníčka- naše vesnice a domácí zvířata Our animals
	<i>vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i>	Vyslovuje a rozumí základním slověům i v množném čísle pro daný tematický celek	☐ Množné ☐ Číslo jednoduchých ☐ podstatných jmen	Obrázková hra se zvířátky This is pig. These are pigs.
<p>Na povinnou výuku ve 2.roč. (1 hod./ týdně) navazuje zájmový útvar Konverzace v angličtině.</p> ☐				

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ANGLICKÝ JAZYK

3.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílní výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
<p>Žák reaguje na základní ústní pokyny běžné komunikace. Ve výuce v 3.roč. jsou zařazována témata tak, aby byla podávána žákovy pouze v orální podobě, formou obrázků, her a kartiček. Žák je veden uvědomění si rozdílu mezi mluvenou a psanou angličtinou. Základní slovní zásobu žák vnímá ústně a vizuálně pomocí obrázků s názvy v anglickém jazyce. Nevyžaduje se psaný projev slovní zásoby. Důraz je kladen na správnou výslovnost. Do výuky jsou zařazovány fonetické říkanky a dětská cvičení.</p>				
Receptivní řečové dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje 	Reaguje na jednoduché základní pokyny, Rozumí a umí použít základní slovní zásobu z daných tématických celků	☐ Poděkování ☐ Prosba ☐ Moje jméno ☐ Moje rodina ☐ Náš dům ☐ Zvířata ☐ Základní barvy ☐ Číslice 1-10 ☐ Množné Číslo dalších jednoduchých podstatných jmen	OSV- osobnostní rozvoj , + VV(kresba) PROJEKT- Let me introduce My house.
	<ul style="list-style-type: none"> vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby 	Se správnou výslovností vyslovuje základní slovní zásobu jednoduchých tématických celků		PROJEKT In the ZOO
	<ul style="list-style-type: none"> vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby 	Vyslovuje a rozumí základním slovům i v množném čísle pro daný tematický celek		Využívání výukového softwaru Terasoft Angličtina 1
	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova 	Rozliší mezi mluvenou a psanou podobou slova		Věty typu It is dog... (základní tvary slovesa to be)
	<ul style="list-style-type: none"> pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění 	Reaguje v konverzaci na pozdrav, představení, poděkování a krátký dotaz o svém bydlišti		

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>používá abecední slovník učebnice</i> 	Ovládá výslovnost spellingu	☐ Spelling- ústně i písemně	<i>Hledá neznámá slova ve slovníku (kompetence k učení a řešení problému)</i>
<p>Na povinnou výuku ve 3.roč. (3 hod./ týdně) navazuje zájmový útvar Konverzace v angličtině.</p> ☐				

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ANGLICKÝ JAZYK
4.ročník**

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
<p>Žák reaguje na základní ústní pokyny běžné komunikace. Vývoj jazykových dovedností navazuje na počáteční mluvenou podobu i psaným projevem. V 1.pololetí 4.roč. kladen důraz na správnost fonetického přepisu výslovnosti, nová slovíčka zapisována společně s pedagogem. Od 2.pol. žáci vedeni i k samostatnému přepisu slovní zásoby z jazykových pramenů (učebnice, slovníky, internetové překladače, výukový software). U žáků se specifickými poruchami učení není vyžadována bezchybná psaná forma slovní zásoby. Kladen důraz na mluvenou komunikaci a správnou výslovnost.</p>				
Receptivní řečové dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje 	Seznamuje se se základní slovní zásobou i v písemném projevu	☐ Moje rodina (členové rodiny) ☐ Škola ☐ Naše třída ☐ Naše vesnice, město ☐ Potraviny, nákup ☐ Měna ☐ Pohyb po městě / směr cesty) ☐ Významná místa ve městě ☐ Názvy povolání ☐ Příroda	OSV- osobnostní rozvoj , + VV(kresba) PROJEKT- Let me introduce My family
	<ul style="list-style-type: none"> rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům 	Se správnou výslovností vyslovuje základní slovní zásobu jednoduchých tématických celků, slova zapíše		PROJEKT In the classroom
	<ul style="list-style-type: none"> používá dvojjazyčný slovník 	Dokáže najít neznámé slovo v dvojjazyčném slovníku		Hledá neznámá slova ve slovníku (kompetence k učení a řešení problému)
	<ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci 	Vyslovuje a rozumí základním slovům i v množném čísle pro daný tematický celek, Chápe základní fráze Čte jednoduché věty	Gramatické jevy: ☐ Slovosled ve větě ☐ Sloveso to be v základních tvarech (otázka , zápor) ☐ Sloveso can ☐ Sloveso have	Využívání výukového softwaru Terasoft Angličtina 1

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>čte nahlas jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i> 	Rozliší mezi mluvenou a psanou podobou slova	☐ I like	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i> 	Rozumí čtenému textu a dovede se v něm orientovat	☐ Otázka a odpověď k základním uvedeným slovesným tvarům	
<p>Na povinnou výuku ve 4.roč. (3 hod./ týdně) navazuje zájmový útvar Konverzace v angličtině.</p> ☐				

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : ANGLICKÝ JAZYK 5.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílní výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
-----------------	-------------------	------------------------------------	-------	----------

Žák reaguje na základní ústní pokyny běžné komunikace. Vývoj jazykových dovedností navazuje na počáteční mluvenou podobu i psaným projevem. Žáci vedeni i k samostatnému přepisu slovní zásoby z jazykových pramenů (učebnice, slovníky, internetové překladače, výukový software), k porozumění mluveného jazyka a schopnosti běžné komunikace na dané úrovni. K základní úrovni mluveného jazyka je přiřazena gramatická část základního pojetí, tak aby žáci byli schopni reagovat v podobě mluvené i písemné na 2.stupni ZŠ.

<p>Receptivní řečové dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i> • 	<p>Čte s porozuměním jednoduché texty se známou slovní zásobou hlasitě se správnou výslovností</p> <p>Umí požádat a omluvit se</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Rodina. ostatní příbuzenské vztahy ☐ Škola- rozvrh hodin, ☐ Vyučovací předměty ☐ Hodiny – určení času ☐ Povolání ☐ Sport a zábava ☐ Volný čas ☐ Potraviny ☐ Oděvy ☐ Příroda, les, pole ☐ Počasí ☐ Zeměpisné údaje(světové strany, údaje na mapě..) 	<p>OSV- osobnostní rozvoj , My village My country</p>
<p>Produktivní řečové dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů</i> • 	<p>Se správnou výslovností vyslovuje základní slovní zásobu jednoduchých tématických celků, slova zapíše</p> <p>Dokáže zapsat anglickou adresu,</p> <p>Zná formality anglického dopisu</p>	<p>Gramatické jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Otázka a zápor sloves ☐ Přítomný čas prostý ☐ Vazba there is, there are 	<p>PROJEKT We travel around the world</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i> 	<p>Dokáže odpovědět na ústní otázku</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Předložky a spojky ☐ Přivlastňovací zájmena ☐ Tázací zájmena ☐ Základní fráze 	<p>Hledá neznámá slova ve slovníku (kompetence k učení a řešení problému)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i> • 	<p>Chápe význam slov ve větě ..</p> <p>Rozumí stavbě věty</p>		Využívání výukového softwaru Terasoft Angličtina 1, 2
Interaktivní řečové dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí <i>se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</i> 	<p>Reaguje při konverzaci vhodným způsobem mezi kamarády i dospělými</p>		

Učební osnovy vyučovacího předmětu: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Matematika je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná všemi ročníky základního vzdělávání a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících 1.stupně s celkovou časovou dotací 23 hodi(1 hodina z disponibilní časové dotace).

1.roč.....	4 hodiny
2.roč.	4 hodiny
3.roč.	5 hodin
4.roč.	5 hodin
5.roč.	5 hodin

celkem 23 hodin

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby rozdělit do bloků 20+25 minut a dále podél témat začlenit do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu

Čísla a početní, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. V dalším tematickém okruhu

Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů.

Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* klade důraz na rozvoj logického myšlení. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy.. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, především pomůcky z matematického pohledu Montessori pedagogiky:

Růžová věž

Barevné tyče
Barevné válečky
Perlový materiál
Banka – znázornění matematických řádů
Stovková tabulka
Násobící tabulka
Sčítací tabulka
Odčítací tabulka

PŘI výuce matematiky je zdůrazněn význam předmětu pro harmonii žáka s číselnými a prostorovými "vztahy". Podstatné je i to, že přispívá k rozvoji rozumových procesů, zejména v logické oblasti. Výuka v matematice má nejen pamětní ale i volní charakter, je úzce propojena s konkrétním vnímáním dětí. Dítě si osvojuje konkrétní matematické pojmy v průběhu praktických činností s didaktickým materiálem v přesně stanovené posloupnosti. Nedoporučuje se provádět předčasné abstrakce a generalizace, respektuje se individuální tempo vývoje i individuální rozumové charakteristiky. Při počítání je kladen důraz na kvalitu (číselné řady, násobné řady) a důsledné propojování s praktickými činnostmi při zapojení všech smyslů a pohybu.

Při psaní čísel je zdůrazňován obraz čísla jako obraz jeho kvality. Základní pojmy sčítání, odčítání, sčítanec, menšenec, menšitel, rozdíl, násobení, násobitel, násobenec, součin, výsledek, dělení, dělenec, dělitel, podíl, ... jsou používány jako běžné pojmy s vysvětlením na konkrétních příkladech.

Výuku probíhá v těchto základních okruzích:

1. vztahy mezi čísly – srovnávání čísel,
  2. základní početní úkony (sčítání, odčítání),
  3. míry,
  4. slovní úlohy,
  5. matematické pojmy
- znalost množství od 1–10, tvořit a pojmenovat množství od 1 do 10, poznat a napsat čísla 1–10,
  - řadit číslovky za sebou a množství 1–10, rozdělit čísla od 1–10 do jejich dílčích množství,
  - znalost označení čísel 10–20 a jejich správný zápis, tvořit množství od 1–20 a pojmenovat,
  - znalost pojmů čísel od 1–100, tvořit čísla od 1–100 a jejich správný zápis, tvořit množství od 1–100 a správně pojmenovat,
  - znalost pojmů od 1–1000, vytvářet čísla od 1–1000 a jejich správný zápis, tvořit množství od 1–1000 a správně pojmenovat,

- znalost pojmů čísel 1–1000 000 a jejich správný zápis,
- znalost desítkového systému čísel 1–1000 000.

- schopnost vytvářet relace, tvořit nerovnosti, rovnosti,
- znalost přímých a nepřímých čísel,
- schopnost rozpoznat zákonitosti v číslech,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–10,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–20 bez desítkového přechodu,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–20 s desítkovým přechodem,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–100 bez desítkového přechodu,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–100 s desítkovým přechodem,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–1000 bez desítkového přechodu,
- zvládnutí sčítání a odčítání od 1–1000 s desítkovým přechodem,
- zvládnutí písemného sčítání dvoumístných a vícemístných čísel bez desítkového přechodu
- zvládnutí písemného odčítání dvoumístných a vícemístných čísel bez desítkového přechodu
- znalost násobilky čísel 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i z paměti
- znalost dělení od 1–100 beze zbytku i se zbytkem,
- znalost písemného násobení pomocí jednomístného a vícemístného násobitele,

- znalost písemného dělení pomocí jednomístného i vícemístného dělitele,
- znalost odhadovat a rozpočítávat, zaokrouhlovat nahoru i dolů,
- znalost stanovení střední hodnoty.

- znalost vztahů mezi peněžními jednotkami (haléř, koruna),
- znalost vztahů mezi jednotkami g, kg, t,
- znalost vztahů mezi objemovými jednotkami (ml, l, hl),
- znalost vztahů mezi délkami (m, mm, km),
- znalost zápisu čísel na dvě i tři desetinná místa s čárkou,
- znalost základních operací s desetinnými čísly,
- znalost hodinového času (přečíst celé hodiny a jejich zápis, přečíst půlhodiny a jejich zápis, přečíst čtvrt hodiny a jejich zápis, přečíst třičtvrtě hodiny a jejich zápis)
- znalost zápisu řady čísel daných jako hodinový čas (přečíst, spočítat, zapsat, např. 10.15, 10¹⁵ a provést cvičení pro výpočet změn času).

GEOMETRIE

Výuka je zaměřena na osvojení základních geometrických pojmů a vztahů, na získání přehledu o prostoru. Důležitý je rozvoj grafických dovedností i schopnost aplikovat osvojené poznatky pro řešení praktických úloh nejen ve škole, ale v životě.

Výuka geometrie rozvíjí i pozornost, soustředění, přesnost, přispívá k posílení vnitřní kázně a některých osobních rysů (píle, vytrvalost):

- ovládnutí základních geometrických pojmů, znalost ploch a schopnost srovnávat je, znalost části ploch i těles,
- chápat vztahy mezi bodem, přímkou (přímkami), úsečkou, křivkou,
- chápat a sestavit vztahy mezi čtvercem, obdélníkem, trojúhelníkem, kosočtvercem, kruhem,

- chápat charakter těles – krychle, kvádr, koule, jehlan, schopnost zhotovit plášť, popř. model jednoduchých těles,
- používat délkových jednotek m, mm, km,
- osvojit a používat plošných jednotek a vztahů mezi nimi.

charakteristika předmětu	Vyučovací předmět Matematika je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je rozdělen do 4 tématických celků: Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.
-----------------------------	---

Organizace výuky	Výuka Matematiky je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle potřeby rozdělit na bloky 20+25 minut. Podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY)
Časová dotace	1.ročník -4 hodiny 2.ročník - 4 hodiny 3.ročník – 5 hodin 4.ročník – 5 hodin 5.ročník – 5 hodin Celková časová dotace je posílena o 1 hodinu z disponibilní části
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Používáme formy skupinové práce
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfólií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní

▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově, tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Vedeme žáky, aby otevřeně řešili problémy, kterými se seznamují v okolí
	☐ Při neporozumění danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí (braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Seznamujeme společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedem žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci

	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA 1. ročník

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<p><i>Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i></p> <p><i>Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose</i></p> <p><i>Provádí z paměti jednoduché matematické operace</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • Podle obrázku rozhodne o vztahu a zapíše porovnání více, méně rovná se • Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose v oboru do 20 • Provádí z paměti jednoduché matematické operace • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • 	<p style="text-align: center;">Číslo a číselné operace</p> <p style="text-align: center;">do 20</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Čísla 0-20 ☐ Vztahy větší, menší, rovno ☐ Zápis číslic ☐ Znázornění znamének +,- ☐ Pojem sčítání a odčítání ☐ Názorné znázornění příkladu ☐ Znázornění čísla na číselné ose ☐ Rozklad čísel a ☐ Součet a odčítání bez přechodu desítky i s přechodem ☐ Komutativnost sčítání ☐ Jednoduché slovní úlohy ☐ Počítání s penězi- mince a české měny do 20 	
<p><i>Doplňuje tabulky,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • doplňuje tabulky 	<p style="text-align: center;">Závislost, vztahy a práce s daty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ příklady na užití tabulek na sčítání a odčítání ☐ zápis početní operace z osy (sčítání odčítání) 	

<p><i>Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozeznává a pojmenuje základní geometrické obrazce a tělesa, (u geometrických těles dovede provést náčrt) • orientuje se v rovině, vnímá pojmy vpravo, vlevo, před, za • modeluje jednoduchá geometrická tělesa 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Základní rovinné obrazce – náčrt pojmenování- čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh ☐ Základní tělesa (krychle, koule, válec) ☐ Skládání geometrických obrazců ☐ Stavění ze stavebnic 	<p>Spojení s praktickými činnostmi(práce se stavebnicemi, modelování obrazců a těles z modelíny)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Doplní jednoduché magické čtverce a řeší jednoduchou sudoku 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sudoku ☐ Magické čtverce ☐ Logické hádanky 	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA

2. ročník

očekávané výstupy	díliční výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<p><i>Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i></p> <p><i>Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose</i></p> <p><i>Provádí z paměti jednoduché matematické operace</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ● Podle obrázku rozhodne o vztahu a zapíše porovnání více, méně rovná se ● Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose v oboru do 100 ● Provádí z paměti jednoduché matematické operace ● Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ● 	<p>Číslo a číselné operace</p> <p>do 100</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Čísla 0-100 ☐ Vztahy větší, menší, rovno ☐ Zápis číslic ☐ Znázornění znamének x, : ☐ Pojem sčítání a odčítání s přechodem ☐ Názorné znázornění příkladu ☐ Znázornění čísla na číselné ose ☐ Rozklad čísel na desítky a jednotky (názorné užití Montessori pomůcky) ☐ Součet a odčítání bez přechodu desítek i s přechodem ☐ Komutativnost sčítání ☐ Jednoduché slovní úlohy ☐ Počítání s penězi- mince a bankovkami do 100, haléře ☐ Jednotky hmotnosti, délky ☐ Znázornění a význam násobilky ☐ Početní operace s násobením do 10 formou kartiček (bez numerické paměti, pouze užití násobilky) 	<p><i>Pomůcky Montessori- číselné destičky- znázornění řádu čísel</i></p> <p><i>Kartičky na násobení a dělení</i></p>
<p><i>Doplňuje tabulky, zapisuje čísla do tabulky</i></p> <p><i>Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>doplňuje tabulky</i> 	<p>Závislost, vztahy a práce s daty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ příklady na užití tabulek na sčítání a odčítání ☐ jednotky času, určování času, a dodržování stanovených termínů, 	<p>PROJEKT Čas- vnímání času, Druh hodin,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i> 		<p>zápis časového údaje, ☐ druhy hodin</p>	<p>Návštěva a ukázka kostelních hodin (obrázky druhů hodin)</p>
<p><i>Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i></p> <p><i>Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • modeluje jednoduchá geometrická tělesa • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině (prakticky) • umí popsat a znázornit přímku, úsečku, křivku 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	<p>☐ Základní rovinné obrazce – náčrt pojmenování- čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh</p> <p>☐ Základní tělesa (krychle, koule, válec)</p> <p>☐ Skládání geometrických obrazců</p> <p>☐ Délka úsečky</p> <p>☐ Úprava při rýsování</p>	<p>Pomocí papíru vytváří souměrné obrazce - VV</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Doplní jednoduché magické čtverce a řeší jednoduchou sudoku 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<p>☐ Sudoku</p> <p>☐ Magické čtverce</p> <p>☐ Logické hádanky</p>	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA

3. ročník

očekávané výstupy	díličí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<p><i>Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i></p> <p><i>Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose</i></p> <p><i>Provádí z paměti jednoduché matematické operace</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ● Podle obrázku rozhodne o vztahu a zapíše porovnání více, méně rovná se ● Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose v oboru do 1000 ● Provádí z paměti jednoduché matematické operace ● Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ● Počítá z paměti v oboru malé násobilky ● 	<p>Číslo a číselné operace</p> <p>do 1000</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Čísla 0-1000 ☐ Vztahy větší, menší, rovno ☐ Zápis číslic ☐ Pojem sčítání a odčítání s přechodem ☐ Názorné znázornění příkladu ☐ Znázornění čísla na číselné ose ☐ Rozklad čísel na stovky, tisíce, desítky a jednotky (názorné užití Montessori pomůcky) ☐ Komutativnost sčítání ☐ Jednoduché slovní úlohy ☐ Počítání s penězi- mince a bankovkami do 1000, haléře ☐ Jednotky hmotnosti, délky času i převody ☐ Malá násobilka ☐ Dělení, dělení se zbytkem ☐ Písemné násobení jednociferným číslem ☐ Písemné sčítání a odčítání 	<p><i>Pomůcky Montessori- číselné destičky- znázornění řádu čísel</i></p> <p><i>Kartičky na násobení a dělení</i></p>
<p><i>Doplňuje tabulky, zapisuje čísla do tabulky</i></p> <p><i>Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>doplňuje tabulky</i> ● <i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i> 	<p>Závislost, vztahy a práce s daty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ příklady na užití tabulek na sčítání a odčítání ☐ práce s technickými daty (PC, přenos dat.,) 	<p>Informatika- přenos dat a archivace dat</p>

<p><i>Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i></p> <p><i>Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • modeluje jednoduchá geometrická tělesa • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině (prakticky) • umí popsat a znázornit přímkou, úsečkou, křivku • konstrukčně řeší sestrojení čtverce, obdélníku • umí sestrojít kružnici o daném poloměru 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Základní rovinné obrazce a tělesa- jejich vlastnosti ☐ Konstrukce čtverce ☐ Práce s kružítkem ☐ Sestrojení kolmice ☐ Kružnice- poloměr, průměr ☐ Přenášení úseček ☐ Střed úsečky 	<p>Pomocí papíru vytváří souměrné obrazce - VV</p>
<p><i>Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doplní jednoduché magické čtverce a řeší jednoduchou sudoku • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sudoku ☐ Magické čtverce ☐ Logické hádanky ☐ Matematický klokan ☐ Úlohy a řešení logických problémů na PC 	<p>Sudoku Výukové program Terasoft,</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA:

4. ročník

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<p><i>Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i></p> <p><i>Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose</i></p> <p><i>Provádí z paměti jednoduché matematické operace</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ● Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose v oboru do 10 000 ● Provádí z paměti matematické operace v daném číselném oboru ● Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ● Počítá z paměti v oboru velké násobilky ● Umí použít matematické operace ve slovních úlohách ● Užívá správně významu zaokrouhlování v běžné praxi 	<p>Číslo a číselné operace</p> <p>do 10 000</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Čísla 0-1000 ☐ Vztahy větší, menší, rovno ☐ Zápis číslic ☐ Pojem sčítání a odčítání s přechodem ☐ Názorné znázornění příkladu ☐ Znázornění čísla na číselné ose ☐ Rozklad čísel na stovky, tisíce, desítky a jednotky (názorné užití Montessori pomůcky) ☐ Komutativnost násobení ☐ Počítání s penězi- mince a bankovkami do 5000, haléře ☐ Jednotky hmotnosti, délky času i převody ☐ Velká násobilka ☐ Dělení se zbytkem , písemné dělení jednociferným číslem ☐ Písemné násobení víceciferným číslem ☐ Zaokrouhlování 	<p><i>Pomůcky Montessori- číselné destičky- znázornění řádu čísel</i></p> <p><i>Kartičky na násobení a dělení</i></p>
<p><i>Vyhledává, sbírá a třídí data</i></p> <p><i>Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● vyhledává, sbírá a třídí data ● čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>Závislost, vztahy a práce s daty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ příklady na užití tabulek na sčítání a odčítání ☐ práce s daty z grafů a diagramů, rozumí souvislostem v grafu ☐ přímá úměra 	

			☐ sestaví graf z jednoduchých dat běžného života	
<p><i>Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i></p> <p><i>Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i></p> <p><i>Sestrojí rovnoběžky a kolmice</i></p> <p><i>Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i></p> <p><i>Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • Sestrojí rovnoběžky a kolmice • Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	Geometrie v rovině a v prostoru	☐ Základní rovinné obrazce a tělesa- jejich vlastnosti ☐ Konstrukce čtverce, obdélníku, kružnice, trojúhelníku ☐ vzájemná poloha dvou přímek v rovině ☐ Vlastnosti a konstrukce rovnoběžek, různoběžek ☐ Vlastnosti 2 kružnic a jejich průniky ☐ Obvod čtverce a obdélníka ☐ Praktické určování obvodu nepravidelných těles(strom, válec)- odhad- měření	<p>Pomocí papíru vytváří souměrné obrazce – VV</p> <p>Projekt – Památné stromy</p>

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: MATEMATIKA:
5. ročník**

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<p><i>Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i></p> <p><i>Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose</i></p> <p><i>Provádí z paměti jednoduché matematické operace</i></p> <p><i>Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • Čte a zapisuje přirozené číslo na číselné ose v oboru do 10 000 • Provádí z paměti matematické operace v daném číselném oboru • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • Počítá z paměti v oboru velké násobilky • Umí použít matematické operace ve slovních úlohách • Užívá správně významu zaokrouhlování v běžné praxi 	<p>Číslo a číselné operace</p> <p>do 1 000 000</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Čísla 0-1 000 000 ☐ Vztahy větší, menší, rovno ☐ Zápis číslic ☐ Znázornění čísla na číselné ose ☐ Rozklad čísel na jednotlivé řády (názorné užití Montessori pomůcky) ☐ Dělení se zbytkem , písemné dělení jednociferným číslem ☐ Písemné dělení dvojciferným číslem ☐ Zaokrouhlování ☐ Římské číslice ☐ Zlomky- zápis, porovnání, sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem ☐ Zavedení desetinných čísel ☐ Převod zlomků na des. čísla ☐ Procenta ☐ Praktický výpočet % ☐ Jednotky teploty, a objemu 	<p><i>Pomůcky Montessori- číselné destičky- znázornění řádu čísel</i></p> <p><i>Kartičky na násobení a dělení</i></p>
<p><i>Vyhledává, sbírá a třídí data</i></p> <p><i>Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>Závislost, vztahy a práce s daty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ průměr, přímá a nepřímá úměrnost ☐ práce s daty z grafů a diagramů, rozumí souvislostem v grafu 	

<p><i>Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i></p> <p><i>Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i></p> <p><i>Sestrojí rovnoběžky a kolmice</i></p> <p><i>Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i></p> <p><i>Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • Sestrojí rovnoběžky a kolmice • Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Konstrukce čtverce, obdélníku, kružnice, trojúhelníku ☐ Obvod a obsah čtverce a obdélníka ☐ Praktické určování obvodu a obsahu pravidelných i nepravidelných obrazců ☐ Jednotky obsahu a jejich vzájemný převod ☐ Vzdálenost bodu od přímky, průniky kružnic ☐ Úhly – vznik, značení, základní rozdělení, velikost, měření ☐ Tělesa- model, vlastnosti, popis, náčrt, prostorové pohledy na tělesa, ☐ Povrch krychle a kvádrů, ☐ Informativně- objem krychle, kvádrů 	<p>Pomocí papíru vytváří souměrné obrazce – VV</p>
<p><i>Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doplní jednoduché magické čtverce a řeší jednoduchou sudoku • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sudoku ☐ Magické čtverce ☐ Logické hádanky ☐ Matematický klokan ☐ Úlohy a řešení logických problémů na PC ☐ Číselné řady 	<p>Sudoku</p> <p>Výukové program Terasoft,</p> <p>Řešení Klokánek, hrátky s matematikou,...</p>

Učební osnovy vyučovacího předmětu: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahově byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Základem vyučovacího předmětu Informatika je seznámení žáků se stavbou, významem a základními funkcemi počítače. Cílem vyučovacího předmětu je praktická dovednost při práci s PC a orientace žáka v teoretických znalostech o stavbě a funkci počítače. Předmět je koncipován do výuky všech ročníků. Je tvořen teoretickou částí, která má základ především ve formě brainstormingu a komunikativních kruhů, kdy jsou s žáky prodiskutovány teoretické oblasti vzdělávacího obsahu. Další částí vyučovacího předmětu je praktická práce na PC, která je rozvržena do skupinové práce a je zařazena i do projektových dnů. Žáci si s pomocí výukových programů evaluovaných přes web MŠMT opakují probíraná témata ze základních vyučovacích předmětů. Jsou vedeni k tomu, aby si postupně osvojovali strukturu klávesnice, psali všemi prsty a rozuměli a uměli používat jednotlivé části klávesnice.

Důraz je dále kladen na praktické vyhledávání informací při projektových dnech, sepisování textu a základní znalosti v oblasti elektronické pošty.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Informatika je vyučován v 1. – 5.roč..... 0,5 hod
celkem 2,,5 hod.

organizace výuky je soustředěna do praktických činností a práci s PC během dalších vyučovacích předmětů. Teoretická část vyučovacího předmětu je organizována formou komunikativního kruhu, skupinové práce a formami RWCT tak, aby byla zachována týdenní dotace pro příslušný ročník:

1.-5.roč. 25 min

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Obsahově vychází z vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie.

Je tématicky rozdělen do celků:

- Základy práce s počítačem
- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

charakteristika předmětu	Předmět Informatika je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie.
Organizace výuky	Výuka vyučovacího předmětu Informatika je realizována formou teoretické části a praktické činnosti žáků u PC. Kladen je důraz na praktické osvojení základů pracovních aktivit a ovládnutí PC. Teoretická část je realizována formou brainstormingu a komunikativních kroužků, kdy jsou žáci seznamováni se základní strukturou PC.
Časová dotace	V každém ročníku 1.-5. po 0,5 hodině,

Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Používáme k práci výukové programy na PC Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Používáme formy skupinové práce
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům pomocí PC
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměly psát všemi prsty a rozuměly a správně používaly znaky na klávesnici
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově, tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Vedeme žáky, aby otevřeně řešili problémy, kterými se seznamují v okolí
	☐ Při nepochopení danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi

	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí(braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Seznamujeme s společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedem žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
o kompetence pracovní	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)

	□ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný
--	--

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : INFORMATIKA
1.období**

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Základy práce s počítačem	<i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní zapnutí a vypnutí počítače • respektuje dohodnutá pravidla o provozu a používání počítače ve třídě 	☐ Pravidla používání počítače ☐ Počítač můj pomocník	
	<i>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se se základní strukturou počítače a jeho částmi 	☐ Základní části počítače	
	<i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí principu nutnosti ochrany dat • umí textový soubor uložit do paměti počítače 	☐ Psaní textu ☐ Název souboru a složky ☐ Uložení souboru ☐ Vyhledávání souboru	
Vyhledávání informací a komunikace	<i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá používání základního internetového vyhledávače 	☐ vyhledávač www.seznam.cz ☐ www.mapy.cz	
Zpracování a využití	<i>pracuje s textem</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní funkce textového 	☐ Zapsání textu pomocí Word	

<i>informací</i>		software Word	☐	Úprava textu	
------------------	--	---------------	--------------------------	--------------	--

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : INFORMATIKA
2.období**

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
-----------------	-------------------	------------------------------------	-------	----------

Základy práce s počítačem	<i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software</i>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe rizika dlouhodobého jednorázového používání počítače • respektuje pravidla o využívání softwaru na počítači 	☐ Pravidla zdravého využívání počítače ☐ Licence softwaru ☐ Pirátství v oblasti ICT techniky	<i>Zdravý životní styl</i>
	<i>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se se základní údržbou počítače • seznamuje se s použitím multimediální techniky a ostatních přídatných zařízení • seznamuje se se základními formáty 	☐ Základní poruchy počítače ☐ Formát doc, jpg, xls. ☐ Využití přídatných zařízení – tiskárna, dataprojektor	<i>Využívání dataprojektoru a interaktivní tabule ve výuce- příprava žákovských prezentací:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Naši spisovatelé</i> ▪ <i>Léčivé byliny</i> ▪ <i>Kraje ČR</i> ▪ <i>Naše okolí</i>
	<i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje pravidla ochrany dat 	☐ Operační systémy	
Vyhledávání informací a komunikace	<i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá používání základního internetového vyhledávače 	☐ Vyhledávač www.seznam.cz ☐ www.mapy.cz	
	<i>vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní vyhledávání informací podle zadání a pro svoji potřebu 	☐ Vyhledávač www.centrum.cz www.google.com	<i>Použití v dalších vyučovacích předmětech Projektové dny</i>

	<i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● ovládá práci v oblasti elektronické pošty ● je schopen aktivovat svoji elektronickou adresu ● ovládá příjem a odeslání zprávy ● rozumí významu chatu ● seznamuje se s dalšími možnostmi využití komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Elektronická pošta- ☐ Založení elektronické adresy ☐ Příjem zpráv ☐ Odeslání zpráv ☐ Kapacita schránky ☐ ICQ – základní info ☐ Skype- základní info ☐ Chat- používání dětského chatu ☐ Respektování pravidel používání chatu pro mládež do 18 let 	
Zpracování a využití informací	<i>pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● ovládá základní funkce textového software Word ● ovládá základní funkce tabulkového editoru Excel ● ovládá základní funkce editoru malování ● seznamuje se s využitím prohlížeče Zoner 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Zapsání textu pomocí Word ☐ Úprava textu ☐ Sestavení jednoduché tabulky ☐ Prohlížení obrázků pomocí Zoner ☐ Malování 	

Učební osnovy vyučovacího předmětu: PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Název vyučovacího předmětu uvádí žáky do chápání světa kolem sebe v širších souvislostech. Obsahově byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Základem je poznání sebe samotného jako člověka svébytné existence s důrazem na respektování individuálních lidských potřeb. Podává náhled na vznik života na Zemi jako počátku lidské existence, stručně seznamuje žáky se Sluneční soustavou, historickými epochami a pohledu na sebe sama jako jedince vesmírného komplexu. Obsahově předmět předchází následujícím vyučovacím předmětům, které jsou vyučovány od 3.roč. ve formě historicko, přírodovědném a geografickém kontextu.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Kosmická výchova je vyučován v	1.roč.	2 hod.
	2.roč.	2 hod
	3.roč.	3 hod

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby členěna do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Obsahově vychází z tematických celků:

- ☐ Místo, kde žijeme
- ☐ Lidé kolem nás
- ☐ Lidé a čas
- ☐ Rozmanitost přírody

Místo kde žijeme - žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti, ve vesmíru. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých

zkušeností žáků a praktické dovednosti při poznávání vlastností okolních předmětů. Činnosti a úkoly jsou předkládány žákům tak, aby přirozeným způsobem probouzely v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště. (

Lidé kolem nás - žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají i problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu -

Lidé a čas – žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život mění v určité době a v různých dějinných souvislostech a geografických oblastech. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině. Žáci se učí samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí. Cílem je i konkrétní poznávání a návštěva historických památek okolí .

Rozmanitost přírody - žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k uvědomění nutnosti ochrany přírody.

charakteristika předmětu	Předmět Kosmická výchova je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, rozčleněním tematických celků Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody
Organizace výuky	Výuka Kosmické výchovy je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle volby tématu spojit v tematický celkem v rámci projektových dnů (viz příloha PROJEKTY)
Časová dotace	1.ročník - 2 hodiny 2.ročník - 2 hodiny 3.ročník – 3 hodiny
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacého předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Používáme formy skupinové práce
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tematickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním (nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace

	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově, tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Při neporozumění danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi
	☐ Vedeme žáky, aby otevřeně řešili problémy, kterými se seznamují v okolí
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
- kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí (braistorming, myšlenkové mapy)
	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
- kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
	☐ Seznamujeme žáky se základními zákony společnosti
	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
	☐ Vedeme žáky k respektu pravidel chování ve třídě

	☐ Seznamujeme se společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
- kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
- kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ni každý žák zodpovědný
	☐ Vedeme žáky k dokončení a uklizení rozdělané práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PRVOUKA 1. ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Místo, kde žijeme	<i>začlení svou obec do příslušného kraje</i>	zapiše název obce a příslušného kraje	☐ Prostředí školy, ☐ Okolí školy, ☐ Činnosti ve škole, ☐ Školní řád, ☐ Naše obec	<i>OSV- osobnostní rozvoj , + VV(kresba škola, obec), PROJEKT- Naše škola, Obec dnes a dříve</i>
	<i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo</i>	namaluje plán obce a vyznačí své bydliště a významná místa, umí zapsat adresu svého bydliště	☐ Moje bydliště	<i>PROJEKT s kroužkem Tvořeníčka- Mapa obce, Památné stromy</i>
	<i>rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	pozná bezpečí domova, nástrahy na silnici a po cestě do školy orientuje se ve své obci pozná základní	☐ Doprava v obci, ☐ Silnice a cesty ☐ Dopravní výchova ☐ Pravidla pro použití elektrospotřebičů	dopravní soutěž (červen), beseda s Policií ČR výstavka domácích spotřebičů

		dopravní značky		
Lidé kolem nás	<i>rozliší příbuzenské vztahy v rodině a jejich role</i>	vyjmenuje a zapíše tiskacím i psacím písmem členy rodiny rozpozná fáze lidského života	☐ Rodina - fáze lidského života ☐ Funkce rodiny	beseda s důchodci, návštěva maminky s miminkem PROJEKT – Čím budu až dorostu
	<i>Odvodí význam a potřebu různých povolání a</i>	umí vyjmenovat různé druhy povolání pochopí rozdíl mezi druhy práce fyzickou a duševní zajímá se o stará řemesla v regionu	☐ povolání ☐ význam ☐ práce- fyzická duševní druhy starých řemesel	PROJEKT- Ten dělá to a tenhle zase tohle(HV+ VV) Návštěva muzea
	<i>projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků</i>	Respektuje lidské zvláštnosti, je tolerantní k druhým	☐ pravidla slušného chování ☐ mezilidské vztahy ☐ v obchodě ☐ u lékaře ☐ práva a povinnosti člověka	průřezová témata OSV, modelové situace, hraní rolí
Lidé a čas	<i>využívá časové údaje v denním životě</i>	rozlišuje časové údaje denní doby	☐ Určování času, ☐ Režim dne	PROJEKT- Můj budík
	<i>rozlišuje přítomnost, minulost a budoucnost</i>	orientuje se v ději nyní, co již bylo a co bude	☐ Kalendář- letopočet ☐ Roční období ☐ Měsíce ☐ Názvy dnů	prožitková pedagogika- Víla ročních období skládačková hra- Kalendář

	<i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka</i>	Dovede popsat své vlastnosti a pocity, Vyjmenuje nutné potřeby pro domácnost	☐ Lidské vlastnosti ☐ Náš byt	<i>PROJEKT – Co mi dělá radost</i> <i>PROJEKT – Dáme si do bytu ...</i>
Rozmanitost přírody	<i>pozoruje proměny v přírodě během ročních období</i>	rozliší rozdíly mezi ročními obdobími	☐ Vesmír kolem nás ☐ Příroda v různých ročních obdobích	Demonstrace Sluneční soustavy Víla ročních období
	<i>roztřídí některé přírodniny</i>	pozná přírodninu živou a neživou zná základní látky nezbytné k životu	☐ Voda- koloběh vody ☐ Vzduch	výroba vlastních výukových materiálů PROJEKT VODA, VZDUCH Výukový materiál VODA
	<i>změří základní veličiny pomocí jednoduchých přístrojů</i>	změří délku, výšku,	☐ Vlastnosti látek- porovnávání a měření veličin- jednotka délky metr	Matematika- odhad vzdálenosti – měření malých i velkých rozměrů- pravítko, skládací metr, pásmo, krejčovský metr- úvod do geometrie – rýsování čar

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu : PRVOUKA 2.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Místo, kde žijeme	<i>začlení svou obec do příslušného kraje</i>	zapiše název obce a příslušného kraje, zná centrum kraje	☐ Náš kraj	PROJEKT- Co už poznáme z Královhradeckého kraje
	<i>Vyjádří estetické hodnoty krajiny</i>	Dbá na ochranu přírody Začlení okolní region do chráněných krajinných oblastí,	☐ Okolní příroda ☐ Náš les	Beseda se Správou CHKO- zpracování výukové knížečky CHKO Broumovsko Výukový materiál LES-

		Dovede vyjmenovat zvláštnosti CHKO		Rezekvítek
		Zná nejbližší města, Dovede se orientovat na mapě okolí	☐ Police nad Metují ☐ Náchod ☐ Broumov	Významní rodáci Policka-beseda v knihovně v Polici nad Metují Návštěva okresního města Návštěva Broumovského kláštera
Lidé kolem nás	<i>Role rodinných příslušníků, vztahy v rodině</i>	vyjmenuje a zapíše tiskacím i psacím písmem členy rodiny rozpozná základní rodinné vztahy	☐ Rodina- vztahy v rodině	
	<i>Projevuje toleranci k druhým lidem</i>	Chápe seskupování lidí V zájmových útvarech- požární ochrana	Sokol v obci Sbor dobrovolných hasičů	Beseda o dodržování pravidel požární ochrany, ukázka požární techniky (beseda s SDH)
		Zná státní symboly a Orientuje se ve významu státních svátků	státní symboly svátky v roce	<i>Prožitková pedagogika- Vánoce-, Velikonoce Víla ročních období PROJEKT Válka a mír</i>
Lidé a čas	<i>využívá časové údaje v denním životě</i>	rozlišuje časové údaje denní doby	☐ Čtení a zapisování času denní doby, ☐ Digitální hodiny,	PROJEKT - Druhy hodin POVÍDÁME Si o Pražském orloji
	<i>rozlišuje přítomnost, minulost a budoucnost</i>	orientuje se v ději nyní, co již bylo a co bude	☐ Historické epochy	prožitková pedagogika- Co víte o dinosaurech

	<i>pojmenuje významné rodáky z okolí</i>	Seznámil se s osobností B. Němcové a A. Jiráska	☐ Pověsti a báje	<i>Jak jsme četli pověsti- sbírání starých příběhů v okolí</i>
	<i>Na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	Chápe pojem času a dovede najít v regionu památné stavby	☐ Hrady a zámky v okolí ☐ Ochrana památek	<i>PROJEKT – Život na hradech</i>
Rozmanitost přírody	<i>pozoruje proměny v přírodě během ročních období</i>	rozliší rozdíly mezi ročními obdobími	☐ Hvězdy a planety ☐ Příroda v různých ročních obdobích ☐ Ovoce- zelenina ☐ Zemědělské plodiny ☐ Léčivé byliny	Víla ročních období PROJEKT- Den ovoce a zeleniny,- Projekt- Upečeme si chleba... Zdravá výživa- stravovací návyky
	<i>roztřídí některé přírodniny</i>	zná základní látky nezbytné k životu	☐ Světlo ☐ Půda	výroba vlastních výukových materiálů světlo, půda význam energie
	<i>změří základní veličiny pomocí jednoduchých přístrojů</i>	změří čas, hmotnost, objem (kapaliny)	☐ Vlastnosti látek- porovnávání a měření veličin- kg, hod, l	Matematika- měření základních veličin

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: KOSMICKÁ VÝCHOVA 3.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
	<i>začlení svou obec do příslušného kraje</i>	zapiše název obce a příslušného kraje, zná	☐ Náš kraj – ☐ Struktura a velikost	PROJEKT-

<p>Místo, kde žijeme</p>		<p>centrum kraje Ovládá určení základních světových stran Seznamuje se se základními značkami na mapě Pozoruje okolní krajinu</p> <p>Dovede odhadnout vzdálenost v terénu</p>	<p>kraje v porovnání s ostatními kraji v republice</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Světové strany ☐ Mapa a značky ☐ Členění krajiny(hory, nížiny ☐ Barvy na mapě ☐ Utváření okolní přírody- vznik pískovců ☐ Terénní práce – měření vzdálenosti, určování světových stran, práce s kompasem a busolou 	<p>Mapa - náš pomocník Cestujeme po našem kraji</p>
	<p><i>začlení svou obec do příslušného kraje</i></p>	<p>Seznamuje se s historickými podklady vzniku obce, Čte s porozuměním pověsti regionu a dovede je volně reprodukovat, Zná významné osobnosti okolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vznik obce ☐ Historické podklady ☐ Pověsti a báje Policka ☐ Staré pověsti české - A.Jirásek 	<p><i>Roční PROJEKT- Pověsti a báje Policka</i></p> <p><i>Dramatizace pověstí</i></p> <p><i>Výtvarné zpracování pověstí A. Jiráska</i></p>
<p>Lidé a čas</p>	<p><i>uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost</i></p>	<p>Rozumí rozdílnému způsobu života pravěkých a starověkých civilizací, Orientuje se v jejich kultuře a popíše základní způsob života v pravěku a starověku</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Pravěk- osídlení, příroda, strav, způsob života ☐ Starověk – Egypt, Řecko, Řím – historický pohled, vymezení území, odraz civilizace do dnešní doby 	<p><i>PROJEKT – Pravěk</i></p> <p>PROJKET – Bohové starověku</p> <p>PROJEKT -Řecké olympijské hry- Odraz do novodobých olympijských her- sportovní přebory- branný závod- rozvoj sportovní složky</p>
<p>Rozmanitost přírody</p>	<p><i>Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i></p> <p><i>Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • Roztřídí přírodniny na živé a neživé- , • Vyjmenuje rozdílné znaky mezi rostlinami a živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Příroda živá a neživá ☐ Třídění organismu – rostliny- živočichové ☐ Zástupci živé přírody- savci(kočka), domácí zvířata, ZOO ☐ Neživá příroda- horniny, nerosty, uhlí, ropa ☐ Lidské výtvoary a přírodniny 	<p>PROJEKT- Den ovoce a zeleniny,- Projekt- Upečeme si chleba...</p> <p>Zdravá výživa- stravovací návyky</p> <p>PROJEKT – CHOVÁNÍ ZVÍŘAT</p> <p>POZOROVÁNÍ – fyz. veličin v praxi- teplota, objem. čas, hmotnost,</p>

	<p><i>vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i></p> <p><i>Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Měření základních jednotek a pozorování látek a jejich změn v přírodě 	
<p>Člověk a jeho zdraví</p>	<p><i>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i></p> <p><i>Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i></p> <p><i>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i></p> <p><i>Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i></p> <p><i>Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Řídí se zásadami hygieny a chápe význam preventivních návyků k ochraně svého zdraví ● Dodržuje zásady bezpečného chování mezi lidmi ● Dodržuje a respektuje pravidla chování v silničním provozu ● Reaguje na základní pokyny dospělých při mimořádných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Lidské tělo- základní stavba- kostra, svaly, krev ☐ Ochrana zdraví a péče o ně ☐ Zdravá životospráva ☐ Denní režim ☐ Silniční pravidla, jízda na kole 	<p>Výstava – zdravá výživa-</p> <p>Jízda zručnosti- společně s Tv</p>

Charakteristika vyučovacího předmětu: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahově vychází vyučovací předmět zeměpis ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Začleňuje tématické celky, které podávají pohled na okolní přírodu z hlediska zeměpisného chápání. Učí žáky pracovat s mapou, buzolou a orientovat se od základního okolního prostředí přes zeměpisný popis české republiky až k pohledu na zeměpis Evropy a srovnání světových světadílů.

Název předmětu je odvozen od pohledu M. Montessori na Kosmickou výchovu.- část geografie (geo- nauka o Zemi)

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován v ročnících 4.,5.r. s celkovou časovou dotací 1 hodiny, takto:

4.ročník – 1 hodina (zeměpis ČR)

5. ročník – 1 hodina (zeměpis Evropy a srovnání světových kontinentů)

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby členěna do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Do vyučovacího předmětu Zeměpis jsou zařazena **průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Charakteristika předmětu	Předmět ZEMĚPIS je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět , rozčleněním tématických celků Místo kde žijeme, Lidé kolem nás, Rozmanitost přírody
--------------------------	---

Organizace výuky	Výuka ZEMĚPISU je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY)
Časová dotace	4.ročník - 1 HODINA 5.ročník - 1 HODINA
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Používáme formy skupinové práce
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově,tak aby žáci sami hledali možná řešení

	☐ Vedeme žáky, aby otevřeně řešili problémy, kterými se seznamují v okolí
	☐ Při neporozumění danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí (braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Seznamujeme s společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedem žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat

	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojení principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ZEMĚPIS 4.ročník

	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Místo, kde žijeme	<p><i>Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i></p> <p><i>Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></p> <p><i>Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky</i></p>	<p>Začlení svoji obec n mapě ČR</p> <p>Chápe vliv člověka na ráz okolní přírody</p> <p>Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky</p>	<p>☐ Náš kraj</p> <p>☐ Světové strany, měřítko mapy</p> <p>☐ Mapa ČR- povrch , vodstvo, zemědělství, kultura, průmysl,</p> <p>☐ Hlavní město Praha</p> <p>☐ Významná města</p> <p>☐ Národní parky a CHKO v naší republice- jejich význam</p> <p>☐ Kraje ČR</p>	<p>PROJEKT- Cestujeme po naší vlasti</p> <p>PROJEKT - PRAHA</p> <p>CHKO- Broumovsko</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: ZEMĚPIS 5.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílní výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Místo, kde žijeme	<p><i>Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i></p> <p><i>Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i></p>	<p>Aplikuje základní poznatky orientace na mapě ČR i na mapu Evropy, Ukáže na mapě sousední státy a jejich hlavní města Začlení ČR v rámci EU, (dovede vysvětlit význam vzniku EU a zná hlavní členské státy) Rozlišuje rozdělení světa na jednotlivé kontinenty</p>	<p>Evropa - povrch, vodstvo, evropské státy, cestování Evropská unie- vznik, význam</p> <p>Kontinenty světa – hlavní rysy kontinentu, jejich světový význam</p> <p>Práce s mapami tištěnými i v internetové podobě</p> <p>Náčrty map</p>	<p>PROJEKT- Evropská unie - Kontinenty světa, rozmanitost podmínek na Zemi</p> <p>PROJEKT- Cestovní kancelář-</p>

Učební osnovy vyučovacího předmětu: HISTORIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Historie je obsahově vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Předkládá žákům historický pohled na vývoj člověka jako jedince ve společnosti. Seznamuje žáky s pojmem času ve sledu minulosti. Podává základní poznání historických souvislostí od konkrétního poznání historie rodiny, obce, vlasti, národů a odraz historického dění v současnosti.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Historie je vyučován od 4.roč.

4.roč. 1 hod

5.roč. 1 hod.

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby členěna do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Obsahově vychází z tematických celků:

☐ Lidé kolem nás

☐ Lidé a čas

Lidé kolem nás - žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají i problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu .

Lidé a čas – žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život mění v určité době a v různých dějinných souvislostech a geografických oblastech. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině. Žáci se učí samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí. Cílem je i konkrétní poznávání a návštěva historických památek okolí . Žáci si osvojují –poznání z minulosti a pojem „dříve- dnes „, na historické přímce.

Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět Historie je obsahově vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Předkládá žákům historický pohled na vývoj člověka jako jedince ve společnosti. Seznamuje žáky s pojmem času ve sledu minulosti. Podává základní poznání historických souvislostí od konkrétního poznání historie rodiny, obce, vlasti, národů a odraz historického dění v současnosti.
Organizace výuky	Výuka vyučovacího předmětu Historie je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY)
Časová dotace	4.ročník - 1 hodina 5.ročník - 1. hodina
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci a práci ve skupinách
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vyhledáváme informace v encyklopediích a ostatních dostupných materiálech
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáky postupně vedeme k samostatnosti a učení formou hraní historických rolí
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově,tak aby žáci sami hledali možná řešení

	☐ Vedeme žáky, aby otevřeně řešili problémy, kterými se seznamují v okolí
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí, vybíráme na doplnění učiva konkrétní poznatky dětí z poznaných historických míst v okolí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí (brainstorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti, vývoje názorů na sjednocení národů
▪	☐ Seznamujeme se společně s historickým životem ve svém okolí
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT a myšlenkových map
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Poznáním historických pramenů vedeme žáky k chápání významu práce, tradici řemeslné výroby

Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HISTORIE 4.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Lidé kolem nás	<i>Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</i>	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi	☐ Principy demokracie ☐ Základní lidská práva ☐ Komunikace mezi lidmi a historický pohled za vývoj lidské komunikace	OSV Propojení na projekt historických epoch- způsoby komunikace a dorozumívání
Lidé a čas	<i>Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i> <i>Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i> <i>Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob</i>	Rozumí a orientuje se na časové přímce Dovede porovnat základní historické epochy Seznamuje se se základními historickými slohy na území vlasti a v okolí Dovede popsat hlavní historické období Na základě hledání informací dovede sestavit přehled základních rysů života předků v určité historickém	☐ Příchod Slovanů na naše území – význam ☐ Velkomoravská říše ☐ Význam Přemyslovců ☐ Rod Lucemburků ☐ Čechy za Karla IV: ☐ Husitské období ☐ Doba Rudolfa II	<i>PROJEKT –na dvoře císaře Karla IV.</i> PROJEKT – středověké zbraně- husitské války PROJEKT- společný pro 1.-5.roč. Ten dělá to a tenhle zase tohle- (odraz pohádky Císařův pekař – význam lidských povolání – profese dříve a dnes...návštěva muzea (Vambeřice, Letohrad)

	<i>životu a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík</i>	období		
--	--	--------	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HISTORIE

5.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Lidé kolem nás	<p><i>Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</i></p> <p><i>Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i></p> <p><i>Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích</i></p> <p><i>Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti</i></p>	<p>Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</p> <p>Rozlišuje a řídí se zásadami správného chování</p> <p>Respektuje demokratický pohled na povinnosti</p> <p>Rozumí rozdílu soukromé a společné vlastnictví</p> <p>Seznamuje se s významem a historickým vývojem peněz jako prostředku směny</p> <p>V rámci historického pohledu na obec a okolí přistupuje i k současnému dění uvážlivě a aktivně se zapojuje do ekologické ochrany přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Principy demokracie ☐ Základní lidská práva ☐ Komunikace mezi lidmi a historický pohled za vývoj lidské komunikace ☐ Ústav ČR ☐ Práva povinnosti občanů ☐ Volební právo ☐ Vládní řízení, parlament, senát ☐ Pravomoci a povinnosti obce ☐ Kulturní instituce ☐ Významné sociální problémy současnosti (rasová diskriminace) ☐ Ekologické, sociální problémy současnosti 	OSV Propojení na projekt historických epoch- způsoby komunikace a dorozumívání

	<i>zlepšení životního prostředí obce (města)</i>			
--	--	--	--	--

Lidé a čas	<i>Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	☐ Sled událostí v historickém kontextu ☐ Významné svátky dny ČR ☐ Důsledky bitvy na Bílé hoře ☐ Význam reforem 19.stol. (M. Terezie, Josef II..) ☐ Národní obrození. Významné osobnosti- literatura, technické vynálezy ☐ Národní divadlo ☐ Odraz 1.sv. války pro české dějiny- vznik 1. republiky(T.G.Masaryk, T. Baťa) ☐ Světová hospodářská krize- nástup fašismu ☐ 2. sv. válka –postup fronty- hrozba atomových zbraní-osvobození ☐ Poválečný vývoj Evropy, ☐ Vývoj 80. let a změny v politickém uspořádání Evropy	Společně 1.-5.roč. Historie obce PROJEKT- Význam T. Bati, historie obuvi u nás Válka očima historiků- beseda o 2. sv. válce v obci Prohlídka obecní válečné kroniky
------------	--	---	---	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Název vyučovacího předmětu je odvozen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Cílem vzdělávání v oblasti přírodovědné není jen získání poznatků o přírodě, ale i rozvoj schopností, chápat vztahy, souvislosti v přírodních jevech. Důležitým aspektem je osvojení základních výzkumných metod v praktických činnostech.

Výuka v oblasti přírodních věd je výrazně ekologická s morálně etickým aspektem.

Výuka přírodovědy je v úzkém vztahu k zeměpisu.

Žáci získají při výuce v přírodovědě vědomosti a dovednosti, osvojí si základní struktury živé a neživé přírody – spolu s poznatky o stavbě rostlinného a živočišného (lidského) těla se naučí poznávat rostliny a živočichy, třídít a řadit je. Výuka předmětu se realizuje především v procesu praktických činností, žáci poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost péče o životní prostředí. Je podstatné, aby se naučili využívat své vědomosti, dovednosti a postoje v praktickém životě.

uvádí žáky do chápání světa kolem sebe v širších souvislostech. .

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován v

4.roč. 1 hodinu

5.roč. 1 hodinu

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut, která je v případě potřeby členěna do projektových bloků(viz příloha PROJEKTY).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Obsahově vychází z tematických celků vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

☐ Rozmanitost přírody

Rozmanitost přírody - žáci poznávají Zemi jako vesmíru kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. .

Jsou vedeni k uvědomění nutnosti ochrany přírody.

Charakteristika předmětu	Předmět Přírodověda je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět , rozčleněním tematického celku Rozmanitost přírody.
Organizace výuky	Výuka Přírodovědy je realizována formou vyučovacích jednotek (45 minut). Je možné podle volby tématu spojit v tematický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY)
Časová dotace	4.ročník - 1 hodina 5.ročník – 1 hodina
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Používáme formy skupinové práce
	☐ Vedeme žáky k vytváření vlastních textů, naučných knížek a portfolií
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům

	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově,tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Vedeme žáky,aby otevřeně řešili problémy , kterými se seznamují v okolí
	☐ Při neporozumění danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi
	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí(braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪	☐ Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí

▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Seznamujeme společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedem žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Využíváme ve výuce brainstorming a prvky RWCT
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojení principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PŘÍRODOVĚDA 4.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Rozmanitost přírody	<p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vznik Země ☐ Sopečná činnost ☐ Vznik horstev ☐ Význam vody ☐ Složení vzduchu ☐ Půda a její druhy ☐ Měření fyzikálních jednotek (délka, objem, čas, teplota) ☐ Magnetické vlastnosti látek 	- mezipředmětové vztahy- Pracovní činnosti- pěstitelské práce

			☐ Stavba rostlin (kořen, stonek, listy, květenství, pold) ☐ Rozdělení živočišné říše, základní znaky	
--	--	--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PŘÍRODOVĚDA 5.ročník

tématický celek	očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	učivo	poznámky
Rozmanitost přírody	<p><i>Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</i></p> <p><i>Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</i> • <i>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy</i> 	☐ Vznik vesmíru ☐ Sluneční soustava ☐ Hvězdná obloha ☐ Jednoduché stroje ☐ Zdroje energie ☐ Výroba železa ☐ Sklo- výroba, užití ☐ Plasty- výroba ,užití ☐ Význam ekologie	<p>Videozáznam Vznik vesmíru</p> <p>Pozorování hvězdné oblohy- Hvězdárna Úpice</p> <p>EKO- výchova- třídění odpadů PROJEKT- Balíš, balíme..</p>

	<p><i>prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i></p> <p><i>Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i></p> <p><i>Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i></p>	<p>do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 		Environnementální výchova
Člověk a jeho zdraví	<p><i>Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i></p> <p><i>Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i></p> <p><i>Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i></p> <p><i>Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe význam prevence návykových látek • Zná souvislosti a základní funkční závislosti činnosti jednotlivých hlavních orgánů lidského těla • Dovede popsat svoje tělo po stránce základních anatomických částí • Ošetří jednoduché poranění sobě i druhým • Chová se ohleduplně k sobě i druhým lidem • Přistupuje zodpovědně k otázkám sexuálního chování, vnímá 	☐ Funkce lidského těla ☐ Činnost hlavních orgánů: ☐ Popis význam kostry ☐ Svalstvo ☐ Vylučování ☐ Nervová soustava ☐ Cévní soustava ☐ Péče o zdraví a výživa ☐ Rozmnožování ☐ Denní režim ☐ Pitný režim ☐ Životospráva ☐ Návykové látky ☐ Alkoholismus ☐ Drogy	Projekt- Moje tělo Beseda s lékařem

	<i>a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i>	rozdíly mezi chlapci a dívkami		
--	---	--------------------------------	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu : HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechovéch činností* k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovémi.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvného projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Vzdělávací obsah Hudební výchovy je naplňován prostřednictvím těchto složek hudebního vnímání:

- **vokální činnosti**
- **Instrumentální činnosti**
- **Hudebně pohybové činnosti**

- **Poslechové činnosti**

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován v 1. – 5.roč..... 1 hod

Organizace výuky je soustředěna do sloučených skupin podle konkrétního uspořádání tříd.

Konkrétní rozdělení hudebních skupin je dáno organizačním řádem na počátku každého školního roku.

Zařazení průřezových témat:

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Mediální výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA 1.období

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Hudební činnosti	učivo	ročník
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	Vokální činnost	☐ Pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost) ☐ Nasazení a tvorba tónu ☐ Hlasová hygiena	1.-2.roč. 3.roč. 3.roč.
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem 		☐ Hudební rytmus a takt melodie(rytmus celý, 2/4, 3/4 takt)	2.-3.roč.
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	Instrumentální činnost	o Hra na různé doprovodné nástroje (Orfův instr.)	1.-.3.roč.

<p><i>Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie</i></p>	<p>● <i>Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie</i></p>	<p>Hudebně pohybové činnosti</p>	<p>☐ Taktování ☐ Taneční krok a taneční hry ☐ Pantomina a pohybová improvizace</p>	<p>1.-3.roč.</p>
<p><i>Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i></p>	<p>● <i>Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i></p>	<p>Poslechová činnost</p>	<p>☐ Kvalita tónů ☐ Hudební žánry</p>	<p>1.-3.roč.</p>
<p><i>Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i></p>	<p>● <i>Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i></p>	<p>Poslechová činnost</p>	<p>☐ Hudební formy ☐ Interpretace hudby</p>	<p>1.-3.roč.</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA 2.období

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Hudební činnosti	učivo	ročník
<i>Zpívá na základě dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	<i>Zpívá na základě dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	Vokální činnost	☐ Pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost) ☐ Nasazení a tvorba tónu ☐ Hlasová hygiena ☐ Dvojhlas , kánon	4.-5..roč.
<i>Orientuje se v zápise jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností jí realizuje</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Orientuje se v zápise jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností jí realizuje 		☐ Intonace, vokální improvizace	4.-5.roč.
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> ● využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje doprovodné hře i k reprodukci 	Instrumentální činnost	<ul style="list-style-type: none"> o Hra na různé doprovodné nástroje (Orfův instr.) o Grafický záznam melodie, o Noty o Zápis not 	4.-5..roč.

	jednoduchých motivů skladeb a písní			
<i>Rozpozná hudební formu jednoduché skladby či písně</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozpozná hudební formu jednoduché skladby či písně 	Poslechová činnost	☐ Hudební výrazové prostředky	4.-5.roč.
<i>Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry , mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizaci</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry , mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizaci 	Instrumentální činnost	☐ Improvizace skladeb	4.-5.roč.
<i>Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	Poslechová činnost	☐ Hudební formy ☐ Interpretace hudby ☐	4.-5.roč.

Učební osnovy vyučovacího předmětu : VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vznikl ze vzdělávacího oboru Umění a kultura.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření reality pozorování a vnímání dítěte i k vyjádření jeho pocitů a vnitřní nálady.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Tématicky se výtvarná výchova skládá z celků :

- Rozvíjení smyslové citlivosti
- Uplatňování subjektivity
- Ověřování komunikačních účinků

Obsahem **Rozvíjení smyslové citlivosti** jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem **Uplatňování subjektivity** jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem **Ověřování komunikačních účinků** jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médiích.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve ve všech ročnících 1.-5.. s celkovou časovou dotací 7 hodin, takto:

1.ročník - 1,5 hodiny (65-70 minut)

2.ročník - 1,5 hodiny (65-70 minut)

3.ročník – 1 hodina (45 minut)

4.ročník – 1,5 hodiny (70 minut)

5. ročník – 1,5hodiny (70 minut)

Základní organizační jednotkou je vyučovací blok. Při kterém jsou realizovány různé druhy výtvarných technik (i v závislosti na konkrétním projektu a odrazu očekávaných výstupů v daném období a ročníku).

Předmět Výtvarná výchova je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a kultura.

Výuka Výtvarná výchova je realizována formou bloků. Je možné podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů.
(viz příloha PROJEKTY)

1.ročník – 1,5 hodiny
2.ročník – 1,5 hodiny
3.ročník - 1 hodina
4.ročník – 1,5 hodiny
5.ročník – 1,5 hodiny

Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

- Ve výuce začleňujeme týmovou spolupráci
- Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
- Používáme formy skupinové práce
- Vedeme žáky k vytváření vlastních textů naučných knížek a portfolií
- Učíme žáky vyhledávat informace
- Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentaci prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
- Žáci postupně vedeme k samostatnosti
- Žákům umožňujeme realizaci vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
- Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí
- Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
- Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí (braistorming, myšlenkové mapy)
- Vedeme žáky ke spolupráci při vytváření výukových plakátů a jejich prezentaci
- Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
- Při skupinové práci využíváme vyhledávání informací v encyklopediích
- Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
- Vedeme žáky k respektu pravidel chování ve třídě

☐	Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
☐	Klademe důraz na praktické „ohmatání“ pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
☐	Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. období

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<i>Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává základní barvy • Vnímá barevné odstíny od světlé k tmavé barvě a naopak 		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Druhy výtvarných kreslicích materiálů ☐ Barvy a jejich odstíny ☐ Míchání barev 	<i>Propojení s Praktickým životem – barevné destičky, vzorky látek</i>

<i>odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímá a zakreslí základní geometrické tvary • Vnímá zrakem linii kresby • Dovede třídit rozdílnosti pozorovaného podle zrakového vnímání 	Rozvíjení smyslové citlivosti	☐ Zapouštění barev ☐ Kresba základních tvarů a linií ☐ Úhlednost kresby a pocit vlastního prožitku ☐ Smyslové účinky obrazových médií (fotografie, film, televize, tiskoviny, reklama)	
<i>V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na své prožité zkušenosti kresbou • Dovede zakreslit v prostoru vnímanou skutečnost přiměřeně věku 	Uplatňování subjektivity	☐ Pohyb těla ☐ Kresba postavy a její proporce ☐ Akční postava ☐ Ilustrace podle knihy ☐ Comicsy ☐ Volná kresba ☐ Netradiční výtvarné techniky	Řešení problému- vyhledávání informací (internet, encyklopedie) Beseda s aranžérkou, návštěva malíře
<i>Vyjádřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje rozdíly při vnímání různými smysly, k vyjádření obrazu volí vhodné prostředky 		☐ Autoportrét ☐ Já a svět kolem (vnímání sebe sama jako součást obrazového prostoru ☐ Výtvarná díla ☐ Historický pohled na kresbu ☐ Drahy a materiály používané v historických epochách ☐ Výtvarné zpracování reklamy	Zpracování výtvarného vyjádření historických témat v rámci projektových dní (pravěk, starověk, středověk, osvícenství, národní obrození, světové války, poválečný vývoj..)
<i>Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě své zkušenosti dovede používat výtvarných materiálů ke ztvárnění obrazového vnímání 	Ověřování komunikačních účinků		Výroba reklamních plakátů a propagačních brožur školy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu :VÝTVARNÁ VÝCHOVA 2. období

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<i>Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznává základní barvy • Vnímá barevné odstíny od 		☐ Míchání barev ☐ Zakreslení stínu a světla na předmětu	<i>Propojení s Praktickým životem – barevné destičky, vzorky látek</i>

<p><i>obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i></p>	<p>světlé k tmavé barvě a naopak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vnímá a zakreslí základní geometrické tvary v určité proporcionalitě vzhledem ke skutečnosti • Reaguje při zpracování na dopad světla a vnímá světelný efekt na předmět • Vnímá zrakem linii kresby včetně stínu • Dovede tříditi rozdílnosti pozorovaného podle zrakového vnímání 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Proporce roviny a prostoru- vnímání světlé a tmavé barvy se vzdáleností pozorovaného ☐ Kresba základních tvarů a linií ☐ Plastické vnímání pozorovaného ☐ Základy obrazového zpracování pomocí PC) přenos obrázku z internetového prohlížeče, kresba pomocí Paintbrush, 	<p><i>Využití ICT techniky, zpracování digitálního obrazu a internetový prohlížeč</i></p>
<p><i>Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařské postupy; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i></p> <p><i>Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na své prožitě zkušenosti kresbou • Dovede zakreslit v prostoru vnímanou skutečnost přiměřeně věku • Dovede zakreslit prostorové (objemové předměty) – válec do roviny včetně vnímání světla 	<p>Uplatňování subjektivity</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Pohyb těla v prostoru ☐ Kresba postavy a její proporce ☐ Akční postava ☐ Ilustrace podle knihy ☐ Comicsy ☐ Volná kresba ☐ Netradiční výtvarné techniky 	<p>Řešení problému- vyhledávání informací (internet, encyklopedie)</p> <p>Beseda s aranžérkou, návštěva malíře</p>
<p><i>Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje rozdíly při vnímání různými smysly, k vyjádření obrazu volí vhodné prostředky 		<ul style="list-style-type: none"> ☐ Autoportrét ☐ Já a svět kolem (vnímání sebe sama jako součást obrazového prostoru ☐ Výtvarná díla 	<p>Zpracování výtvarného vyjádření historických témat v rámci projektových dní (pravěk, starověk, středověk, osvícenství, národní obrození, světové války, poválečný vývoj..)</p>

<p><i>Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření;</i></p> <p><i>Pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i></p> <p><i>Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i></p> <p><i>Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Na základě své zkušenosti dovede používat výtvarných materiálů ke ztvárnění obrazového vnímání 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Historický pohled na kresbu ☐ Drahý a materiály používané ☐ V historických epochách ☐ Výtvarné zpracování reklamy 	<p>Výroba reklamních plakátů a propagačních brožur školy</p>
--	--	--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu : TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení

Cílové zaměření :

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd. aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Tematicky se výtvarná výchova skládá z celků :

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení
- Rozvíjení smyslové citlivosti
- Uplatňování subjektivity
- Ověřování komunikačních účinků

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících 1.-5. s celkovou časovou dotací 10 hodin, po 2 hodinách v každém ročníku. Součástí tělesné výchovy je výuka plavání v plavecké škole Náchod, pro ročníky 1.-5. s dotací 20 hodin ročně.

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina. Pro výuku tělesné výchovy slouží omezené prostory školní tělocvičny a v případě příznivého počasí hřiště TJ Sokol Suchý Důl s travnatou plochou, doskočištěm, tenisovými kurty. V zimním období je využito těchto prostor pro zřízení kluziště, které je využíváno i v rámci hodin Tv .

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. období

očekávané výstupy	díličí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<i>Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • Dodržuje zásady správné životosprávy přiměřené věku 	Činnosti ovlivňující zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Příprava před hodinou Tv ☐ Cvičební úbor a převlékání ☐ Zásady zdravého sportování ☐ Druhy sportu ☐ Správné držení těla ☐ Bezpečnost při hodině Tv i při přesunu na sportovní aktivity 	<i>Projekt- Druhy sportu, Řecké olympijské hry</i> <i>Pravidla třídy</i>
<i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na základní povely a řídí se jimi • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení 	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Využití hraček při základním cvičení ☐ Průpravná cvičení bez pomůcek i s pomůckami ☐ Rozcvička ☐ Dechová cvičení ☐ Cvičení na gym míči ☐ Základy běhu a startování ☐ Atletické prvky (skok daleký z místa, s rozběhem, hod míčkem..) ☐ Plavecká průprava ☐ Branný závod 	Beseda se sportovcem Plavání- výuka pro všechny ročníky – Plavecká škola Náchod Branný závod s družební školou ve Vambečicích
<i>Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 	Činnosti podporující pohybové učení	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Základní názvosloví a povely ☐ Zásady fair play a ohleduplnosti ☐ Měření výkonů ☐ Doping sportovců ☐ Zdroje informací o pohybu, 	Guinnessova kniha rekordů, internet

<p><i>Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy; reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla při hře a zásady hygieny • Řídí se základními pokyny při sportovních činnostech 		<p>sportu a zdraví člověka</p>	
--	--	--	--------------------------------	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA

2. období

očekávané výstupy	díličí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<i>Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	Činnosti ovlivňující zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Příprava před hodinou Tv ☐ Cvičební úbor a převlékání ☐ Zásady zdravého sportování ☐ Druhy sportu ☐ Správné držení těla ☐ Bezpečnost při hodině Tv i při přesunu na sportovní aktivity 	<i>Projekt- Druhy sportu, Řecké olympijské hry</i> <i>Pravidla třídy</i>
<i>Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	<ul style="list-style-type: none"> Využívá vhodné chvíle svého volného času k pravidelným tělesným rozcvičkám a pohybovým aktivitám 	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Využití hraček při základním cvičení ☐ Průpravná cvičení bez pomůcek i s pomůckami ☐ Rozcvička ☐ Dechová cvičení ☐ Cvičení na gym míči ☐ Základy běhu a startování ☐ Atletické prvky (skok daleký z místa, s rozběhem, hod míčkem..) ☐ Plavecká průprava ☐ Branný závod 	Beseda se sportovcem Plavání- výuka pro všechny ročníky – Plavecká škola Náchod Branný závod s družební školou ve Vambeřicích
<i>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her 	Činnosti podporující pohybové učení	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Základní názvosloví a povely ☐ Zásady fair play a ohleduplnosti ☐ Měření výkonů ☐ Doping sportovců ☐ Zdroje informací o pohybu, sportu a zdraví člověka 	Guinnessova kniha rekordů, internet

	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla při hře a zásady hygieny • Řídí se základními pokyny při sportovních činnostech			
--	---	--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu : PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vznikl ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.

Pracovní činnosti jsou souhrnem praktických činností . Postihují široké spektrum pracovních úkonů a technologií, vedou žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Přispívají k vytváření životní a profesní orientace žáků. Konceptně vychází vyučovací předmět z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Pracovní činnosti jsou zaměřeny na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňují celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišují od ostatních vyučovacích předmětů .

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce

Tématicky se pracovní činnosti skládají z okruhů :

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Organizace výuky:

Vyučovací předmět pracovní činnosti je vyučován ve všech ročnících 1.-5.. s celkovou časovou dotací 5 hodin, po 1 hodině v každém ročníku.

Na vyučovací předmět Pracovní činnosti navazuje vyučovací předmět Praktický život v 1.+2.roč., který je koncipován do výuky na základě podkladů prvků pedagogiky M. Montessori a rozvíjí u dětí přirozené schopnosti pro práci, konkrétní manipulace s předměty a procvičuje činnosti běžného života z pohledu žáka.

Organizačně je vyučovací předmět pracovní činnosti možno podle celkového počtu žáků spojovat do skupin o více ročnících.

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. období

očekávané výstupy	díličí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<i>Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • ovládá základní manipulace s nůžkami • ovládá základní zručnost při práci s modelovací hmotou 	Práce s drobným materiálem	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vlastnosti přírodnin (dřevo, papír, textil)- stříhání, přesypávání ☐ Práce s předlohou ☐ Kresba plánku ☐ Dřevo- Řezání dřeva ruční pilkou,z, smirkování a broušení ☐ Papír- kresba schématu , stříhání, lepení, skládání, výroba ručního papíru ☐ Textil- stříhání, základní stehy 	<p><i>Spojení s kroužkem Tvořeníčko- výroba z netradičního a přírodního materiálu . ukázka starých řemesel(tkaní na kolovratu)</i></p> <p>☐ <i>Odraz s a propojení s praktickým životem</i></p> <p><i>Návštěva textilního Muzea v české Skalici</i></p> <p><i>Sběr starého papíru- EKO VÝCHOVA- výroba ručního papíru, přáníčka</i></p>
<i>Pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje podle slovního návodu a předlohy 			
<i>Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • dovede podle popisu pracovat s jednoduchou stavebnicí 	Konstrukční činnosti	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Technický náčrt v nejjednodušší podobě ☐ Práce se stavebnicí Merkur ☐ Modely jednoduchých strojů ☐ Funkčnost a vybavení zemědělské techniky ☐ Základní pravidla užití domácích elektrospotřebičů 	<p>Návštěva Muzea Merkur Police nad Metují</p> <p>Ukázka zemědělské techniky- soukromí zemědělci v obci</p> <p>Vyhledávání zemědělské techniky na internetu, kresba a návrhy strojů</p>
<i>Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • orientuje se v zápise denním kalendáři přírody 	Pěstitelské práce	<ul style="list-style-type: none"> ☐ střídání ročních období a pozorování okolní přírody ☐ druhy půdy a její význam pro člověka ☐ podmínky života rostlin 	<p>Projekt Přišla VÍLA</p> <p>Projekt Co pěstují doma</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • dovede použít vhodný pracovní nástroj na školním pozemku a na zahradě 			Projekt Co pěstujeme na zahradě na poli
<i>Pečuje o nenáročnou rostlinu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pečuje o nenáročnou rostlinu • pozná 5 druhů pokojových rostlin 		☐ pokojové rostliny- význam, kresba , základní názvosloví ☐ možnost rozmnožování rostlin	Seznamuje se s klíčem k určování rostlin
<i>Připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • používá správné držení příboru 	Příprava pokrmů	☐ základní vybavení kuchyně ☐ pravidla bezpečného užití elektrospotřebičů ☐ nákup a skladování potravin	Praktická příprava pokrmů během šk. roku (vánočky, velikonoční Jidáše, linecké pečivo, pomazánky, nepečené cukroví) Návštěva restauračního zařízení-formy stolování, druhy příborů, nádobí a úklid stolu prostředí pro stravování
<i>Chová se vhodně při stolování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • chová se vhodně při stolování 			Zásady zdravé výživy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI 2. období

očekávané výstupy	dílčí výstupy- co si žák osvojí	Tématický celek	učivo	poznámky
<i>Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ● podle jednoduché předlohy dovede sestavit daný výrobek 	Práce s drobným materiálem	☐ Vlastnosti přírodnin (dřevo, papír, textil)- stříhání, přesypávání ☐ Práce s předlohou ☐ Kresba plánku ☐ Dřevo- Řezání dřeva ruční pilkou,z, smirkování a broušení ☐ Papír- kresba schématu , stříhání, lepení, skládání, výroba ručního papíru ☐ Textil- stříhání, základní stehy ☐ Práce podle předlohy	<p>Spojení s kroužkem Tvořeníčko- výroba z netradičního a přírodního materiálu . ukázka starých řemesel(tkaní na kolovratu)</p> <p>Návštěva textilního Muzea v české Skalici Sběr starého papíru- EKO VÝCHOVA- výroba ručního papíru, přáníčka</p> <p>Beseda se starými rodáky regionu</p> <p>Výroba výrobků z přírodního materiálu</p>
<i>Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	o Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu			
<i>Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ● zná stará řemesla, která 			

	se rozvíjela v regionu			
<i>Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • 			
<i>Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> <i>Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i> <i>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • dovede podle popisu pracovat s jednoduchou stavebnicí • umí poskytnout první pomoc v případě jednoduché poranění při praktických činnostech 	Konstrukční činnosti	☐ Technický náčrt v nejjednodušší podobě ☐ Práce se stavebnicí Merkur ☐ Modely jednoduchých strojů ☐ Funkčnost a vybavení zemědělské techniky ☐ Základní pravidla užití domácích elektrospotřebičů ☐ Zásady první pomoci, ošetření rány	Návštěva Muzea Merkur Police nad Metují Ukázka zemědělské techniky- soukromí zemědělci v obci Vyhledávání zemědělské techniky na internetu, kresba a návrhy strojů Návštěva muzea Merkur Police n/M.- praktické práce s se stavebnicí
<i>Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování 			
<i>Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny 			
<i>Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>	<ul style="list-style-type: none"> • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 	Pěstitelské práce	☐ pozorování okolní přírody ☐ druhy půdy a její význam pro člověka ☐ podmínky života rostlin ☐ pokojové rostliny ☐ obiloviny- význam , pěstování ☐ možnost rozmnožování rostlin ☐ cizokrajné rostliny ☐ jedovaté rostliny ☐ léčivé rostliny a využití ve farmacii ☐ prvence užívání drog(rostlinné i chemické)	Projekt Co pěstují doma Mezipředmětové vztahy s PŘ Seznamuje se s klíčem k určování rostlin Setí semen a pěstování semeníků květina zeleniny
<i>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 			Sběr léčivých rostlin

<i>Připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • používá správné držení příboru 	Příprava pokrmů	☐ pravidla bezpečného užití elektrospotřebičů ☐ nákup a skladování potravin ☐ tepelné zpracování potravin ☐	Praktická příprava pokrmů během šk. roku (vánočky, velikonoční Jidáše, linecké pečivo, pomazánky, nepečené cukroví, netradiční bramborový salát....)
<i>Připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	<ul style="list-style-type: none"> • připraví samostatně jednoduchý pokrm 			
<i>Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování 		☐ Zásady stolování- druhy stolování -rodinné, veřejné, slavnostní ☐ Hygiena při přípravě pokrmů ☐ Bezpečnost při práci ☐ Prevence před nebezpečím diet(bulímie, anorexie) ☐ Historický pohled na vývoj stravování	Druhy stolování
<i>Udrží pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Udrží pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 			Beseda s lékařkou o nezdravém způsobu stravování

Učební osnovy vyučovacího předmětu: PRAKTICKÝ ŽIVOT

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Název vyučovacího předmětu uvádí žáky do světa pracovních dovedností a zručnosti. Obsahově byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Základem je hmatový výcvik a rozvoj motorických dovedností žáků mladšího školního věku. Vyučovací předmět si klade za cíl posílení praktických schopností běžného denní života u žáků mladšího věku.. Obsahově vychází náplň vyučovacího předmětu z principu pedagogiky Maria Montessori, která kladla důraz především na rozvoj schopností hmatových a samostatnost dítěte. Vychází ze základní myšlenky M. Montessori, že ruka je nástrojem ducha. Práce rukou je základem pro pochopení věcí a jevů, rozvoj myšlení a řeči. Pro zavedení principu Maria Montessori je ve třídě vytvořeno přípravné prostředí a žáci jsou vedeni k dodržování základních pravidel společného soužití. Vyučovací předmět je rozdělen do volných pracovních časových úseků, kdy žák sám volí sled a praktickou práci s pomůckou a dobu její využitelnosti. Po seznámení s problematikou a použitím s pomůckou pracují žáci samostatně . z počátku je možná vzájemná spolupráce kamaráda tak, aby princip pomůcky si osvojil každý žák. O výsledku práce s konkrétní pomůckou je veden záznam v připravených hodnotících tabulkách. Učitel dbá na to , aby během roku prošly všichni žáci základními pomůckami a osvojili si dostatečně jejich používání. Při tom dbá, aby pomůcky byly po zvládnutí postupně obměňovány v přípravných polích.

Organizace výuky:

Vyučovací předmět Praktický život vyučován celkově v	1.roč.....	1 hod.
	2.roč.	1 hod

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina 45 minut je rozčleněna do volné činnosti žáka.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

vychází z principu pedagogiky Maria Montessori a je tvořen ze základu praktického života a smyslové výchovy.

Členěn je na tématické celky :

□ **Praktický život** suché aktivity

mokrě aktivity

péče o vlastní osobu

péče o okolí

Cílem aktivit je:

- Uspokojování tendencí pohybovat se a zkoordinovat myšlení a pohyb

- Zdokonalení a zkoordinování průběhu činnosti
- Zbavit dítě závislosti na dospělých
- Budování vlastního pocitu zdravé sebejistoty
- Rozvíjet pocit zodpovědnosti
- Utvářet smysl pro pořádek

Všechny tyto aktivity jsou založeny na praktické činnosti s konkrétními skutečnými předměty.

Aktivity jsou učitelem předváděny v klidu bez mluvení, tak aby dítě vnímalo předvedení pomůcky a jednotlivé kroky, aby nebyla tříštěna jeho pozornost. Vychází se ze zásady, že žák není k práci nucen, ale motivován učitelem. K předvedení nové aktivity učitel vybidne žáka slovy: „chceš to vidět, mohu ti to ukázat, chceš to také zkusit:“

Po předvedení aktivit si žák sám během volného vyučování volí sám aktivity .

U některých aktivit je připraven tištěný text návodu a zadán úkol pro žáka k vypracování.

Učitel při výběru pomůcky umožňuje žákovy svobodný výběr. Dbá na šetrné zacházení s pomůckami a jejich řádné uložení do přípravných polic.

Suché aktivity

- Práce s kobercem
- Nabírání
- Přesypávání
- Stolování
- Zametání
- Práce s nůžkami
- Vykrajování
- Strouhání
- Lisování

- Zapínací rámy-zavazovací techniky, druhy zapínání
- Třídění podle struktury
- Krájení
- Drcení
- Šroubování
- Navlékání
- Otvírání zámků
- Třídění klíčů
- Přišívání knoflíků
- Měření teploty

Tyto aktivity vychází z konkrétního denního života, proto je možné podle možností a zvládnutí základních aktivit , rozšířit kdykoli o další varianty.

Mokrě aktivity

Tyto aktivity jsou uloženy v blízkosti umyvadla a je dbáno na dodržování pravidle. V případě možností jsou tyto aktivity prováděny venku v areálu školy i mimo školu v přírodě.

Pro lepší názornost a efekt je možné vodu obarvit nezávadnou potravinářskou barvou.

Pro žáky je vhodné pořízení zástěry proti potřísnění oděvu.

V koutku mokrých aktivit je připravena houbička a hadr na případný úklid po aktivitě.

- Přelévání vody pomocí nádob různého tvaru
- Mytí rukou mýdlem
- Přelévání trychtýřem
- Plovoucí a neplovoucí předměty

- Hra a rozlišování a míchání barev
- Nalévání vody po určitém rysku
- Řazení výšky hladiny ve sklenici
- Leštění zrcátka
- Nasávání vody do stříkačky nebo nasávačky

Aktivity je možné podle nápaditosti učitele vhodně doplňovat při zachování základních principů.

☐ ***Smyslová výchova***

Aktivity vychází ze základního pojetí M. Montessori, že hmat je při výuce a vzdělávání velmi důležitý. Senzomotoriku vidí jako první stupeň pro rozvoj inteligence.

Smyslový materiál je uspořádán tak, aby rozvíjel základní schopnosti vnímání žáka:

Materiál je zajišťován od mezinárodního výrobce pomůcek Montessori či Neinhuss. Stav a rozšíření pomůcek je závislé na finančních prostředcích a bude v budoucnu postupně rozšiřováno do širší podoby.

☐ **Zrak** – vnímání a rozlišování rozměrů (vyvození matematických souvislostí)

růžová věž

dřevěná závaží

barevné destičky

☐ **Hmat** – hmatové smírkové destičky

- hmatová písmena
- látky

☐ **Sluch** - sluchové válečky

- Zvonečky

- **Smysl pro váhu** - hmotnostní destičky
- **Smysl pro teplotu** - lahvičky s vodou různé teploty
  - TERMICKÉ DESTIČKY
- **Smysl pro čich** - čichové dózy s kořením a aromatickými látkami
- **Smysl pro vnímání chutí** - roztoky se 4 základními chutěmi sladká, slaná, hořká, kyselá.

<p>Charakteristika předmětu</p>	<p>Předmět PRAKTICKÝ ŽIVOT je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Podkladem pro zavedení tohoto vyučovacího předmětu do učebního plánu je rozšíření základních prvků pedagogiky Maria Montessori do naší školy.</p>
<p>Organizace výuky</p>	<p>Výuka PRAKTICKÉHO ŽIVOTA je realizována volnou činností žáků během každodenní výuky tak, aby celková týdenní časová dotace dosahovala délky 45 minut. Je možné podle volby tématu spojit v tématický celkem v rámci projektových dnů. (viz příloha PROJEKTY)</p>

Časová dotace	1.ročník - 1 hodina 2.ročník - 1 hodina
Výchovně vzdělávací strategie předmětu	Obecné strategie školy doplněné o specifika vyučovacího předmětu
▪ kompetence k učení	☐ názorně vedeme žáky k používání pomůcek a jejich hmatové reflexi
	☐ Postupujeme od jednoduchého pozorování a vlastní úvahy žáků ke složitějšímu
	☐ Používáme k práci výukové programy na PC
	☐ Vedeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci slabším jedincům
	☐ Sestavujeme texty k tématickým celkům, které vedou žáky ke čtení s porozuměním(nejprve velká hůlková písmena, postupně přechod na malé tiskací a psací písmo)
	☐ Učíme žáky vyhledávat informace
	☐ Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a vzájemné prezentace prací, nikoliv klasickým písemným opakovacím testům
	☐ Žáci postupně vedeme k samostatnosti
	☐ Žákům umožňujeme realizace vlastních nápadů a námětů formou projektových dní
▪ kompetence k řešení problému	☐ Úlohy zadáváme problémově,tak aby žáci sami hledali možná řešení
	☐ Vedeme žáky,aby otevřeně řešili problémy , kterými se seznamují v okolí
	☐ Při neporozumění danému tématu se snažíme nejprve „dovysvětlit“ dalšími žáky, kteří látku pochopili, učitelův zásah je až v konečné fázi

	☐ Snažíme se učivo obohacovat podle zájmů dětí a jeho dosavadní zkušenosti
	☐ Žákům umožňujeme pracovat vlastním tempem a volit si výběr posloupnosti úkolů při samostatné práci
	☐ Respektujeme schopnosti žáka a vedeme ho k tomu, aby si uměl obhájit svůj názor
▪ kompetence komunikativní	☐ Učivo předkládáme žákům formou skupinového hledání odpovědí(braistorming, myšlenkové mapy)
▪	☐ Vedeme žáky k důslednému naslouchání se navzájem – jak ze strany učitele, tak vzájemně žáci mezi sebou
▪ kompetence občanské	☐ Seznamuje se s druhými lidmi, vedeme žáky k odmítání hrubé zacházení a násilí
▪	☐ Seznamujeme žáky s základními zákony společnosti
▪	☐ Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovaly nutnost a důležitost manuální činnosti pro sebe i pro druhé
▪	☐ Seznamujeme společně s životem ve své rodině, jeho charakteru a dědictví
▪	☐ Poznáváme kulturní a přírodní tradice vesnice
▪	☐ Vedem žáky k respektu pravidel chování ve třídě
▪ kompetence sociální a personální	☐ Žáky vedeme k vzájemné pomoci
	☐ Vedeme žáky k tomu, aby uměli ve skupině diskutovat a vzájemně se respektovat
	☐ Při práci ve skupině vedeme žáky k osvojování principů OSV
▪ kompetence pracovní	☐ Vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek
	☐ Klademe důraz na praktické „ohmatání“pomůcek (vnímání a upevňování poznatků pomocí hmatu)
	☐ Žáci jsou vedeni k tomu, že každá práce je prospěšná pro skupinu a je za ní každý žák zodpovědný

	☐ Respektujeme individuální možnost nasycení se danou pomůckou a tolerujeme různá časová období, kdy žák s pomůckou samostatně pracuje
--	--

5. Zařazení průřezových témat

Smyslem průřezových témat není jen doplňovat vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ale otevřít žákům další perspektivy poznání a umožnit jim získat zkušenosti, které využijí v každodenním životě. Poskytují příležitosti pro individuální rozvoj a uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou komunikaci a spolupráci. Mohou působit na celkovou atmosféru školy a na utváření vzájemných vztahů.

Průřezová témata jsou zařazena do výuky formou projektů. Uplatňuje se zde podíl spolupráce s ostatními školami a organizacemi během celého roku. Žáci se učí vytvářet základní návyky a seznamují se s okolní přírodou a společností.

Do projektů jsou zařazeny oblasti.

1. **Osobnostní a sociální výchova**
2. **Výchova demokratického občana**
3. **Environmentální výchova**
4. **Mediální výchova**
5. **Multikulturní výchova**
6. **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

O členění a zapojení průřezových témat pojednává tabulka

Průřezové téma	Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka	Zařazené tématické okruhy PT	Aktivity a projekty(příklady využití PT během projektových dní)	Zařazení PT do vyučovacího předmětu, mezipředmětové vztahy
	<ul style="list-style-type: none"> • vede k porozumění sobě samému a druhým napomáhá k zvládnutí vlastního chování • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni 		<p>Elipsa+ komunitní kruh</p> <p>Sebehodnocení formou zpětného hodnocení vlastní práce</p>	

<p>1.Osobnostní a sociální výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci • umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů) • formuje studijní dovednosti • podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny • pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci • vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů • přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování • napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování 	<p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebepoznávání</p> <p>Seberegulace</p> <p>Psychohygieny</p> <p>Kreativita</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>Splněné sny</p> <p>Orientace v cizím prostředí</p> <p>Den s postiženými a starými lidmi</p> <p>Beseda s důchodci</p> <p>Beseda se členem zastupitelstva obce- práva a povinnosti občanů</p> <p>Jaké chci vlastnosti od svého kamaráda</p> <p>Pomník cti</p>	<p>Každodenní setkávání na elipse / pravidla komunikace na elipse a v komunitním kruhu)</p> <p>1.-5.roč</p> <p>ČJ, Vv, Hv, Tv, Aj,</p>
<p>2.Výchova demokratického občana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod • vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti • umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti • prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování 	<p>Občanská společnost a škola</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<p>Den etnik (putování do jiných zemí a seznamování se s životem v různých končinách světa)</p> <p>Úcta k soužití s menšinami</p> <p>Otevřené hranice</p> <p>Význam EU</p> <p>Příhraniční spolupráce (Vambeřice)</p>	<p>ČJ, AJ, Hi, Ze, Vv, 1,-5.roč</p>

	<ul style="list-style-type: none"> vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení 			
<p style="text-align: center;">3, Environ-mentální výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti. učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska 	<p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Besedy se správou CHKO</p> <p>Památné stromy</p> <p>Zpracování dětského kalendáře o stromech</p> <p>Spolupráce s Rezekvítkem, Pavučinou, a stanicí SEVER</p> <p>Očista studánky u soudní brány</p> <p>Za čistou obec</p> <p>Povídání se zemědělci jak ochraňují životní prostředí</p>	<p>Př, Ze, Čj, 1.-5.roč</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Získat a uplatnit základní poznatky o fungování a roli médií ve společnosti poučeně a aktivně se zapojit do mediální komunikace orientovat se v nabídce mediálních produktů 	<p>Zpracování fotografie, Význam tisku,</p> <p>Možnost moderátorství</p>	<p>Hodnocení přínosu reklamy a mediální reklamy pro člověka</p> <p>Škodlivost mediálních technologií pro mladého jedince</p>	<p>Společné projekty v rámci ČJ, VV, Hv</p>

4. Mediální výchova	<ul style="list-style-type: none"> • získat kritický odstup od médií • využívat potenciál médií jako zdroje informací, vzdělávání i naplnění volného času 	v rámci školních akcí		
5. Multikulturní výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Co si představíte pod pojmem rasismus? • Kamarádíte se s někým, kdo je jiného etnického původu? Pokud ano, co se vám na něm líbí? • Chtěli byste navštívit zemi, odkud váš kamarád/kamarádka pochází? 	Možnost vysvětlení důležitosti světové sounáležitosti národů,		Projekty v rámci HV, VV,
6. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • k porozumění aktuálním společenským, politickým a hospodářským poměrům Evropy • vést žáky k pochopení události po 2. světové války • na jeho život mají tyto procesy vliv • k objasňování souvislostí globálních a lokálních problémů a k hledání jejich řešení • k hledání a pochopení toho, co jsou kořeny a zdroje evropské civilizace a k objasnění toho, jaký mají tyto kořeny vztah k dnešku 	Evropa a svět nás zajímají Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	rodinné příběhy a zážitky z Evropy, naši sousedé, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy, vztahy mezi kulturami - vzájemné obohacování naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, státní a evropské symboly	ČJ, VV, HV, + společné letní pobytové sousutředění českých a polských dětí v ČR + PL (výměnné akce) Konkrétní využití spolupráce s PL-jejich tradice a zvyky

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Hodnocení žáků

Práce žáků školy je průběžně hodnocena formou slovní sebereflexe. K tomuto účelu je zavedena evidence sebehodnocení žáka v žákovských notýscích. Kde si žák po každém měsíci zaznamenává dle svého výběru –sebereflexe-zvládnuté kompetence, jejich osvojení, získané postřehy, rozšíření svých dovedností a znalostí. Slouží nejen k tomu, aby byli žáci vedeni k samostatnému i kritickému zhodnocení své činnosti, je zároveň vodítkem pro rodičovskou veřejnost a podává rodičům přímou vazbu na práci dítěte ve škole. K sebehodnocení žáka je učitelem po čtvrtletním odstupu vypracováno hodnocení z pohledu posunu v oblasti klíčových kompetencí, rozvoje myšlení a celkové komunikační schopnosti žáka. Kládně důraz je i na jeho aktivitu, plánování činnosti a zodpovědnost za svoji práci. Žáci jsou od 2.roč. vedeni k zápisu do domácího úkolníčku a zodpovědnosti nad řešením úkolů.. Společně na ranních komunikativních kroužcích jsou žáci vedeni k sestavení plánu Dne, Týdne a plnění povinností. Tyto plány práce jsou na společných komunikativních kruzích řešeny a jsou přijímány ocenění i důsledky za produktivitu a kvalitu práce při samostatné činnosti.

Konkrétní hodnocení žáků:

1.-2.ročník – slovní hodnocení čtvrtletně – zpráva rodičům,
pololetně : (forma vysvědčení list A pro všechny žáky 1.-2.roč,- 1.pl. v 1.roč. jen slovně list B,
od 2.pol. v 1.roč. možnost hodnotit klasifikací + list B
v ostatních ročnících list A + list B individuálně pro žáky se SPU a IVP.

Slovně jsou poznatky z hodnocení předávány rodičům na konzultačních dnech za přítomnosti žák- rodič- učitel .

Četnost konzultačních hodin:

1.roč.+2.roč.	1x měsíčně
3. -5.roč.	1 x za čtvrtletí

Pololetně jsou žáci hodnoceni na vysvědčení takto:

- 1.roč. všichni slovně
2.+roč. kombinace způsobu hodnocení (slovní + klasifikace)
3.-5.roč. hodnocení klasifikací (pro žáky s individuálním vzdělávacím plánem v případě žáka se speciálními potřebami je možno využít hodnocení slovní- dáno konkrétně pro daný školní rok, vázáno odborným psychologickým vyšetřením rozhodnutím ředitele o výuce podle Individuálního vzdělávacího plánu IVP.

Pololetně žáci získávají od třídního učitele i interní formulář slovního školního hodnocení, který oceňuje zejména kladné žákovy schopnosti a vlastnosti.

Žáci 5.roč. jsou hodnoceni s odrazem na přestup na 2.st. ZŠ (popř. víceleté gymnázium) za vykonanou práci, projevené znalosti a schopnosti a tyto aspekty jsou prověřeny v závěru šk. roku v rámci „školní maturitní zkoušky.“

Tyto obecné zásady hodnocení jsou doplňovány v řádem hodnocení na daný školní rok.

Autoevaluce školy

- Vlastní hodnocení je proces vedený školou, při kterém škola systematicky získává a analyzuje podklady zahrnující i zpětnou vazbu od řady zúčastněných, a používá je k hodnocení aspektů školního vzdělávání vzhledem ke stanoveným standardům. Tento proces by měl přinést výstupy, které napomáhají škole efektivně zaměřit plánování svých aktivit tak, aby vedly ke zlepšování školy.
- Autoevaluce školy znamená zjišťování, vyhodnocování a interpretaci dat charakterizujících stav, kvalitu a efektivnost vzdělávání, a to vzhledem k vlastním cílům školy a prováděné vlastním způsobem.

Vyhláška 15/2005, kterou se stanoví náležitosti hodnocení školy:

- Cíle hodnocení

- Obsah hodnocení
- Kritéria
- Nástroje hodnocení
- Časové rozvržení

Pro každou z oblastí používáme jiné hodnotící nástroje. Při hodnocení oblastí **vize a poslání školy a podmínek vzdělávání** nám již několik let velmi pomáhá nástroj nazvaný Rámec pro sebehodnocení podmínek vzdělávání. (forma dotazníku pro pedagogy i rodiče) .

Rámec pro sebehodnocení podmínek vzdělávání nám poskytuje východiska, jak strukturovaně přemýšlet o cílech, které si ve škole klademe, a o míře jejich dosažení v jednotlivých etapách postupné přeměny školy. Za jednu z jeho největších předností považujeme, že nás vede nejen k zamýšlení nad tím, zda se nám to či ono ve škole daří, ale zároveň i v jednotlivých oblastech k plánování a stanovování prostředků, pomocí kterých bychom mohli dosáhnout optimálního stavu.

Pro prvopočáteční **stádium autoevaluce školy je zvolen jako prvotní cíl**, vycházející z provedené SWOT analýzy v počátečních krocích tvorby ŠVP ZV.

Jsou sledovány 3 základní úrovně práce školy:

- 1) Pohled na kvalitu práce pedagogického sboru
- 2) Rozvoj klíčových kompetencí žáka
- 3) Spolupráce s rodiči

Obsah a kritéria hodnocení jsou sestavena do dotazníkové tabulky, s využitím Bloomovy taxonomie a sledování naplnění cílů klíčových kompetencí pro daný věk. (příloha č. 2)

Dalším prvkem autoevaluce školy je vytváření **PORTFÓLIA** školy (+ žakovské portfólio – sebehodnocení žáka) .

Portfolio školy můžeme **prezentovat** například jiné škole, rodičům, zřizovateli, v mezinárodních projektech, k získání grantů, k oslovení potenciálních žáků, a to různou formou

Příloha 1- Dotazník pro rodiče

Základní škola a Mateřská škola Suchý Důl, okr. Náchod

Vážená paní , vážený pane,

prosím Vás o chvilku času a vyplnění dotazníku. Zakroužkujte prosím u každé věty některou z hodnot 1-5 (1 – rozhodně nesouhlasím, 2 - spíš nesouhlasím, 3 – částečně souhlasím i nesouhlasím, 4 - spíš souhlasím, 5 - rozhodně souhlasím). Pokud se nechcete nebo nemůže vyjádřit, zakroužkujte otazník. Chcete-li se vyjádřit i k jiným záležitostem, využijte prosím místo na druhé straně.

1. Škola poskytuje dětem dobrou úroveň vzdělávání.	1	2	3	4	5
2. Škola poskytuje dětem dostatek příležitostí vzdělávat	1	2	3	4	5
3. Učitelé naší školy jsou na svoji práci dobře připraveni.	1	2	3	4	5
4. Učitelé v naší škole spolupracují.	1	2	3	4	5
5. Vzdělávání je v naší škole dobře organizováno.	1	2	3	4	5
6. Domácí příprava žáků je dostatečná.	1	2	3	4	5
7. Školní řád je správný, stanoví jasná pravidla.	1	2	3	4	5
8. S dětmi mluvím o jejich problémech.	1	2	3	4	5
9. Většina dětí se nebojí zeptat učitele, když jim není něco jasné.	1	2	3	4	5
10. Rodiče mají dostatek možností informovat se o úspěších i problémech svého dítěte.	1	2	3	4	5
11. Konzultační dny pro poskytování informací rodičům					

považuji za vhodnější než třídní schůzky. 1 2 3 4 5

12. Jsem spokojen/a s možnostmi vyjadřovat se do zásadních rozhodnutí, která se týkají chodu školy a její budoucnosti. 1 2 3 4 5

děkujeme

Příloha 2- Hodnocení žákovských kompetencí – sebehodnocení žáka

Základní škola a Mateřská škola Suchý Důl, okr. Náchod

Základní škola a Mateřská škola Suchý Důl,

okres Náchod

Suchý Důl 24, 549 62 Suchý Důl

tel. 491 541 136

IČ 75016311

e-mail: skola@suchydul.cz

Měsíční sebehodnocení žáka

Měsíc: _____

Kompetence k učení :	ano	občas	ne
Učím se vyhledávat informace			
Soustředím se na učení			
Plánuji své učení			

Kompetence pracovní

Při práci dodržuji dohodnutá pravidla			
Práci zodpovědně dokončím			
Při práci neohrožuji sebe ani druhé			

Kompetence komunikativní

Naslouchám druhým			
Zapojuji se do diskuze			

Dbám na svůj písemný i ústní projev			
-------------------------------------	--	--	--

Kompetence občanské

Dokážu se rozhodnout a jsem za své rozhodnutí zodpovědný			
Plním povinnosti			
Vážím si druhých a pomáhám jim			

Kompetence k řešení problémů

Hledám různá řešení problému			
Vyhledávám informace k řešení			
Snažím se práci dokončit a obhájit			

Kompetence sociální a personální

Spolupracuji ve dvojici a skupině			
Při práci jsem aktivní			
Jsem ohleduplný			

Příloha 3 - Seznam PROJEKTOVÝCH TÉMAT pro možnost využití výuky v blocích.

Základní škola a Mateřská škola Suchý Důl, okr. Náchod

Jednotlivá témata respektují roční období, lidové tradice vesnice, věk žáků a jejich schopnosti, podporují aktivity v běžné výuce a motivují žáky v formě dalšího vzdělávání a samostudiu.

Při konkrétní projektové výuce škola spolupracuje s různými složkami v obci a v okolí.

(TJ Sokol Suchý Důl, SPONA- spolek divadelních ochotníků, Suchodolské ženy, Sokola podstawa ve Vambeřicích, Rezekvítek Brno, ekologické sdružení SEVER (začlenění školy do M.R.K.V.E.)

CHKO Broumovsko, Ulita kronice, Agentura pro rozvoj Broumavska, Městská knihovna Police n/M., dětské oddělení Městské knihovny Hradec Králové, Pedagogická fakulta Univerzita Hradec Králové, Svaz zahrádkářů Police, Sbor dobrovolných hasičů Suchý Důl, DDM Jaroměř, a další)

Den zvířat

Moje barevná pastelka

Den ovoce a zeleniny

Jablíčkový den

Moje rodina

Naše vesnice a okolí

Památné stromy v Suchodole- kalendář 2008

Léčivé byliny – brožura
Naši spisovatelé – kalendář 2009
Pravěk
Starověk
Středověk
Karel IV.
Praha v dávných dobách a dnes
Lidová architektura- staré roubenky u nás
Stará řemesla – tkání, předení
Moje tělo
Domácí zvířata
Dopravní prostředky
Naše hory – Krkonoše
Lidové pohádky
České divadlo
Sport a olympijské hry dříve a dnes
Zástupci živočišné říše
Základy táboření a pobytu v přírodě
České řeky
Lidové pranostiky
Advent a vánoční zvyky
Masopust
Velikonoce
Pálení čarodějnic

Morseova abeceda

Dopravní výchova

Krabice jehličí

vesmír

Země a planety

Dodatek k ŠVP - Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vyhláška č. 27/2016 Sb.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola nemá vybudován bezbariérový přístup. V tomto ohledu nelze vyhovět žákům, kteří bezbariérový přístup potřebují. U ostatních žáků se aplikuje rovný přístup ke vzdělávání bez diskriminace, zohlednění konkrétních vzdělávacích potřeb jednotlivce, vzájemná úcta, respekt, solidarita a důstojnost. V rámci možností školy je nutné zpřístupnit vzdělávání co nejširšímu spektru žáků a vzít v úvahu stupeň speciálně vzdělávacích potřeb. Škola spolu s rodiči a pracovníky speciálních poraden zajišťuje rozvoj osobnosti s důrazem na poznávací, sociální, morální, mravní a duchovní hodnoty. Nedílnou součástí cíle vzdělávání je také pochopitelně úspěšné zvládnutí závěrečné maturitní zkoušky.

Velmi důležitá je i práce s ostatními žáky a jejich seznámení s problematikou týkající se spolužáků s určitými speciálně vzdělávacími potřebami.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření (§ 16 odst. 9 školského zákona).

Konkrétní realizace podpůrných opatření, plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plán

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola i bez doporučení ŠPZ, a to na základě zpracovaného plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou uplatňována **jen na základě doporučení ŠPZ** (školské poradenské zařízení).

Skutečnost, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, zjistí škola několika způsoby: např. oznámením zákonného zástupce, z doporučení ŠPZ, které je součástí přihlášky na SŠ, zjištěním této skutečnosti pedagogickými pracovníky v průběhu studia. Pedagogičtí pracovníci při identifikaci obtíží nebo nadání žáka informují výchovného poradce, který s vědomím ředitele školy podnikne další kroky (jednání s žákem, zákonnými zástupci žáka). Společně s třídním učitelem a dalšími pedagogy zpracují podklady pro PLPP (charakteristiku žáka s popisem jeho obtíží nebo nadání a speciálních vzdělávacích potřeb). Škola přistoupí k uplatňování podpůrných opatření 1. stupně tehdy, pokud má žák při vzdělávání takové obtíže, že je nutné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách, výukových postupech, v organizaci výuky žáka, v hodnocení apod.) Jedná-li se o obtíže pouze v jednom předmětu, lze uplatňovat režim tzv. přímé podpory, což je individualizace výuky a práce jednoho pedagoga. PLPP nemusí být zpracován.

Vyžadují-li úpravy spolupráci více pedagogů, vytváří škola (s vědomím ředitele) plány pedagogické podpory (PLPP). PLPP je dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh, jak a v čem se bude vzdělávání žáka upravovat a jsou stanoveny cíle PLPP. Vyučující žáka navrhnou úpravy vzdělávání ve svém předmětu. Výchovný poradce a třídní učitel tyto návrhy sloučí, zformulují obsah podpůrných opatření (prvního stupně). S PLPP jsou následovně seznámeni všichni učitelé předmětů, zákonný zástupce žáka i žák a ředitel školy. Zařazení žáka do stupně podpory je zároveň zaznamenáno do školní matriky.

PLPP jsou průběžně vyhodnocovány, popř. aktualizovány, zvolené postupy podpory. PLPP mohou být na základě poznatků učitelů průběžně upravovány.

Vyžadují-li speciální vzdělávací potřeby žáka vyšší stupeň podpůrných opatření, zpracuje škola individuální vzdělávací plán, a to na základě doporučení ŠPZ, podepsání informovaného souhlasu a žádosti zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka. IVP je zpracován do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, učiteli předmětů, popř. s žákem a se zákonným zástupcem žáka zkonzultují možnosti potřebných podpůrných opatření a následně zpracují IVP, v němž jsou uvedena konkrétních PO (na základě doporučení ŠPZ), včetně stanovení priorit vzdělávání.

S IVP jsou seznámeni všichni učitelé předmětů, zákonný zástupce žáka i žák a ředitel školy.

Výuka žáka podle IVP je zároveň zaznamenána do školní matriky. Při realizaci IVP spolupracují vyučující předmětů s výchovným poradcem, třídním učitelem, žákem a zákonnými zástupci. Učitelé spolu s výchovným poradcem a třídním učitelem konzultují a průběžně vyhodnocují zvolené postupy, v případě potřeby se IVP aktualizuje.

Nejméně jednou ročně je vyhodnocován IVP školou společně se ŠPZ. Závěry vyhodnocení ze strany ŠPZ mohou vést ke změnám v IVP na základě nového doporučení ŠPZ. Také dílčí vyhodnocení školou může vést ke změně v IVP, ale pouze v mezích daných doporučením ŠPZ.

Výchovný poradce společně s třídním učitelem pak IVP upraví, a s aktualizovaným IVP seznámí učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy.

Poskytování veškerých podpůrných opatření je možné jen na základě podepsaného informovaného souhlasu zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka.

U žáků cizinců, kteří získali předchozí vzdělání ve škole mimo území České republiky, se při přijímacím řízení ke vzdělávání promíjí na žádost přijímací zkouška z českého jazyka. Znalost českého jazyka, která je nezbytná pro vzdělávání v daném oboru vzdělání, škola u těchto osob ověří rozhovorem. Druhý stupeň podpůrných opatření je poskytován žákům s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka na základě doporučení ŠPZ. Třetí stupeň podpůrných opatření je poskytován žákům s neznalostí vyučovacího jazyka, což může vyžadovat úpravy v metodách práce, organizaci a průběhu vzdělávání, úpravě ŠVP a hodnocení žáka. Žáci mají např. speciální učebnice a pomůcky a také například asistenta pedagoga.

Specifikace provádění podpůrných opatření v oblasti výuky

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů žáka,
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb),
- respektování pracovního tempa,
- stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí,
- speciální učebnice pro žáky cizince.

Specifikace provádění podpůrných opatření v organizaci výuky

- střídání forem a činností během výuky,

- využívání skupinové práce,
- využívání kompenzačních pomůcek,
- v případě doporučení lze zařadit do vyučovací hodiny krátkou přestávku

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka nebo jejich kombinace
- hodnocení vychází ze zjištěných specifíků žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka)
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s danými potřebami žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev
- vytvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde žák může být úspěšný
- pomoc v případě dlouhodobé nemoci
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu
- nedostatky neporovnávat s ostatními
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci
- nutnost spolupráce s rodiči
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa

U nadaných žáků jsou uplatňována podpůrná opatření 1. stupně zpracováním PLPP. Mimořádně nadaným žákům je na základě doporučení ŠPZ zpracován IVP a poskytovaná podpůrná opatření mohou mít charakter: např. účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy, zadávání specifických úkolů, projektů, práce s alternativními učebnicemi, speciálními pomůckami.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

Pro systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a o nadané a mimořádně nadané žáky je vedle ředitele školy důležitá role poradenských pracovníků školy. Standardně jde o výchovného poradce a školního metodika prevence. Neméně důležitou roli má třídní učitel.

Výchovný poradce mj. vyhledává žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a připravuje návrhy na další péči o tyto žáky, spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni, zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání ve školských poradenských zařízeních, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření, připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinuje vzdělávací opatření, pomáhá (i metodicky) pedagogickým pracovníkům s přípravou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů a s naplňování podpůrných opatření.

Školní metodik prevence mj. pracuje se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání, koordinuje přípravu a realizaci integraci žáků-cizinců, spolupracuje s třídními učiteli při zachycování signálů možností rozvoje rizikového chování žáků a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům.

Třídní učitel mj. zprostředkovává kontakty se zákonnými zástupci žáků a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pomáhá při diagnostice speciálních vzdělávacích potřeb žáků, spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci PLPP a IVP pro žáky s potřebou podpůrných opatření.

Použité zkratky:

IVP individuální vzdělávací plán

PLPP – plán pedagogické podpory

SVP – speciální vzdělávací potřeby

ŠPZ – školské pedagogické zařízení